
604

Besluit van 6 december 2002, houdende regels ter uitvoering van de Mijnbouwwet (Mijnbouwbesluit)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 30 augustus 2002, nr. WJZ 02042889;

Gelet op bijlage 14, deel II, bij het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Stb. 1947, 165), het op 30 november 1990 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging (Trb. 1992, 1), het op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (Trb. 1993, 141), het op 2 november 1973 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (Trb. 1978, 188), de artikelen 1, onderdelen n en o, 19, 25, 35, derde lid, 39, 41, eerste lid, 43, tweede lid, 49, 52, eerste lid, 123, vijfde lid, 130, 135, vierde lid, onderdeel a, vijfde en zevende lid, 136, eerste lid, 139, tweede lid, 141, tweede lid, 151 en 190 van de Mijnbouwwet, alsmede artikel 99, tweede lid, van de Wet bodembescherming;

De Raad van State gehoord (advies van 22 oktober 2002, nr. W10.02.0387/II);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 3 december 2002, nr. WJZ 02057343;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

§ 1.1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. wet: Mijnbouwwet;
- b. schade: aantasting van de in artikel 49, tweede en derde lid, van de wet bedoelde belangen;
- c. mijnbouwactiviteiten: activiteiten waarop artikel 49, eerste en vijfde lid, van de wet van toepassing is;

- d. de uitvoerder: de in artikel 41, vierde lid, van de wet bedoelde persoon;
- e. veiligheid: veiligheid van personen en bescherming van zaken, voor zover hieromtrent geen regels zijn gesteld bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet 1998;
- f. inspecteur-generaal der mijnen: inspecteur-generaal der mijnen als bedoeld in artikel 126, tweede lid, van de wet.

Artikel 2

1. Als mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onderdelen n en o, van de wet worden aangewezen:

a. boorgaten, bestemd voor de opsporing en winning van delfstoffen of aardwarmte of voor de opslag van stoffen, voor zover deze geen onderdeel uitmaken van de werken, genoemd in de onderdelen b tot en met e, en niet geheel buiten gebruik zijn gesteld;

b. werken voor het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte;

c. werken voor het opslaan van stoffen en het terughalen van opgeslagen stoffen met uitzondering van:

1°. water ten behoeve van het opslaan van warmte of koude op een diepte van ten hoogste van 500 meter;

2°. water ten behoeve van drinkwatervoorziening als bedoeld in de Waterleidingwet;

d. werken voor het bewerken van gewonnen delfstoffen of aardwarmte voor het punt van aflevering aan de afnemer;

e. werken voor het bewerken van stoffen voorafgaande aan de opslag ervan dan wel voor het bewerken van opgeslagen en teruggehaalde stoffen voor het punt van aflevering aan de afnemer;

f. werken voor het meten en registreren van in de onderdelen d en e genoemde stoffen of aardwarmte voor het punt van aflevering aan de afnemer;

g. werken voor het bevorderen van het transport van in de onderdelen d en e genoemde stoffen of aardwarmte voor het punt van aflevering aan de afnemer;

h. werken voor het verblijf van bij mijnbouwactiviteiten betrokken personen die verankerd zijn in of aanwezig zijn boven de bodem van oppervlaktewater.

2. Indien boorgaten of werken als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met h, fysiek met elkaar zijn verbonden, wordt het geheel als een mijnbouwwerk beschouwd.

§ 1.2. Overige algemene bepalingen

Artikel 3

1. Bij het verrichten van mijnbouwactiviteiten worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade.

2. Indien bij het verrichten van mijnbouwactiviteiten ernstige schade dreigt te ontstaan of is ontstaan, wordt hiervan onmiddellijk mededeling gedaan aan de inspecteur-generaal der mijnen.

Artikel 4

1. De uitvoerder stelt een werkplan vast waarin alle in een vergunningsgebied uit te voeren mijnbouwactiviteiten staan vermeld.

2. Het werkplan is een jaarlijks voortschrijdend vijfjarenplan. De uitvoerder dient het plan in bij de inspecteur-generaal der mijnen binnen vier weken na verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 6 of 25 van de wet en vervolgens jaarlijks voor 1 november van het jaar, voorafgaand aan het eerste kalenderjaar waarop het plan betrekking heeft.

3. Ingrijpende afwijkingen van de in het eerste kalenderjaar opgenomen mijnbouwactiviteiten waarop het desbetreffende werkplan betrekking heeft, worden tenminste vier weken voor de verrichting van de desbetreffende activiteit ter kennis gebracht van de inspecteur-generaal der mijnen.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent de inhoud van het werkplan.

Artikel 5

De bescheiden en de gegevens, bedoeld bij of krachtens dit besluit, worden door een uitvoerder, een onderzoeker als bedoeld in artikel 9, een beheerder als bedoeld in artikel 92, onderdeel d, en een vergunninghouder als bedoeld in de artikelen 152 en 157 op deugdelijke wijze opgesteld en bijgehouden. Zij worden, voor zover bij of krachtens dit besluit niet anders is bepaald, gedurende ten minste een jaar bewaard.

Artikel 6

1. Tot de in artikel 130 van de wet bedoelde gevallen en wijze van vervoer worden gerekend:

- a. vervoer dat plaatsvindt tussen 07.00 en 20.00 uur;
- b. vervoer met een helikopter, met dien verstande dat ten hoogste aanspraak wordt gemaakt op vier plaatsen.

2. Indien bij het verrichten van mijnbouwactiviteiten ernstige schade dreigt te ontstaan of is ontstaan, kan op aanwijzing van de inspecteur-generaal der mijnen het in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde vervoer plaatsvinden tussen 0.00 uur en 24.00 uur.

Artikel 7

1. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld omtrent de wijze waarop de aanvraag om een ontheffing of vergunning bij of krachtens de wet geschiedt en omtrent de gegevens en de bescheiden, welke daarbij worden overgelegd.

2. Indien na het verlenen van een ontheffing of vergunning wijzigingen optreden in de gegevens en bescheiden die op grond van de in het eerste lid bedoelde regeling zijn overgelegd, stelt de houder van de ontheffing of vergunning degene aan wie de gegevens en bescheiden moesten worden overgelegd, in kennis van de wijzigingen.

3. Een ontheffing of vergunning kan worden gewijzigd of ingetrokken, indien:

- a. de bij de aanvraag verstrekte gegevens of bescheiden zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, als bij de beoordeling daarvan de juiste omstandigheden volledig bekend waren geweest,
- b. de omstandigheden op grond waarvan de ontheffing of vergunning werd verleend, zich zodanig hebben gewijzigd, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, als bij de beoordeling daarvan de gewijzigde omstandigheden aanwezig waren geweest,
- c. de ontheffing of vergunning vanwege het risico op schade niet gehandhaafd kan blijven, of
- d. aan de ontheffing of vergunning verbonden beperkingen of voorschriften niet worden nageleefd.

4. Een ontheffing of vergunning kan op verzoek van de houder worden gewijzigd of ingetrokken voor zover het gevaar van risico op schade zich daartegen niet verzet.

5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere bij of krachtens dit besluit te nemen besluiten.

Artikel 8

1. Indien bij mijnbouwactiviteiten op het continentaal plat een monument dan wel een vermoedelijk monument in de zin van de Monumentenwet 1988 wordt gevonden, zijn de artikelen 47 tot en met 49 van die wet van overeenkomstige toepassing.

2. De uitvoerder onderscheidenlijk de beheerder stelt de onderzoeksgegevens, bedoeld in artikel 48, onderscheidenlijk de gegevens voortvloeiend uit onderzoek naar de aanleg en ligging van een pijpleiding als bedoeld in artikel 93, eerste lid, ter beschikking aan Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, voor zover die gegevens informatie kunnen verschaffen over de aanwezigheid van archeologische monumenten dan wel vermoedelijke archeologische monumenten in of op de bodem van de territoriale zee of het continentaal plat.

HOOFDSTUK 2. VERKENNINGSONDERZOEK

§ 2.1. Algemeen

Artikel 9

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op verkenningsonderzoek dat plaatsvindt met gebruikmaking van kunstmatig opgewekte trillingen.

2. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder onderzoeker: degene in wiens opdracht het verkenningsonderzoek wordt verricht, dan wel, bij afwezigheid van een opdrachtgever, degene die het verkenningsonderzoek verricht.

Artikel 10

1. Tenminste vier weken voor de aanvang van een verkenningsonderzoek, verstrekt de onderzoeker aan de inspecteur-generaal der mijnen:

a. gegevens omtrent de wijze waarop het verkenningsonderzoek zal worden verricht;

b. een kaart waarop is aangegeven het gebied waarin en de lijnen waarlangs het verkenningsonderzoek zal worden verricht en de naam van de opdrachtnemer;

c. de data waarop het verkenningsonderzoek zal worden verricht, en

d. indien bij het verkenningsonderzoek op zee gebruik gemaakt zal worden van vaartuigen: de namen, nationaliteit en registratiekenmerken van die vaartuigen.

2. De onderzoeker doet de inspecteur-generaal der mijnen onmiddellijk mededeling van wijzigingen in de in het eerste lid bedoelde gegevens.

§ 2.2. Algemene regels voor verkenningsonderzoek in oppervlaktewater

Artikel 11

Deze paragraaf is van toepassing op een verkenningsonderzoek in oppervlaktewater.

Artikel 12

1. Bij het verrichten van een verkenningsonderzoek worden maatregelen genomen ter voorkoming van storende geluidseffecten op zeezoogdieren.

2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde maatregelen.

Artikel 13

De onderzoeker informeert het Kustwachtcentrum dagelijks over de voortgang van een verkenningsonderzoek in het gebied waarin het onderzoek wordt verricht, voor zover dat gebied is gelegen binnen de territoriale zee of het continentaal plat, onder vermelding van in ieder geval op welk tijdstip van de dag het onderzoek zal aanvangen en waarop het onderzoek zal worden gestaakt.

Artikel 14

Het is verboden zonder toestemming van een door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat aan te wijzen bevoegde autoriteit verkenningsonderzoek te verrichten, indien het zicht vanaf het verkenningvaartuig minder is dan de lengte van de bij het onderzoek te gebruiken of gebruikte kabels.

Artikel 15

1. Het is verboden verkenningsonderzoek te verrichten met gebruikmaking van kabels met een lengte van meer dan 1500 meter en met kabels die in de breedte meer dan 150 meter van elkaar verwijderd zijn.
2. Het verbod geldt niet indien het verkenningvaartuig wordt begeleid door een ander vaartuig dat tot taak heeft de overige scheepvaart in en om het onderzoeksgebied op veilige afstand te houden en daartoe is uitgerust met radar-, navigatie- en telecommunicatieapparatuur en voldoende pyrotechnische middelen.
3. Bij ministeriële regeling kunnen, in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, nadere regels worden gesteld omtrent de in het tweede lid bedoelde uitrusting.

§ 2.3. Bijzondere regels voor verkenningsonderzoek in oppervlaktewater

Artikel 16

1. Het is verboden verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van de territoriale zee en het continentaal plat die matig worden bevaren en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.
2. Het verbod geldt niet indien:
 - a. zich aan boord van het verkenningvaartuig een persoon bevindt die contact houdt met de overige scheepvaart in en om het onderzoeksgebied in het belang van de veiligheid van de scheepvaart, en
 - b. het vaartuig waarop de in onderdeel a bedoelde persoon zich bevindt, is uitgerust met radar-, navigatie- en telecommunicatieapparatuur, bestemd voor de begeleiding van en de communicatie met de overige scheepvaart in en om het onderzoeksgebied.
3. Bij ministeriële regeling kunnen, in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, regels worden gesteld omtrent de vereiste bekwaamheid en ervaring van de in het tweede lid, onderdeel a, bedoelde persoon, alsmede nadere regels omtrent de in het tweede lid, onderdeel b, bedoelde uitrusting.

Artikel 17

1. Het is verboden verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van de territoriale zee en het continentaal plat die druk worden bevaren en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.
2. Het verbod geldt niet indien:
 - a. is voldaan aan de bij of krachtens artikel 16, tweede en derde lid, gestelde regels;

b. het verkenningvaartuig wordt begeleid door ten minste twee vaartuigen die tot taak hebben de persoon, bedoeld in artikel 16, tweede lid, onderdeel a, bij te staan bij de begeleiding of het op afstand houden van de overige scheepvaart en daartoe zijn uitgerust met radar-, navigatie- en telecommunicatieapparatuur alsmede voldoende pyrotechnische middelen.

3. Op de in het tweede lid, onderdeel b, bedoelde uitrusting is artikel 15, derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van de territoriale zee en het continentaal plat die worden gebruikt als ankergebieden nabij aanloophavens en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

2. Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

3. Een vergunning wordt slechts geweigerd in het belang van de scheepvaart.

Artikel 19

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Defensie, verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van oppervlaktewater die worden gebruikt als oefen- en schietgebied en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

2. Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

3. Een vergunning wordt slechts geweigerd in het belang van de landsverdediging.

Artikel 20

Het is verboden verkenningsonderzoek te verrichten in of boven de delen van de territoriale zee en het continentaal plat, bekend als de rede van Hoek van Holland en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

§ 2.4. Gebruik ontplofbare stoffen bij verkenningsonderzoek

Artikel 21

Het is verboden in oppervlaktewater ontplofbare stoffen te gebruiken voor verkenningsonderzoek.

Artikel 22

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister met gebruik van ontplofbare stoffen verkenningsonderzoek te verrichten anders dan in oppervlaktewater.

2. Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden. Die voorschriften kunnen in ieder geval betrekking hebben op:

a. aard, aanduiding en hoeveelheid van de te gebruiken ontplofbare stoffen;

b. wijze van gebruik van de onder a bedoelde stoffen;

c. maatregelen die worden genomen ter voorkoming van schade, en

d. de periode waarin gebruik kan worden gemaakt van de onder a bedoelde stoffen.

3. Een vergunning wordt slechts geweigerd in het belang van het milieu of de veiligheid.

Artikel 23

1. De onderzoeker draagt ervoor zorg dat een verkenningsonderzoek waarbij ontplofbare stoffen worden gebruikt:
 - a. op zodanige wijze wordt verricht dat de veiligheid van derden niet in gevaar wordt gebracht;
 - b. op zodanige wijze wordt verricht dat schade aan het milieu zoveel mogelijk wordt voorkomen dan wel beperkt;
 - c. in voorkomend geval tijdig voor de aanvang ervan wordt aangemeld bij burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het onderzoek zal plaatsvinden;
 - d. op zodanige afstand tot gebouwen, kunstwerken, openbare werken en andere zaken wordt verricht dat schade daaraan wordt voorkomen, en
 - e. de niet tot ontploffing gekomen stoffen onschadelijk worden gemaakt of afgevoerd.
2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent het gebruik van ontplofbare stoffen.

HOOFDSTUK 3. HET WINNEN EN HET OPSLAAN VAN STOFFEN

§ 3.1. Het winningsplan

Artikel 24

1. Het winningsplan, bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet voor de winning van koolwaterstoffen bevat:
 - a. een beschrijving van de verwachte hoeveelheid en de samenstelling van de aanwezige koolwaterstoffen, onderverdeeld naar reservoirlaag en reservoircompartiment;
 - b. een opgaaf van de gegevens met betrekking tot de structuur van het voorkomen, onderverdeeld naar reservoirlaag en reservoircompartiment, met bijbehorende geologische, geofysische en petrofysische studies en de daarbij gehanteerde onzekerheidsanalyses;
 - c. een beschrijving van de wijze van de winning;
 - d. een beschrijving van het mijnbouwwerk en de ligging ervan;
 - e. een opgaaf van het aantal boorgaten dat bij de winning wordt gebruikt;
 - f. een opgaaf van de volgorde en het tijdsbestek van het maken van de boorgaten;
 - g. een opgaaf van de ligging, lengte en diameter van de verbuizing van de boorgaten;
 - h. een opgaaf van de plaats en wijze waarop de koolwaterstoffen in de verbuizing treden;
 - i. een opgaaf van de samenstelling en hoeveelheden van de stoffen, die jaarlijks onvermijdelijk bij de winning van koolwaterstoffen meekomen;
 - j. een opgaaf van de hoeveelheden gewonnen koolwaterstoffen die jaarlijks bij de winning wordt gebruikt, afgeblazen of afgefakkeld;
 - k. een opgaaf van de samenstelling en hoeveelheden delfstoffen en andere stoffen die jaarlijks bij de winning in de ondergrond worden teruggebracht;
 - l. een opgaaf van de jaarlijkse kosten van de winning, onderverdeeld in kosten voor investeringen, onderhoud en bedrijfsvoering;
 - m. een kaart met daarop de contouren van de verwachte uiteindelijke mate van bodemdaling;
 - n. een overzicht met het verloop van de verwachte mate van bodemdaling in de tijd;

- o. een opgaaft van de onzekerheid omtrent de verwachte mate van bodemdaling als bedoeld in de onderdelen m en n;
- p. een risico-analyse omtrent bodemtrillingen als gevolg van de winning;
- q. een beschrijving van de mogelijke omvang en verwachte aard van de schade door bodembeweging;
- r. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen om bodembeweging te voorkomen of te beperken, en
- s. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen om schade door bodembeweging te voorkomen of te beperken.

De onderdelen m tot en met s zijn niet van toepassing op voorkomens die gelegen zijn aan de zeezijde van de lijn die in de bijlage bij de wet is vastgelegd.

2. In het winningsplan, bedoeld in het eerste lid, wordt per onderdeel toegelicht welke overwegingen bij de gemaakte keuze van belang zijn geweest, voor zover relevant.

Artikel 25

1. Het winningsplan, bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de wet, voor de winning van zout bevat:

- a. een beschrijving van de structuur van de zoutlaag waaruit gewonnen wordt en de ligging van de zoutlaag ten opzichte van andere aardlagen, met bijbehorende geologische, geofysische en rheomorfologische studies en de daarbij gehanteerde onzekerheidsanalyses;
- b. een opgaaft van de verwachte hoeveelheid te winnen pekelen zout en de samenstelling van het te winnen zout;
- c. een beschrijving van de ligging en de vorm van de holruimte tijdens en na de winning;
- d. een opgaaft van de gesteentemechanische berekeningen van de stabiliteit van de holruimte tijdens en na de winning;
- e. een opgaaft van de hoeveelheden stoffen die jaarlijks bij de winning worden geïnjecteerd, en
- f. een beschrijving van de wijze waarop de holruimte na beëindiging van de winning buiten gebruik wordt gesteld.

2. Artikel 24, eerste lid, onderdelen c tot en met g, en l tot en met s, en artikel 24, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 3.2. Het opslaan van stoffen

Artikel 26

1. Voor het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 39, onderdeel b, van de wet bevat een desbetreffend plan:

- a. een beschrijving van de hoeveelheid en de samenstelling van de stoffen die worden opgeslagen;
- b. een opgaaft van de gegevens met betrekking tot de structuur van het voorkomen en de ligging van het voorkomen ten opzichte van andere aardlagen, met bijbehorende geologische, geofysische en petrofysische studies en de daarbij gehanteerde onzekerheidsanalyses;
- c. een opgaaft van de stoffen die worden gebruikt bij het in de ondergrond brengen van de stoffen;
- d. een inventarisatie van de risico's ten aanzien van de verspreiding van de stoffen die in de ondergrond worden opgeslagen, het optreden van chemische processen in de ondergrond en de aantasting van de in de ondergrond aanwezige reservoirs met delfstoffen of de samenstelling van deze delfstoffen;
- e. een inventarisatie van maatregelen die worden getroffen om de risico's, bedoeld in onderdeel d, te voorkomen;

f. een beschrijving van de wijze waarop het voorkomen na beëindiging van de opslag wordt achtergelaten, en

g. een risico-analyse omtrent bodembeweging en bodemtrillingen als gevolg van de opslag.

2. Artikel 24, eerste lid, onderdelen d tot en met g, en onderdelen l, q, r en s, alsmede artikel 24, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het eerste lid, onderdeel g, en de onderdelen q, r en s niet van toepassing zijn op voorkomens die gelegen zijn aan de zeezijde van de lijn die in de bijlage bij de wet is vastgelegd.

Artikel 27

In geval de opslag van stoffen van tijdelijke aard is, bevat het plan voor het opslaan van stoffen als bedoeld in artikel 26, tevens:

a. beschrijving van de wijze waarop de stoffen die zijn opgeslagen, worden teruggehaald en van de stoffen die daarbij gebruikt worden, en

b. opgaaf van de samenstelling en hoeveelheden van de andere stoffen dan de opgeslagen stoffen die met het terughalen van de opgeslagen stoffen onvermijdelijk aan de bodem worden onttrokken.

§ 3.3. Uitzonderingen opslagvergunning

Artikel 28

De in artikel 25, tweede lid, van de wet bedoelde categorieën van gevallen, waarvoor het verbod om stoffen op te slaan zonder vergunning niet geldt, zijn het opslaan van:

a. stoffen ten behoeve van het afwenden van het onmiddellijk dreigende gevaar van een onbeheerste uitstroming van stoffen uit de ondergrond;

b. stoffen die gebruikt worden voor:

1°. het opsporen en winnen van delfstoffen en aardwarmte;

2°. het opslaan van stoffen, waarvoor een vergunning op basis van artikel 25 van de wet vereist is, of

3°. het aanleggen van een boorgat dieper dan 500 meter beneden de oppervlakte van de aardbodem, buiten de in de onderdelen 1° en 2° bedoelde gevallen;

c. stoffen die met de activiteiten, genoemd in onderdeel b, onder 1°, 2° en 3°, onvermijdelijk boven de oppervlakte meekomen, en worden teruggebracht in hetzelfde of een vergelijkbaar voorkomen als waaruit deze afkomstig zijn;

d. hemelwater dat is gevallen op het mijnbouwwerk en het terrein eromheen;

e. water dat wordt gebruikt voor het opslaan van warmte of koude op een diepte van ten hoogste 500 meter;

f. water ten behoeve van drinkwatervoorziening als bedoeld in de Waterleidingwet.

§ 3.4. Nadere regelen

Artikel 29

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inhoud van het winningsplan, bedoeld in de artikelen 24 en 25, en het plan voor het opslaan van stoffen als bedoeld in artikelen 26 en 27.

HOOFDSTUK 4. HET METEN VAN BODEMBEWEGING

§ 4.1. Metingen met het oog op bodembeweging

Artikel 30

1. De uitvoerder verricht metingen naar bodembeweging ten gevolge van het winnen van delfstoffen of aardwarmte als bedoeld in artikel 41 van de wet. De metingen worden verricht overeenkomstig een meetplan.
2. De uitvoerder dient het meetplan in bij Onze Minister voor ieder voorkomen waaruit wordt gewonnen.
3. Het meetplan behoeft de instemming van Onze Minister alvorens met de winning wordt aangevangen.
4. Onze Minister beslist over het meetplan binnen acht weken na indiening ervan. De instemming is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister niet binnen de instemmingstermijn een beslissing heeft genomen. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
5. Onze Minister kan de instemming onder beperkingen geven en aan zijn instemming voorschriften verbinden.
6. Het meetplan beslaat de termijn van de winning en de daarop volgende dertig jaren. De uitvoerder actualiseert het meetplan gedurende de periode van winning en de daarop volgende vijf jaren jaarlijks en verstrekt daarvan afschrift aan Onze Minister. Onze Minister kan de uitvoerder een aanwijzing geven omtrent de tijdstippen waarop en de plaatsen waar gemeten wordt.
7. Het meetplan bevat tenminste een beschrijving van:
 - a. de tijdstippen waarop de metingen worden verricht;
 - b. de plaatsen waar gemeten wordt, en
 - c. de meetmethoden.
8. Een van de tijdstippen, bedoeld in het zevende lid, onderdeel a, ligt voor de aanvang van de winning.
9. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent het meetplan.

Artikel 31

1. De uitvoerder draagt ervoor zorg dat de metingen op een zorgvuldige en betrouwbare wijze plaatsvinden.
2. De uitvoerder overlegt de resultaten van de eerste meting, bedoeld in artikel 30, achtste lid, uiterlijk twee weken voor de aanvang van de winning aan de inspecteur-generaal der mijnen.
3. De uitvoerder overlegt de resultaten van de metingen twaalf weken na het verrichten van de metingen aan de inspecteur-generaal der mijnen.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inhoud van en de wijze van verstrekking van de meetresultaten.

Artikel 32

De artikelen 30 en 31 zijn van overeenkomstige toepassing op de opslag van stoffen.

§ 4.2. Zoutholten

Artikel 33

1. In geval van zoutwinning bevat het meetplan, bedoeld in artikel 30, eerste lid, tevens een beschrijving van:

- a. de tijdstippen waarop metingen in de holruimte worden uitgevoerd, en
 - b. de methode die voor het uitvoeren van holruimtemetingen wordt gebruikt.
2. De uitvoerder overlegt de resultaten van de metingen, alsmede op de metingen gebaseerde holruimtekaarten en holruimtedoorsneden uiterlijk twaalf weken na het verrichten van de metingen aan de inspecteur-generaal der mijnen.
 3. De holruimtekaarten en holruimtedoorsneden worden onverwijld bijgewerkt, zodra nieuwe gegevens beschikbaar komen.
 4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de in het tweede lid bedoelde kaarten en doorsneden.

HOOFDSTUK 5. MIJNBOUWWERKEN

AFDELING 5.1. MIJNBOUWWERKEN, UITGEZONDERD MIJNBOUW- INSTALLATIES

§ 5.1.1. Algemeen

Artikel 34

Deze afdeling is van toepassing op mijnbouwwerken, uitgezonderd mijnbouwinstallaties.

Artikel 35

1. Een mijnbouwwerk is te voorzien van apparatuur:
 - a. voor het meten van hoeveelheden delfstoffen of aardwarmte die worden gewonnen, verbruikt, vernietigd of afgevoerd;
 - b. voor zover het mijnbouwwerk daartoe bestemd is: voor het meten van hoeveelheden stoffen die worden opgeslagen, verbruikt, vernietigd of afgevoerd.
2. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het eerste lid op een daartoe strekkende aanvraag waarbij mede wordt aangegeven op welke andere wijze gegevens als bedoeld in het eerste lid worden verkregen.
3. De uitvoerder verstrekt de met deze apparatuur verkregen gegevens aan de inspecteur-generaal der mijnen.
4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde apparatuur.

§ 5.1.2. Regels over het gebruik van mijnbouwwerken

Artikel 36

Een mijnbouwwerk is zodanig afgescheiden van de omgeving en ten aanzien van de toegangen zijn zodanige maatregelen genomen dat het niet vrijelijk kan worden betreden door onbevoegden. Het terrein wordt op passende wijze bewaakt.

Artikel 37

1. Het oprichten van een mijnbouwwerk geschiedt op veilige afstand tot:
 - a. opstellen, welke geen deel uitmaken van een mijnbouwwerk en waarin open vuur wordt of kan worden gebruikt;
 - b. openbare wegen;
 - c. spoorwegen;
 - d. kunstwerken, of

- e. licht brandbare gewassen.
2. De uitvoerder draagt er zorg voor dat het zorgsysteem, bedoeld in artikel 2.42e van het Arbeidsomstandighedenbesluit, en het document, bedoeld in artikel 2.42f van dat besluit, mede betrekking hebben op de veiligheid.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de veilige afstanden, het zorgsysteem en het document.

§ 5.1.3. Milieu

Artikel 38

1. Het is verboden op een mijnbouwwerk aardgas af te blazen of af te fakkelen in de open lucht dan wel andere verontreinigende stoffen uit te stoten.
2. Het eerste lid geldt niet indien het afblazen of affakkelen van aardgas dan wel de uitstoot van andere verontreinigende stoffen onvermijdelijk is voor een normale bedrijfsvoering in het mijnbouwwerk. In dat geval worden alle maatregelen getroffen om schade ten gevolge van het afblazen of affakkelen van aardgas dan wel de uitstoot van andere verontreinigende stoffen zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken.
3. Bij ministeriële regeling kunnen in het belang van de bescherming van het milieu regels worden gesteld omtrent de in het tweede lid bedoelde maatregelen.

§ 5.1.4. Regels over het buiten gebruik stellen van mijnbouwwerken

Artikel 39

1. Het geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van een mijnbouwwerk geschiedt volgens een door de uitvoerder bij Onze Minister in te dienen sluitingsplan. Het sluitingsplan wordt uiterlijk een jaar na het staken van de mijnbouwactiviteiten ingediend.
2. Het sluitingsplan behoeft de instemming van Onze Minister. De instemming kan worden verleend onder beperkingen of daaraan kunnen voorschriften worden verbonden in verband met risico op schade.
3. Onze Minister beslist over het sluitingsplan binnen dertien weken na de indiening ervan.
4. De instemming is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister niet binnen de instemmingstermijn een beslissing heeft genomen. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 40

1. Het sluitingsplan bevat ten minste:
 - a. een beschrijving van de wijze waarop bij het mijnbouwwerk behorend materiaal zal worden afgevoerd;
 - b. een beschrijving van op het mijnbouwwerk aanwezige afvalstoffen en de bestemming ervan;
 - c. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen ter voorkoming van schade;
 - d. een beschrijving van de maatregelen die worden genomen om het terrein waarop het mijnbouwwerk is opgericht zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat terug te brengen;
 - e. voor zover onderdeel d niet mogelijk is: een beschrijving van de toestand waarin het mijnbouwwerk wordt achtergelaten en, voor zover van toepassing, de bestemming ervan;

- f. het tijdstip waarop met de beschreven werkzaamheden wordt aangevangen en waarop deze worden beëindigd, en
 - g. het beoogde tijdstip van de sluiting.
2. Zodra de uitvoerder een mijnbouwwerk, geheel of gedeeltelijk, buiten gebruik heeft gesteld, doet hij hiervan melding aan de inspecteur-generaal der mijnen.
 3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent het sluitingplan.

AFDELING 5.2. MIJNBOUWINSTALLATIES

§ 5.2.1. Algemeen

Artikel 41

Deze afdeling is van toepassing op mijnbouwinstallaties.

Artikel 42

De artikelen 35 en 37, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op mijnbouwinstallaties.

§ 5.2.2. Het ontwerpen, plaatsen en gebruiken van mijnbouwinstallaties die boven oppervlaktewater uitsteken

Artikel 43

Deze paragraaf heeft betrekking op mijnbouwinstallaties die boven oppervlaktewater uitsteken.

Artikel 44

1. Het is verboden een mijnbouwinstallatie, daaronder mede begrepen een veiligheidszone als bedoeld in artikel 43 van de wet, te plaatsen in gebieden die worden gebruikt als oefen- en schietgebied en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

2. Onze Minister kan in overeenstemming met Onze Minister van Defensie ontheffing verlenen van het verbod. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend of daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

3. Een ontheffing wordt slechts geweigerd in het belang van de landsverdediging.

Artikel 45

1. Het is verboden een mijnbouwinstallatie te plaatsen in gebieden die druk worden bevaaren en bij ministeriële regeling zijn aangegeven.

2. Onze Minister kan in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat ontheffing verlenen van het verbod. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend of daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

3. Een ontheffing wordt slechts geweigerd in het belang van de scheepvaart.

Artikel 46

Bij het plaatsen van een mijnbouwinstallatie worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade.

Artikel 47

Het plaatsen van een mijnbouwinstallatie gebeurt zodanig dat in de zeebodem aanwezige leidingen en kabels niet worden beschadigd.

Artikel 48

Voorafgaande aan het plaatsen van een mijnbouwinstallatie verricht de uitvoerder onderzoek naar:

- a. de gesteldheid van de bodem waar de mijnbouwinstallatie geplaatst zal worden met het oog op de stabiliteit van de installatie, en
- b. de aanwezigheid van obstakels in de onmiddellijke omgeving van de locatie waar de mijnbouwinstallatie geplaatst zal worden.

Artikel 49

Onmiddellijk na het plaatsen van de mijnbouwinstallatie, verstrekt de uitvoerder aan de inspecteur-generaal der mijnen nauwkeurige gegevens omtrent de locatie van de mijnbouwinstallatie.

Artikel 50

1. Een mijnbouwinstallatie is voldoende sterk om de als gevolg van windsterkte, golfslag, zeestroming en gebruik van de installatie te verwachten krachten te weerstaan.
2. Een mijnbouwinstallatie mag niet verzakken, verschuiven of afdrijven.
3. Een mijnbouwinstallatie is met het oog op het landen van helikopters veilig geplaatst.

Artikel 51

1. Een mijnbouwinstallatie is voorzien van een helikopterdek.
2. Het helikopterdek:
 - a. is voldoende groot voor het gebruik door helikopters;
 - b. is voorzien van markering en apparatuur voor het landen en stijgen van helikopters;
 - c. is geschikt voor het parkeren van helikopters;
 - d. ligt vrij ten opzichte van andere delen van de mijnbouwinstallatie, en
 - e. is vrij van obstakels en brandbare stoffen.
3. De uitvoerder overlegt aan Onze Minister van Verkeer en Waterstaat een gedetailleerde tekening van het helikopterdek en een tekening van de mijnbouwinstallatie waarop het helikopterdek is aangegeven.
4. Het helikopterdek wordt slechts gebruikt na instemming door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat. Instemming wordt slechts geweigerd op grond van de eisen van het tweede lid. De instemming geldt voor een periode van maximaal drie jaar.
5. Onze Minister kan ontheffing verlenen van het eerste lid. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend of daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.
6. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent de in het tweede en derde lid genoemde eisen.

Artikel 52

1. Een mijnbouwinstallatie is ter waarborging van de veiligheid voorzien van:
 - a. herkenningstekens,
 - b. geluidsbakens,
 - c. lichtbakens, en

d. voor zover Onze Minister van Verkeer en Waterstaat zulks bepaalt: elektronische bakens of radarreflectoren.

2. De mijnbouwinstallatie is voorts voorzien van communicatiemiddelen waarmee onder alle omstandigheden verbinding mogelijk is met de vaste wal en met vaartuigen, die voor verkenning, opsporing of winning in gebruik zijn.

3. Een mijnbouwinstallatie is verder voorzien van apparatuur waarmee meteorologisch en oceanografische waarnemingen worden verricht, voor zover Onze Minister van Verkeer en Waterstaat zulks bepaalt.

4. De in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde herkenningstekens:

a. bestaan voor een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie uit de indicatie van het vergunningsgebied waarin de mijnbouwinstallatie is geplaatst met daaraan een toevoeging, waardoor een unieke aanduiding ontstaat; die aanduiding is eenmalig en kan niet gewijzigd worden;

b. zijn voor een voor de opsporing gebruikte mijnbouwinstallatie een unieke aanduiding die in het internationaal verkeer wordt gebruikt.

5. De ononderbroken werking van de in het eerste lid, onderdelen b en c, bedoelde licht- en geluidsbakens is gewaarborgd.

6. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat kan ontheffing verlenen van de in het eerste lid, onderdelen b en c, bedoelde verplichtingen. De ontheffing kan onder beperkingen worden verleend of daaraan kunnen voorschriften worden verbonden.

7. Op verzoek van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat toont de uitvoerder aan dat de desbetreffende apparatuur, bedoeld in het eerste lid, voldoet aan de bij of krachtens dit artikel gestelde eisen.

8. Bij ministeriële regeling, in overeenstemming met Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, worden regels gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde herkenningstekens, bakens, reflectoren, de in het tweede lid bedoelde communicatiemiddelen en de in het derde lid genoemde apparatuur en waarnemingen, alsmede het verstrekken van de daarmee verkregen gegevens aan de directeur van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut.

Artikel 53

1. De uitvoerder is verplicht de staat van onderhoud en technische integriteit van een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie periodiek te onderzoeken. De uitvoerder stelt daartoe iedere vijf jaar een onderzoeksprogramma op.

2. Het onderzoeksprogramma beschrijft voor elk jaar welke onderdelen van de mijnbouwinstallatie op welke wijze worden onderzocht op de staat van onderhoud en technische integriteit.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld omtrent de inhoud van het onderzoeksprogramma en de in het tweede lid bedoelde jaarlijkse onderzoeken.

4. De uitvoerder verstrekt Onze Minister het onderzoeksprogramma voor het eerst samen met het verzoek tot instemming, bedoeld in artikel 55.

5. Op een voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallatie zijn het eerste en het tweede lid van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de uitvoerder:

a. zich ervan vergewist dat de staat van onderhoud en technische integriteit van de installatie periodiek worden onderzocht, en

b. ervoor zorg draagt dat aan boord van die mijnbouwinstallatie een daarop betrekking hebbend onderzoeksprogramma aanwezig is.

Artikel 54

1. Indien de sterkte of stabiliteit van een mijnbouwinstallatie wordt of dreigt te worden aangetast, doet de uitvoerder hiervan onmiddellijk mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen.

2. In geval van een voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallatie treft de uitvoerder onmiddellijk passende maatregelen en doet daarvan mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen.

3. In geval van een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie treft de uitvoerder onmiddellijk passende herstelmaatregelen. Na herstel van de installatie verstrekt de uitvoerder de inspecteur-generaal der mijnen een verklaring van een onafhankelijke deskundige, waarin de sterkte en stabiliteit van de installatie wordt beoordeeld.

Artikel 55

1. Het is verboden zonder instemming van Onze Minister een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie te plaatsen. Het verzoek tot instemming wordt uiterlijk acht weken voor aanvang van de beoogde plaatsing van de mijnbouwinstallatie ingediend.

2. De instemming wordt geweigerd indien de mijnbouwinstallatie niet voldoet aan de eisen en normen, vastgelegd in de artikelen 46, 47, 50, 51 en 52.

3. De instemming kan slechts worden geweigerd in verband met risico op schade.

4. De instemming kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden in verband met risico op schade.

5. De instemming is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister over een verzoek tot instemming niet binnen acht weken na ontvangst heeft beslist. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

6. Op een voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallatie is het eerste tot en met vijfde lid van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van een instemmingstermijn van acht weken telkens wordt gelezen een termijn van twee weken.

Artikel 56

1. Bij het verzoek om instemming als bedoeld in artikel 55, eerste lid, worden in ieder geval overgelegd:

a. gegevens omtrent de aanwezigheid van leidingen en kabels in de nabijheid van de beoogde plaats van plaatsing;

b. gegevens omtrent de gesteldheid van de bodem en de aanwezigheid van obstakels als bedoeld in artikel 48;

c. het ontwerp van de dragende constructie alsmede een beschrijving van de wijze van plaatsing en een opgave van de herkenningstekens, geluidsbakens, lichtbakens en, voor zover Onze Minister van Verkeer en Waterstaat zulks bepaalt, elektronische bakens of radarreflectoren van de mijnbouwinstallatie;

d. bij een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie: een verklaring van een onafhankelijke deskundige dat de mijnbouwinstallatie voldoende sterk is, gezien vanuit het ontwerp, de bouw en de beoogde wijze van plaatsing, met vermelding van de periode waarvoor deze verklaring geldt, en

e. een verklaring van een onafhankelijke deskundige dat het onderzoeksprogramma, bedoeld in artikel 53, voor de desbetreffende mijnbouwinstallatie voldoet.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de in de onderdelen d en e bedoelde verklaring.

Artikel 57

Deze paragraaf heeft betrekking op mijnbouwinstallaties die boven het oppervlaktewater uitsteken.

Artikel 58

Bij het buiten gebruik stellen en het verwijderen van een mijnbouwinstallatie neemt de uitvoerder maatregelen ter voorkoming van schade.

Artikel 59

Wanneer een uitvoerder voornemens is een voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallatie, schroot en ander materiaal als bedoeld in artikel 44, tweede lid, van de wet te verwijderen, doet hij daarvan mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen tenminste vierentwintig uren voor het tijdstip van verwijdering. De uitvoerder doet onmiddellijk mededeling van iedere wijziging van dit tijdstip.

Artikel 60

1. Het buiten gebruik stellen en verwijderen van een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie geschiedt overeenkomstig een door de uitvoerder opgesteld verwijderingsplan.

2. De uitvoerder zendt het verwijderingsplan, vergezeld van een verklaring van een onafhankelijke deskundige waarin het plan wordt beoordeeld, uiterlijk acht weken voor de verwijdering ter instemming aan Onze Minister.

3. Onze Minister kan zijn instemming met het opgestelde verwijderingsplan slechts weigeren in verband met het risico op schade.

4. De instemming is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister niet binnen de instemmingstermijn van acht weken of voor de afloop van de verlengingstermijn een beslissing heeft genomen. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 61

1. Het verwijderingsplan bevat ten minste een beschrijving van:

a. de wijze waarop het verwijderen van de mijnbouwinstallatie en van schroot en ander materiaal als bedoeld in artikel 44, tweede lid, van de wet plaats zal vinden;

b. de wijze waarop zal worden aangetoond dat de plaats waarop de mijnbouwinstallatie op de zeebodem stond vrij van schroot en ander materiaal is;

c. de wijze waarop de mijnbouwinstallatie en het schroot en ander materiaal zal worden afgevoerd;

d. de eindbestemming van de mijnbouwinstallatie, de onderdelen ervan en schroot en ander materiaal, en

e. de op de mijnbouwinstallatie aanwezige afvalstoffen en andere stoffen en de eindbestemming daarvan.

2. Voorts omvat het verwijderingsplan gegevens omtrent de tijdstippen waarop de in de onderdelen a tot en met e bedoelde onderdelen van het plan worden uitgevoerd.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent het verwijderingsplan.

Artikel 62

Nadat een voor de opsporing of de winning bestemde mijnbouwinstallatie, schroot en ander materiaal als bedoeld in artikel 44, tweede lid, van de wet zijn verwijderd, doet de uitvoerder daarvan onmiddellijk schriftelijk mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen en overlegt daarbij gegevens waaruit dit blijkt.

§ 5.2.4. Het ontwerpen, plaatsen en buiten gebruik stellen alsmede verwijderen van mijnbouwinstallaties geheel onder oppervlaktewater gelegen

Artikel 63

1. Een geheel onder oppervlaktewater gelegen mijnbouwinstallatie is voorzien van een beschermingsconstructie ter voorkoming van schade.
2. De beschermingsconstructie is voldoende sterk en wordt stevig geplaatst om de als gevolg van zeestroming, ankers en vistuig te verwachten krachten te weerstaan.

Artikel 64

De artikelen 44 tot en met 49 zijn van overeenkomstige toepassing op een mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 63, eerste lid.

Artikel 65

De uitvoerder doet acht weken voor plaatsing van een mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 63, eerste lid, mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen. Bij de mededeling wordt het ontwerp van de constructie alsmede een beschrijving van de wijze van plaatsing gevoegd.

Artikel 66

1. Een mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 63, eerste lid, wordt na beëindiging van de activiteiten ervan buiten gebruik gesteld en verwijderd, overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels.
2. De uitvoerder informeert de inspecteur-generaal der mijnen tenminste vierentwintig uren voor het tijdstip van verwijdering van de mijnbouwinstallatie.
3. Nadat de mijnbouwinstallatie is verwijderd, doet de uitvoerder daarvan onmiddellijk schriftelijk mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen.

AFDELING 5.3. BOORGATEN

§ 5.3.1. Algemeen

Artikel 67

1. Bij het aanleggen, gebruiken, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade.
2. Het aanleggen, gebruiken, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat geschiedt onder verantwoordelijkheid en in aanwezigheid van de uitvoerder.

Artikel 68

De activiteiten, bedoeld in artikel 67, eerste lid, worden slechts verricht indien de desbetreffende stoffen uit de ondergrondse formaties onder controle worden gehouden.

Artikel 69

1. Een boorgat wordt voorzien van een geschikte verbuizing.
2. Elke serie van de in het eerste lid bedoelde verbuizing wordt over voldoende afstand gecementeerd en daarna op deugdelijkheid getest.
3. De eerste serie van de verbuizing wordt onmiddellijk nadat deze is gecementeerd deugdelijk afgesloten.

Artikel 70

De uitvoerder draagt tijdens de werkzaamheden ten behoeve van het aanleggen, repareren en buiten gebruik stellen van een boorgat er zorg voor dat:

- a. een boorgat ter afsluiting wordt voorzien van beveiligingen;
- b. de deugdelijkheid van de beveiligingen periodiek wordt getest, en
- c. bij het boorgat betrokken personen periodiek deelnemen aan oefeningen in het gebruik van beveiligingen.

Artikel 71

Een boorgat wordt niet eerder voor winning van delfstoffen of opslag van stoffen in gebruik genomen dan nadat het daartoe deugdelijk is ingericht en afgewerkt, alsmede ter afsluiting van deugdelijke beveiligingen is voorzien.

Artikel 72

Een boorgat wordt niet eerder buiten werking gesteld dan nadat:

- a. voldoende maatregelen zijn genomen ter voorkoming van schade, en
- b. de delfstofhoudende lagen en de delfstofafzettingen, voor zover daaraan door water schade kan worden toegebracht, waterdicht zijn afgesloten.

Artikel 73

Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent:

- a. de in artikel 70 bedoelde beveiligingen en oefeningen in het gebruik van de beveiligingen;
- b. de in artikel 71 bedoelde inrichting van een boorgat en de beveiligingen ervan, en
- c. het in artikel 72 bedoelde buiten werking stellen.

§ 5.3.2. Informatievoorziening in verband met boorgaten

Artikel 74

1. Het aanleggen, onderhouden, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat geschiedt overeenkomstig een door de uitvoerder opgesteld werkprogramma.
2. De uitvoerder informeert de inspecteur-generaal der mijnen ten minste zeven dagen voor het tijdstip waarop met onderhoudswerkzaamheden van een boorgat wordt aangevangen.

Artikel 75

1. Bij het aanleggen van een boorgat is een boorregister op het desbetreffende mijnbouwwerk aanwezig.
2. Het boorregister wordt voortdurend bijgewerkt.
3. De uitvoerder bewaart het boorregister gedurende ten minste vijf jaar nadat het mijnbouwwerk buiten gebruik is gesteld.

Artikel 76

1. De uitvoerder maakt dagelijks een rapport op van het aanleggen, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat en brengt het rapport onmiddellijk ter kennis van de inspecteur-generaal der mijnen.
2. De uitvoerder brengt binnen vier weken na het voltooien van de in het eerste lid bedoelde activiteiten een desbetreffend eindrapport ter kennis van de inspecteur-generaal der mijnen.

Artikel 77

Bij ministeriële regeling worden regels dan wel nadere regels gesteld omtrent:

- a. de inhoud van het in artikel 74 bedoelde werkprogramma en het tijdstip waarop het werkprogramma voor zover het betreft het aanleggen, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat aan de inspecteur-generaal der mijnen wordt gezonden alsmede de gegevens en bescheiden die daarbij worden overgelegd;
- b. de inhoud van de in artikel 76 bedoelde rapporten en de wijze waarop deze rapporten ter kennis van de inspecteur-generaal der mijnen worden gebracht.

AFDELING 5.4. MILIEU EN RAMPENBESTRIJDINGSPLAN OP MIJNBOW-INSTALLATIES

§ 5.4.1. Algemeen

Artikel 78

Deze afdeling is van toepassing op mijnbouwinstallaties.

Artikel 79

In deze paragraaf en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. lozen: het al dan niet opzettelijk in oppervlaktewater doen terecht- of vrijkomen van stoffen, zoals door storten, pompen, doen wegvloeien of doen ontsnappen;
- b. stoffen: chemische elementen en hun verbindingen, zoals deze voorkomen in de natuur of door toedoen van de mens worden voortgebracht;
- c. preparaten: mengsels of oplossingen van stoffen;
- d. olie: minerale olie in elke vorm;
- e. oliehoudend mengsel: mengsel, dat olie in welk gehalte dan ook bevat;
- f. sanitair afval:
 - 1°. spoelwater en ander afval, afkomstig van toiletten en wasruimtes;
 - 2°. spoelwater, afkomstig uit verblijven voor de voorlopige verzorging van gewonden en zieken;
 - 3°. ander afvalwater, indien vermengd met spoelwater als bedoeld onder 1° of 2°;

g. vuilnis: etensresten, alle soorten huishoudelijke afvalstoffen en vast afval, voortvloeiende uit de bedrijfsvoering.

Artikel 80

1. Het is verboden olie, een oliehoudend mengsel, sanitair afval en vuilnis vanaf een mijnbouwinstallatie te lozen.

2. Het eerste lid geldt niet ten aanzien van het lozen van:

a. een oliehoudend mengsel in de gevallen en op de wijze als bepaald bij ministeriële regeling van Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

b. sanitair afval:

1°. vanaf een mijnbouwinstallatie waarop niet meer dan tien personen aanwezig plegen te zijn;

2°. vanaf een niet als een geheel verplaatsbare mijnbouwinstallatie, waarop meer dan 50 personen aanwezig plegen te zijn of een als een geheel verplaatsbare mijnbouwinstallatie, indien dit afval is afgebroken door middel van een biologisch zuiveringssysteem;

3°. vanaf een andere mijnbouwinstallatie dan bedoeld onder 1° en 2°, indien dit afval is behandeld door middel van een mechanisch vermalingsstelsel;

c. vuilnis, voor zover bestaande uit etensresten, in de gevallen en op de wijze als door Onze Minister, in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, aangegeven.

3. Het eerste lid geldt evenmin, indien het lozen:

a. noodzakelijk is om de veiligheid van de installatie te verzekeren dan wel om mensenlevens te redden;

b. het gevolg is van schade aan de installatie of aan de uitrusting daarvan, indien na het ontstaan van de schade of na de ontdekking van de lozing alle redelijke maatregelen zijn getroffen om de verdere lozing te voorkomen of tot een minimum te beperken.

4. Bij ministeriële regeling van Onze Minister worden, in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, nadere regels gesteld met betrekking tot de in het tweede en derde lid bedoelde lozingen omtrent:

a. het meten en registreren van toegestane lozingen van oliehoudende mengsels;

b. de controle op het oliegehalte van de toegestane lozingen van oliehoudende mengsels.

Artikel 81

1. Op een mijnbouwinstallatie worden met betrekking tot het met het normale gebruik van de installatie samenhangende of daaruit voortvloeiende lozingen van andere dan in artikel 80 genoemde stoffen of andere verontreinigende dan wel schadelijke stoffen zodanige maatregelen genomen dat verontreiniging van oppervlaktewater zoveel mogelijk wordt voorkomen.

2. Het is verboden stoffen of preparaten te lozen als bedoeld in het derde lid, onderdeel a.

3. Bij ministeriële regeling van Onze Minister worden, in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, welke uitsluitend strekt ter uitvoering van een voor Nederland verbindend verdrag of een voor Nederland verbindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie:

a. de in het tweede lid bedoelde stoffen of preparaten aangewezen;

b. regels gesteld die slechts kunnen inhouden:

1°. voorschriften inzake de bewerking die stoffen of preparaten voor lozing moeten ondergaan, de te lozen hoeveelheden ervan, en de plaats en de wijze van lozing;

2°. voorschriften omtrent het melden, meten en registreren van stoffen of preparaten die worden geloosd.

Artikel 82

1. De uitvoerder neemt onmiddellijk passende maatregelen in geval van lozingen waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan als bedoeld in de artikelen 80 en 81. De bedoelde passende maatregelen houden in het voorkomen, bestrijden of beperken van de bedoelde nadelige gevolgen.

2. De uitvoerder meldt het voorval zo spoedig mogelijk aan het Kustwachtcentrum en de inspecteur-generaal der mijnen.

3. De uitvoerder verstrekt de inspecteur-generaal der mijnen zo spoedig mogelijk gegevens, zodra deze bekend zijn, omtrent:

a. de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;

b. de ten gevolge van het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;

c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor het milieu van het voorval te kunnen beoordelen;

d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;

e. de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals kan voordoen.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent de in het tweede lid bedoelde melding en de gegevens, bedoeld in het derde lid.

Artikel 83

1. Bij ministeriële regeling van Onze Minister worden, in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, ter voorkoming van verontreiniging van oppervlaktewater regels gesteld omtrent het gebruik van bepaalde stoffen of preparaten op een mijnbouwinstallatie.

2. Het is verboden stoffen of preparaten te gebruiken als bedoeld in het derde lid, onderdeel a.

3. Bij ministeriële regeling van Onze Minister worden, in overeenstemming met de in het eerste lid genoemde ministers, welke uitsluitend strekt ter uitvoering van een voor Nederland verbindend verdrag of een voor Nederland verbindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie:

a. de in het tweede lid bedoelde stoffen of preparaten aangewezen;

b. regels gesteld die slechts kunnen inhouden:

1°. voorschriften inzake de te gebruiken hoeveelheden stof of preparaten en de wijze van gebruik;

2°. voorschriften omtrent het melden, meten en registreren van stoffen of preparaten die worden gebruikt.

Artikel 84

1. Het is verboden op een mijnbouwinstallatie aardgas af te blazen of af te fakkelen in de open lucht dan wel andere verontreinigende stoffen uit te stoten.

2. Het eerste lid geldt niet indien het afblazen of affakkelen van aardgas dan wel de uitstoot van andere verontreinigende stoffen onvermijdelijk is voor een normale bedrijfsvoering in het mijnbouwwerk. In dat geval

worden alle maatregelen getroffen om schade ten gevolge van het afblazen of affakkelen van aardgas dan wel de uitstoot van andere verontreinigende stoffen zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de in het tweede lid bedoelde maatregelen.

§ 5.4.2. Rampenbestrijdingsplan

Artikel 85

1. De uitvoerder draagt er zorg voor dat er een rampenbestrijdingsplan is voor elke mijnbouwinstallatie die in gebruik is ten behoeve van de opsporing of winning van delfstoffen in het continentaal plat of de territoriale zee.

2. Het rampenbestrijdingsplan behoeft de instemming van Onze Minister.

3. Een rampenbestrijdingsplan met betrekking tot een voor de winning bestemde mijnbouwinstallatie wordt ten minste iedere vijf jaar herzien.

4. Het rampenbestrijdingsplan wordt voor de eerste maal ten minste vier weken voor de aanvang van de opsporing of winning ingediend bij Onze Minister en, in het geval, bedoeld in het derde lid, vervolgens telkens vijf jaar nadat instemming is verkregen.

5. Onze Minister kan zijn instemming verlenen onder beperkingen of daaraan voorschriften verbinden in het belang van het milieu of de veiligheid van de scheepvaart of de visserij.

6. De instemming is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister niet binnen vier weken na ontvangst van het plan een beslissing heeft genomen. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 86

1. Een rampenbestrijdingsplan bevat een beschrijving van de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen ter bestrijding of ter beperking van de gevolgen van voorvallen op een mijnbouwinstallatie dan wel in de omgeving daarvan, die een ernstig gevaar opleveren voor het milieu of voor de veiligheid van de scheepvaart of visserij.

2. Onder de maatregelen en de voorzieningen, bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval verstaan:

a. de werkzaamheden die worden verricht ter bestrijding van een voorval als bedoeld in het eerste lid;

b. de aanwezige materialen en bestrijdingsmiddelen die daarbij worden gebruikt;

c. wie of welke instelling is belast met de in onderdeel a bedoelde werkzaamheden, en

d. wie belast is met het toezicht op het feitelijk verrichten van de in onderdeel a bedoelde werkzaamheden.

Artikel 87

1. Indien zich een voorval als bedoeld in artikel 86, eerste lid, voordoet op een mijnbouwinstallatie, wordt onmiddellijk uitvoering gegeven aan het rampenbestrijdingsplan.

2. Zodra daartoe de mogelijkheid bestaat, meldt de uitvoerder het voorval aan de inspecteur-generaal der mijnen en het Kustwachtcentrum.

Artikel 88

1. Indien zich een voorval als bedoeld in artikel 86, eerste lid, voordoet in de omgeving van een mijnbouwinstallatie, meldt de uitvoerder het voorval onmiddellijk aan de inspecteur-generaal der mijnen en het Kustwachtcentrum.

2. De uitvoerder verleent op aanwijzing van Onze Minister zoveel mogelijk hulp en bijstand bij het bestrijden van het voorval of het beperken van de gevolgen ervan.

Artikel 89

De werkzaamheden ter bestrijding van voorvallen als bedoeld in artikel 86, eerste lid, of ter beperking van de gevolgen ervan geschieden onder toezicht van een daartoe aangewezen deskundig persoon en door vakkundig personeel, dat daartoe voldoende geoefend en geïnstrueerd is.

Artikel 90

Onze Minister kan bepalen dat een of meer door hem aangewezen uitvoerders al dan niet gezamenlijk op daarbij aangegeven plaatsen en in een daarbij aangegeven omvang voor onmiddellijk gebruik ter beschikking hebben vaartuigen, helikopters of ander materieel ter bestrijding van voorvallen als bedoeld in artikel 86, eerste lid, of ter beperking van de gevolgen ervan.

Artikel 91

Onze Minister kan ten aanzien van het bestrijden van een voorval als bedoeld in artikel 86, eerste lid, of het beperken van de gevolgen ervan:

- a. aanwijzingen geven op welke wijze de desbetreffende werkzaamheden worden verricht en welke bestrijdingsmiddelen daarbij worden aangewend;
- b. bepalen dat de desbetreffende werkzaamheden worden opgedragen aan een ter zake deskundige en daarin gespecialiseerde instelling.

HOOFDSTUK 6. PIJPLEIDINGEN EN KABELS

§ 6.1. Algemeen

Artikel 92

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. pijpleiding:
 - 1°. leiding die twee of meer mijnbouwwerken met elkaar verbindt ten behoeve van het vervoer van stoffen, te rekenen vanaf de eerste isolatieafsluiter van het mijnbouwwerk;
 - 2°. andere leiding dan bedoeld onder 1°, aan te wijzen door Onze Minister, die een mijnbouwwerk verbindt met een ander werk ten behoeve van het vervoer van stoffen te rekenen vanaf de eerste isolatieafsluiter van het mijnbouwwerk;
- b. kabel: leiding, gelegen in de territoriale zee of het continentaal plat, tussen twee of meer mijnbouwinstallaties of tussen een mijnbouwinstallatie en een ander werk, aangewezen door Onze Minister, ten behoeve van het vervoer van elektriciteit of elektronische signalen;
- c. de ligging: het traject, de diepte en de stabiliteit;
- d. beheerder: degene voor wiens rekening en risico een pijpleiding of kabel wordt aangelegd, gebruikt dan wel in stand gehouden;
- e. vergunning: vergunning als bedoeld in artikel 94.

Artikel 93

1. Een pijpleiding bestaat uit pijpen die voldoende sterk zijn en op doelmatige wijze met elkaar zijn verbonden. De pijpleiding is tegen corrosie en uitwendige krachten beschermd.

2. De ligging van de pijpleiding is zodanig dat geen schade wordt veroorzaakt of zoveel mogelijk voorkomen.

3. De eigenschappen, de aanleg, de ligging en het onderhoud van de pijpleiding voldoen aan bij ministeriële regeling te stellen eisen.

§ 6.2. Vergunningplicht pijpleidingen

Artikel 94

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister een pijpleiding in de territoriale zee of op het continentaal plat aan te leggen. Indien de pijpleiding zal worden aangelegd in een gebied als bedoeld in artikel 44 of 45 wordt de vergunning verleend door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Defensie respectievelijk Onze Minister van Verkeer en Waterstaat.

2. De vergunning wordt geweigerd indien de pijpleiding niet voldoet aan de bij of krachtens artikel 93 gestelde eisen.

3. De vergunning kan onder beperkingen worden verleend en daaraan kunnen voorschriften worden verbonden in verband met risico op schade.

4. Indien de vergunning betrekking heeft op een pijpleiding waarvoor op grond van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 het maken van een milieu-effectrapport verplicht is, zijn:

a. hoofdstuk 7 en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer van overeenkomstige toepassing, en

b. de paragrafen 3.5.2 tot en met 3.5.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de totstandkoming van het besluit omtrent de aanvraag om een vergunning.

Artikel 95

Artikel 94 is van overeenkomstige toepassing op een pijpleiding waarvan het aanleggen zal plaatsvinden in of op een ander gebied dan bedoeld in het eerste lid, eerste volzin, van dat artikel, en waarvoor op grond van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 het maken van een milieu-effectrapport verplicht is.

Artikel 96

Onze Minister beslist over de aanvraag om een vergunning binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag en, in geval artikel 94, vierde lid, of 95 van toepassing is, binnen de in artikel 3:28 van de Algemene wet bestuursrecht gestelde termijn.

§ 6.3. Het gebruik van een pijpleiding

Artikel 97

1. Een pijpleiding wordt niet voor de eerste maal in gebruik genomen, dan nadat Onze Minister de beheerder op diens verzoek heeft meegedeeld daarmee in te stemmen.

2. De beheerder doet het verzoek, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk twee weken voordat hij de pijpleiding in gebruik wil nemen. Daarbij verstrekt de beheerder aan Onze Minister:

a. een verklaring van een onafhankelijke deskundige, waarin wordt

beoordeeld of de eigenschappen en de aanleg van de pijpleiding voldoen aan de bij of krachtens artikel 93 gestelde eisen, en

b. gegevens waaruit blijkt dat de ligging van de pijpleiding die is aangelegd in de territoriale zee of het continentaal plat voldoet aan de bij of krachtens artikel 93 gestelde eisen en, voor zover van toepassing, aan de desbetreffende vergunningvoorschriften.

3. De instemming tot ingebruikname is van rechtswege gegeven, indien Onze Minister niet binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de in het eerste lid bedoelde mededeling heeft gedaan, tenzij zich een geval voordoet als bedoeld in artikel 98. De instemming van rechtswege wordt voor de mogelijkheid van bezwaar en beroep gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 98

1. Indien de feitelijke ligging van een pijpleiding die is aangelegd in de territoriale zee of het continentaal plat afwijkt van de ligging zoals in de vergunning is aangegeven en er kennelijk geen risico is op schade, kan Onze Minister de vergunning dienovereenkomstig wijzigen.

2. Paragraaf 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de totstandkoming van de beschikking tot aanpassing als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 99

1. Gedurende het gebruik of de instandhouding van een pijpleiding onderzoekt de beheerder periodiek de eigenschappen, en tevens de ligging van de pijpleiding voor zover deze is aangelegd in de territoriale zee of het continentaal plat, aan de hand van de bij of krachtens artikel 93 gestelde eisen en, voor zover van toepassing, aan de desbetreffende vergunningvoorschriften.

2. De beheerder verstrekt slechts die resultaten van het onderzoek aan de inspecteur-generaal der mijnen, waarbij afwijkingen worden geconstateerd van de eisen, bedoeld in het eerste lid.

3. Op aanwijzing van Onze Minister kan de frequentie van het onderzoek worden verhoogd in verband met het risico op schade.

4. Onze Minister kan op aanvraag van de beheerder besluiten de frequentie van het onderzoek te verminderen tot een bij dat besluit aan te geven niveau.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent:

a. de inhoud en wijze waarop het onderzoek plaatsvindt;

b. de frequentie waarmee het in het eerste lid bedoelde onderzoek plaatsvindt.

Artikel 100

1. Indien lekkage van een pijpleiding wordt geconstateerd, neemt de beheerder onmiddellijk alle passende maatregelen ter voorkoming of beperking van de schade.

2. De beheerder stelt de pijpleiding, of het betrokken deel ervan, onmiddellijk buiten gebruik en maakt deze drukvrij als de lekkage risico op schade oplevert. De nodige herstelwerkzaamheden worden zo spoedig mogelijk verricht.

3. De beheerder maakt onmiddellijk melding van de lekkage aan de inspecteur-generaal der mijnen en het Kustwachtcentrum.

4. De beheerder verstrekt de inspecteur-generaal der mijnen zo spoedig mogelijk gegevens omtrent:

a. de oorzaken van de lekkage en de omstandigheden waaronder deze zich heeft voorgedaan;

- b. de eventuele ten gevolge van de lekkage vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
 - c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de lekkage te kunnen beoordelen;
 - d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van de lekkage te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken;
 - e. de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanige lekkage zich nogmaals kan voordoen.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing in gevallen waarbij schade of een risico op schade ontstaat op andere wijze dan in het eerste lid bedoeld.

Artikel 101

1. Een herstelde pijpleiding, of het betrokken deel ervan, wordt niet eerder opnieuw in gebruik genomen, dan nadat Onze Minister aan de beheerder op diens verzoek heeft medegedeeld daarmee in te stemmen.
2. De artikelen 97, tweede en derde lid, en 98 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 102

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent het tijdelijk buiten gebruik stellen van een pijpleiding.

§ 6.4. Het beëindigen van het gebruik van een pijpleiding

Artikel 103

Een buiten gebruik gestelde pijpleiding die is aangelegd in of op het continentaal plat wordt schoon en veilig achtergelaten, tenzij Onze Minister op grond van artikel 45 van de wet de verwijdering ervan voorschrijft.

Artikel 104

1. De beheerder doet onmiddellijk mededeling aan Onze Minister van het voornemen tot het buiten gebruik stellen van een pijpleiding die is aangelegd in de territoriale zee of het continentaal plat en de wijze waarop deze zal worden achtergelaten.
2. Onze Minister kan de beheerder aanwijzingen geven met betrekking tot de staat waarin de pijpleiding wordt achtergelaten.
3. Onze Minister kan de beheerder verplichten de ligging van de achtergelaten pijpleiding periodiek te controleren en kan zo nodig herstelmaatregelen voorschrijven.

§ 6.5. Kabels

Artikel 105

1. Een kabel bezit zodanige eigenschappen en wordt zodanig aangelegd dat er geen schade wordt veroorzaakt.
2. De ligging van een kabel is zodanig dat er geen schade wordt veroorzaakt.
3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de eigenschappen, de aanleg en de ligging van een kabel.

Artikel 106

De artikelen 94 tot en met 104 zijn van overeenkomstige toepassing op een kabel, met dien verstande dat waar in de genoemde artikelen wordt verwezen naar artikel 93 in plaats daarvan gelezen wordt: artikel 105.

Artikel 107

Op een samenstel van een pijpleiding en een kabel zijn de paragrafen 6.1 tot en met 6.4, respectievelijk paragraaf 6.5 van toepassing.

HOOFDSTUK 7. VERSTREKKING, BEHEER EN GEBRUIK VAN GEGEVENS

§ 7.1. Verstrekking gegevens

Artikel 108

Degene in wiens opdracht verkenningsonderzoek wordt verricht, dan wel, bij afwezigheid van een opdrachtgever, degene die het verkenningsonderzoek verricht, verstrekt Onze Minister desgevraagd en binnen een door de minister te bepalen termijn de volgende gegevens die bij het verkenningsonderzoek zijn verkregen:

- a. de resultaten van verricht geofysisch onderzoek;
- b. de resultaten van verricht geochemisch onderzoek, of
- c. de resultaten van verricht geologisch onderzoek.

Artikel 109

1. De uitvoerder verstrekt Onze Minister de volgende gegevens die bij het opsporen van delfstoffen zijn verkregen:
 - a. het profiel van het boorgat;
 - b. de resultaten van in een boorgat verrichte geofysische, geochemische en geologische metingen;
 - c. de resultaten van verrichte geofysische, geochemische en geologische metingen aan materiaal afkomstig uit een boorgat, en
 - d. de resultaten van verrichte productie- of injectietesten.
2. De gegevens, bedoeld in het eerste lid, worden per boorgat verstrekt.
3. De uitvoerder verstrekt de gegevens, bedoeld in het eerste lid, binnen twaalf weken nadat deze zijn verkregen.

Artikel 110

1. De uitvoerder verstrekt Onze Minister een representatief deel van uit een boorgat verkregen gesteentemonsters, die bij het opsporen van delfstoffen zijn verkregen. De uitvoerder verstrekt de monsters binnen twaalf weken nadat deze zijn verkregen.
2. De uitvoerder bewaart gedurende twaalf weken een representatief deel van uit een boorgat verkregen vloeistof- en gasmonsters, die bij het opsporen van delfstoffen zijn verkregen. Op verzoek van Onze Minister verstrekt de uitvoerder een representatief deel van de monsters.
3. Onze Minister kan op verzoek van de uitvoerder ontheffing verlenen van de in het eerste lid genoemde verplichting.

Artikel 111

1. De uitvoerder verstrekt Onze Minister per kalendermaand de volgende gegevens die bij het winnen van delfstoffen zijn verkregen:
 - a. per boorgat: de gewonnen hoeveelheden en soorten delfstoffen;

- b. per vergunningsgebied: de hoeveelheden en soorten afgevoerde delfstoffen;
- c. per mijnbouwwerk: de hoeveelheden en soorten verbruikte delfstoffen;
- d. per mijnbouwwerk: de hoeveelheden en soorten vernietigde delfstoffen;
- e. per boorgat: de gewonnen hoeveelheden andere stoffen, dan delfstoffen;
- f. per boorgat: de ten behoeve van de winning in de ondergrond gebrachte hoeveelheden stoffen.

2. De uitvoerder verstrekt de gegevens, bedoeld in het eerste lid, binnen vier weken na afloop van de betreffende kalendermaand.

Artikel 112

1. De uitvoerder verstrekt Onze Minister per kalendermaand de volgende gegevens die bij het ondergronds opslaan van stoffen zijn verkregen:

- a. per voorkomen: de hoeveelheden en soorten stoffen die zijn opgeslagen;
- b. per voorkomen: de hoeveelheden en soorten stoffen die zijn teruggehaald en afgevoerd;
- c. per mijnbouwwerk: de hoeveelheden en soorten stoffen die zijn teruggehaald en verbruikt, en
- d. per mijnbouwwerk: de hoeveelheden en soorten stoffen die zijn teruggehaald en vernietigd.

2. De uitvoerder verstrekt de gegevens, bedoeld in het eerste lid, binnen vier weken na afloop van de desbetreffende kalendermaand.

Artikel 113

1. De uitvoerder verstrekt Onze Minister per voorkomen, waarin koolwaterstoffen zijn aangetroffen, jaarlijks de volgende gegevens:

- a. de door de uitvoerder voor het voorkomen bezigde naam;
- b. de opsporings- of winningsvergunning of opsporings- of winningsvergunningen waaronder het voorkomen is gelegen;
- c. een structuurkaart;
- d. het vermoedelijke jaar van aanvang van de winning, indien nog geen winning plaatsvindt;
- e. de hoeveelheid aangetoonde winbare delfstoffen per 1 januari van het verslagjaar;
- f. de verwachte jaarlijks te winnen hoeveelheden delfstoffen, gedurende een periode van tenminste tien jaar die aanvangt met het verslagjaar;
- g. eventueel gebruik van het voorkomen voor opslag;
- h. de reservoirdruk, voor zover bekend;
- i. het feitelijk gebruik van de in het voorkomen aanwezige boorgaten, en
- j. de gegevens, bedoeld in artikel 24, eerste lid, onderdelen b en k, voor zover de gegevens wezenlijk afwijken van het ingediende winningsplan.

2. De uitvoerder verstrekt Onze Minister daarnaast jaarlijks de verwachte hoeveelheden winbare delfstoffen per vermoedelijk voorkomen in het vergunningsgebied dat niet door middel van opsporing is aange-toond, alsmede de daarbij behorende structuurkaarten.

Artikel 114

1. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de gegevens, bedoeld in de artikelen 108 en 110 alsmede de wijze waarop deze worden verstrekt.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels worden gesteld omtrent de gegevens, bedoeld in de artikelen 109 en 111 tot en met 113 alsmede de wijze waarop deze worden verstrekt.

§ 7.2. Vertrouwelijkheid, beheer, gebruik en ter inzage legging van gegevens

Artikel 115

1. De in artikel 123, tweede lid, van de wet bedoelde instellingen beheren de op grond van paragraaf 7.1. verstrekte gegevens zorgvuldig. De instellingen zijn verplicht de gegevens in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren.

2. Bij ministeriële regeling kunnen omtrent het eerste lid nadere regels worden gesteld.

Artikel 116

1. De gegevens, bedoeld in de artikelen 111, 112 en 113, eerste lid, onderdelen a en b, zijn openbaar, zodra vier weken zijn verstreken na het tijdstip waarop de gegevens zijn verstrekt.

2. Op de gegevens en de monsters, bedoeld in de artikelen 108 tot en met 110, is artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet openbaarheid van bestuur van toepassing, totdat vijf jaren zijn verstreken na het tijdstip waarop de gegevens aan zijn verstrekt.

3. Op de gegevens en de monsters, bedoeld in artikel 113, eerste lid, onderdelen c tot en met j, is artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet openbaarheid van bestuur van toepassing, totdat tien jaren zijn verstreken na het tijdstip waarop de gegevens aan zijn verstrekt.

Artikel 117

Onze Minister kan, zolang de termijnen van artikel 116 niet zijn verlopen, de in dat artikel bedoelde gegevens ter beschikking stellen aan de Mijnraad, de Technische commissie bodembeweging en de in artikelen 81, onderdeel a, respectievelijk 89, onderdeel a, van de wet bedoelde vennootschap, voor zover deze gegevens worden gebruikt voor de volgende doeleinden:

a. het adviseren van Onze Minister inzake verkenningsonderzoek, het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte en het opslaan van stoffen in de ondergrond;

b. het ten behoeve van Onze Minister maken van reserveramingen en prognoses van delfstoffen, aardwarmte en opslagpotentieel van de ondergrond;

c. het in opdracht van Onze Minister systematisch karteren van de ondergrond.

Artikel 118

1. De gegevens, bedoeld in artikel 116, worden na afloop van de aldaar genoemde termijnen ter inzage gelegd op de plaats van beheer.

2. Onze Minister verstrekt op verzoek tegen kostprijs aan derden afschrift van de gegevens, bedoeld in het eerste lid. Monsters worden uitsluitend ter inzage gelegd.

3. Bij de vaststelling van de kostprijs worden niet de kosten van inzameling, verwerving en kwaliteitsbehoud verdisconteerd.

Artikel 119

1. De artikelen 109 tot en met 111 en 115 tot en met 118 zijn van overeenkomstige toepassing in geval van opsporing of winning van aardwarmte.

2. De artikelen 109, 110 en 115 tot en met 118 zijn van overeenkomstige toepassing in geval van het gebruik van boorgaten als bedoeld in artikel 49, eerste lid, onderdeel e, van de wet.

HOOFDSTUK 8. WAARBORGFONDS MIJNBOUWSCHADE

§ 8.1. Begripsbepalingen

Artikel 120

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. bijdrage: bijdrage als bedoeld in artikel 135, vierde lid, onderdeel a, van de wet;

b. fonds: Waarborgfonds mijnbouwschade als bedoeld in artikel 135, eerste lid, van de wet;

c. mijnbouwactiviteiten: activiteiten als bedoeld in artikel 113, onderdeel b, van de wet;

d. mijnbouwondernemer: persoon als bedoeld in artikel 113, onderdeel c, van de wet of diens rechtsopvolger;

e. schadevergoeding: schadevergoeding als bedoeld in artikel 137 van de wet;

f. verkenningsonderzoek: onderzoek als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de wet, met uitzondering van onderzoek door of in opdracht van een mijnbouwondernemer die behoort tot een van de eerste drie in artikel 121, tweede lid, drie genoemde sectoren;

g. voorschot: voorschot als bedoeld in artikel 140 van de wet.

§ 8.2. Het vermogen van het fonds

Artikel 121

1. Het vermogen van het fonds bedraagt per 1 januari van elk kalenderjaar ten minste € 250 000.

2. De sectoren, genoemd in onderstaande tabel, dragen overeenkomstig de in die tabel genoemde bedragen bij aan de vorming van het initiële vermogen van het fonds.

<i>Sector</i>	<i>Aandeel</i>
Olie- en gaswinning	€ 125 000
Zoutwinning	€ 75 000
Opslag van stoffen	€ 50 000
Verkenningsonderzoek	€ 0

3. Indien op 1 januari van enig kalenderjaar het vermogen waarover het fonds beschikt minder bedraagt dan het vermogen waarover het fonds op grond van het eerste lid dient te beschikken, wordt het tekort, voor zover niet veroorzaakt door de op een mijnbouwondernemer verhaalbare voorschotten, door de in het tweede lid genoemde sectoren aangevuld. Het aandeel van iedere sector wordt bepaald naar evenredigheid van de schadevergoedingen die in het voorafgaande kalenderjaar ten laste van

het fonds zijn betaald in verband met de mijnbouwactiviteiten van de tot die sectoren behorende mijnbouwondernemers.

4. Indien in een sector geen mijnbouwondernemers meer zijn die een bijdrage kan worden opgelegd, wordt het aandeel van die sector in het vermogen van het fonds gelijkelijk verdeeld over de andere sectoren.

§ 8.3. De bijdrage aan het fonds

Artikel 122

1. De bijdrage die een mijnbouwondernemer, behorende tot een van de eerste drie in artikel 121, tweede lid, genoemde sectoren, verschuldigd is, omvat een bedrag ter grootte van de voorschotten die in het voorafgaande kalenderjaar ten laste van het fonds in verband met zijn mijnbouwactiviteiten zijn betaald.

2. Het bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt verhoogd met een bedrag ter dekking van het aandeel van de sector in het tekort, berekend overeenkomstig artikel 121, derde lid. De mijnbouwondernemers die tot dezelfde sector behoren, doen Onze Minister voor 1 maart gezamenlijk een gemotiveerd voorstel toekomen omtrent het in de eerste volzin als laatste genoemde bedrag. Hierbij wordt rekening gehouden met:

a. de aard en omvang van de mijnbouwactiviteiten van elke mijnbouwondernemer in de vijf voorafgaande kalenderjaren;

b. de uitkeringen die in de vijf voorafgaande kalenderjaren ten laste van het fonds in verband met de mijnbouwactiviteiten van elke mijnbouwondernemer zijn gedaan.

3. Onze Minister stelt voor 1 april de bijdrage voor elke mijnbouwondernemer vast, met inachtneming van het voorstel, bedoeld in het tweede lid, tenzij dat voorstel naar zijn oordeel niet voldoet aan de derde volzin van dat lid, dan wel het algemeen belang zich tegen dit voorstel verzet. Indien Onze Minister afwijkt van het voorstel, is de derde volzin van het tweede lid van overeenkomstige toepassing.

4. Indien de mijnbouwondernemers die tot dezelfde sector behoren niet voor 1 maart een voorstel overleggen, stelt Onze Minister voor 1 april de bijdrage ambtshalve vast. Het eerste lid en de eerste en de derde volzin van het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 123

Het tweede, derde en vierde lid van artikel 122 zijn van overeenkomstige toepassing op de verdeling van het aandeel van een sector in de eenmalige vorming van het initiële vermogen van het fonds, bedoeld in artikel 121, tweede lid, over de mijnbouwondernemers die tot die sector behoren, met dien verstande dat voor onderdeel b van het tweede lid wordt gelezen de hoogte van de schadevergoedingen die elke mijnbouwondernemer in de vijf kalenderjaren voorafgaande aan de inwerking-treding van de wet aan natuurlijke personen heeft betaald in verband met zijn mijnbouwactiviteiten.

Artikel 124

1. De bijdrage die een mijnbouwondernemer, behorende tot de laatste in artikel 121, tweede lid, genoemde sector, verschuldigd is, omvat een bedrag ter grootte van de voorschotten die in het voorafgaande kalenderjaar ten laste van het fonds zijn betaald in verband met zijn verkenningsonderzoeken.

2. Het bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt verhoogd met een bedrag ter dekking van het aandeel van de sector in een tekort, berekend overeenkomstig artikel 121, derde lid. Het in de eerste volzin als laatste genoemde bedrag wordt bepaald door het aandeel van de sector in het

tekort te verdelen over de mijnbouwondernemers die in het voorafgaande kalenderjaar verkenningsonderzoek hebben verricht, naar evenredigheid van het aantal onderzoeken dat ieder van hen in dat jaar heeft verricht. Onze Minister stelt de bijdrage voor 1 april vast.

3. Indien in het voorafgaande kalenderjaar geen verkenningsonderzoek is verricht, is de bijdrage verschuldigd door de mijnbouwondernemers die in het aan dat kalenderjaar voorafgaande tijdvak van vijf kalenderjaren verkenningsonderzoek hebben verricht. De tweede en derde volzin van het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 125

Indien een voorschot ten laste van het fonds is toegekend en nadien in een overeenkomst als bedoeld in artikel 900 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek of bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak wordt vastgesteld dat geen aanspraak op schadevergoeding bestaat dan wel de schadevergoeding op een lager bedrag wordt vastgesteld dan het bedrag dat als voorschot is uitgekeerd, betaalt het fonds het bedrag, dat als voorschot is uitgekeerd, dan wel het verschil tussen dat bedrag en het toegekende schadebedrag terug aan de betrokken mijnbouwondernemer onverwijld nadat degene aan wie het voorschot was toegekend dit, overeenkomstig artikel 140, tweede lid, van de wet aan het fonds heeft terugbetaald.

Artikel 126

1. Onze Minister stelt bij beschikking de verschuldigde bijdrage vast. De beschikking vermeldt in ieder geval:

- a. de hoogte van de bijdrage, en
- b. de termijn waarbinnen de betaling moet plaatsvinden.

2. De bijdrage wordt voldaan binnen zes weken na de dag waarop de beschikking in werking is getreden, tenzij de beschikking een later tijdstip vermeldt.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de wijze waarop de betaling wordt gedaan.

Artikel 127

1. De mijnbouwondernemer is in verzuim als hij de bijdrage niet heeft betaald binnen de voorgeschreven termijn.

2. Het verzuim heeft verschuldigdheid van wettelijke rente tot gevolg overeenkomstig artikel 119, eerste en tweede lid, en artikel 120 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, tenzij het bedrag ervan minder dan € 25 bedraagt.

Artikel 128

1. Indien de mijnbouwondernemer de bijdrage heeft betaald op grond van een beschikking die in bezwaar is gewijzigd dan wel in beroep is vernietigd, is het fonds over de termijn tussen de dag waarop de betaling is gedaan en de dag waarop terugbetaling heeft plaatsgevonden wettelijke rente verschuldigd over het teveel betaalde bedrag.

2. Het eerste lid is van overeenkomstig toepassing als Onze Minister op verzoek dan wel ambtshalve de bijdrage op een lager bedrag vaststelt.

Artikel 129

Onverminderd artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht, bevat een verzoek om schadevergoeding onderscheidenlijk om een voorschot ten minste:

- a. naam en adres van de desbetreffende mijnbouwondernemer;
- b. een opgave van de plaats en tijdstip van de mijnbouwactiviteiten;
- c. een opgave van de aard en omvang van de zaakschade;
- d. een redelijke specificatie van het schadebedrag;
- e. indien het een verzoek om schadevergoeding betreft, een opgave waaruit blijkt dat zich één van de omstandigheden, genoemd in artikel 137, onderdelen a of b, van de wet voordoet, alsmede een opgave van de in onderdeel c bedoelde vergoedingen van de schade uit anderen hoofde, en
- f. indien het een verzoek om een voorschot betreft, een opgave waaruit blijkt dat de omstandigheden, genoemd in artikel 140, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet zich voordoen.

Artikel 130

Het fonds tekent op het verzoekschrift de datum van ontvangst aan en zendt de verzoeker onverwijld een ontvangstbevestiging, waarop die datum is vermeld.

Artikel 131

Onze Minister beslist op het verzoek binnen zes weken na ontvangst daarvan.

§ 8.5. Het beheer van het fonds

Artikel 132

1. Het bepaalde bij of krachtens de Comptabiliteitswet 2001 is van overeenkomstige toepassing op de financiële middelen van het fonds, tenzij dit naar het oordeel van Onze Minister en Onze Minister van Financiën niet mogelijk of zinvol is.

2. De informatie over de jaarlijkse begroting en de jaarlijkse balanspositie per 31 december van het fonds wordt opgenomen in de begroting en het departementale jaarverslag van het Ministerie van Economische Zaken bij het daarvoor meest in aanmerking komende beleidsartikel, als ware het fonds een begrotingsreserve als bedoeld in artikel 5, vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2001.

3. De tijdelijk niet-benodigde middelen van het fonds worden in rekening-courant bij 's Rijks schatkist aangehouden.

Artikel 133

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inrichting en de administratie van het fonds, alsmede het op die inrichting en administratie uit te oefenen toezicht.

HOOFDSTUK 9. SPLITSEN EN SAMENVOEGEN VAN VERGUNNINGEN

§ 9.1. Algemeen

Artikel 134

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder vergunning: opsporingsvergunning, winningsvergunning of opslagvergunning.

§ 9.2. Splitsen van vergunningen

Artikel 135

1. Op aanvraag van de houder van een vergunning splitst Onze Minister de vergunning in twee of meer vergunningen voor twee of meer gebieden.

2. Aan de op grond van het eerste lid te verlenen vergunningen worden de beperkingen en voorschriften verbonden die zijn verbonden aan de te splitsen vergunning.

3. De op grond van het eerste lid te verlenen vergunningen gelden tezamen voor hetzelfde gebied als waarvoor de te splitsen vergunning geldt.

4. Het tijdvak waarvoor de op grond van het eerste lid te verlenen vergunningen gelden, eindigt op het tijdstip waarop het tijdvak van de te splitsen vergunning zou zijn geëindigd.

Artikel 136

Een aanvraag om splitsing wordt niet ingewilligd indien dat ertoe leidt dat een voorkomen van delfstoffen of aardwarmte dan wel een voorkomen voor het opslaan van stoffen in het oorspronkelijke vergunningsgebied zich door deze splitsing in twee of meer verschillende vergunningsgebieden zal bevinden.

§ 9.3. Samenvoegen van vergunningen

Artikel 137

1. Op gezamenlijke aanvraag van de houders van twee of meer vergunningen voegt Onze Minister de vergunningen samen tot een vergunning voor een gebied.

2. Aan de op grond van het eerste lid te verlenen vergunning worden de voorschriften en beperkingen verbonden die zijn verbonden aan de samen te voegen vergunningen.

3. De op grond van het eerste lid te verlenen vergunning geldt voor hetzelfde gebied als waarvoor de samen te voegen vergunningen tezamen gelden.

4. Het tijdvak waarvoor de op grond van het eerste lid te verlenen vergunning geldt, eindigt op het tijdstip waarop het tijdvak zou eindigen van die samen te voegen vergunning waarvan het tijdvak het eerst zou zijn geëindigd.

Artikel 138

Een opsporingsvergunning wordt niet samengevoegd met een winningsvergunning of een opslagvergunning. Een winningsvergunning wordt niet samengevoegd met een opslagvergunning.

Artikel 139

Een aanvraag om samenvoeging van twee of meerdere vergunningen wordt slechts ingewilligd, indien deze vergunningen dezelfde delfstoffen betreffen.

Artikel 140

Een aanvraag om samenvoeging van twee of meerdere vergunningen wordt slechts ingewilligd, indien de voorwaarden van de desbetreffende totstandgekomen overeenkomsten, bedoeld in artikel 82 respectievelijk artikel 90 van de wet, gelijkkluidend zijn.

§ 9.4. Overige regels

Artikel 141

1. Een aanvraag om splitsing of samenvoeging van opsporings- of winningsvergunningen kan mede worden geweigerd:
 - a. in het belang van het doelmatig en voortvarend opsporen en winnen;
 - b. indien deze in overwegende mate strekt tot vermindering van de afdrachten, bedoeld in hoofdstuk 5 van de wet.
2. Een aanvraag om splitsing of samenvoeging van opslagvergunningen kan mede worden geweigerd indien deze in overwegende mate strekt tot vermindering van de afdrachten, bedoeld in hoofdstuk 5 van de wet.

Artikel 142

1. Met toepassing van paragraaf 9.2 verleende vergunningen vervangen met ingang van het tijdstip waarop zij in werking treden, de te splitsen vergunning. De te splitsen vergunning vervalt op het tijdstip waarop de met toepassing van paragraaf 9.2 verleende vergunningen onherroepelijk worden.
2. De met toepassing van paragraaf 9.3 verleende vergunning vervangt met ingang van het tijdstip waarop zij in werking treedt, de samen te voegen vergunningen. De samen te voegen vergunningen vervallen op het tijdstip waarop de met toepassing van paragraaf 9.3 verleende vergunning onherroepelijk wordt.

Artikel 143

1. Indien ten aanzien van de te splitsen vergunning of één van de samen te voegen vergunningen een overeenkomst als bedoeld in artikel 82 of 90 van de wet tot stand is gekomen, verlenen de in die artikelen bedoelde vennootschap en de vergunninghouders van de op grond van artikel 135 of 137 te verlenen vergunning of vergunningen medewerking aan de totstandkoming van een overeenkomst waarvan de voorwaarden gelijkkluidend zijn aan die van eerder bedoelde overeenkomst.
2. De in het eerste lid laatstbedoelde overeenkomst behoeft de instemming van Onze Minister.
3. Tot het tijdstip waarop de instemming wordt verleend, verricht de vergunninghouder geen winningswerkzaamheden. Tot dat tijdstip behoeven besluiten als bedoeld in de artikelen 87, onderdeel c, en 95, tweede lid, van de wet de instemming van de aangewezen vennootschap.

Artikel 144

De wijze waarop een aanvraag om splitsing of samenvoeging geschiedt en de gegevens en de bescheiden, welke daarbij worden overgelegd, geschiedt bij ministeriële regeling te stellen regels.

HOOFDSTUK 10. DE VEILIGHEID VAN GROEVEN

§ 10.1. Algemeen

Artikel 145

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. het winnen van kalksteen: het met gebruikmaking van een boorgat, tunnel, schacht of ander ondergronds werk onttrekken van kalksteen aan de ondergrond;
- b. groeve: ondergrondse ruimte ontstaan door het winnen van kalksteen.

§ 10.2. Vergunning voor winning van kalksteen

Artikel 146

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister kalksteen te winnen.
2. Een vergunning kan slechts worden geweigerd ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
3. Onze Minister kan in het belang van de veiligheid met het oog op instorting aan een vergunning voorschriften verbinden of een vergunning onder beperkingen verlenen.

Artikel 147

1. In een vergunning als bedoeld in artikel 146 wordt bepaald voor welk tijdvak en welk gebied zij geldt. Het tijdvak waarvoor de vergunning geldt, kan op aanvraag van de vergunninghouder worden verlengd.
2. In de vergunning kunnen in ieder geval voorschriften worden gesteld of beperkingen opgenomen omtrent:
 - a. de wijze van winning;
 - b. de ligging, hoogte en breedte van de tunnels, schachten of andere ondergrondse werken;
 - c. de afmeting van de pilaren;
 - d. de maatregelen bij het aantreffen van aardpijpen;
 - e. de maatregelen bij het kruisen van tunnels, schachten of andere ondergrondse werken, en
 - f. de wijze waarop en frequentie waarmee metingen naar de gesteente-mechanische veiligheid van de groeve worden gedaan en de resultaten daarvan worden verstrekt.

Artikel 148

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de totstandkoming van het besluit omtrent de aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 146. In afwijking van artikel 3:11, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht geschiedt de ter inzage legging ter secretarie van de gemeente of gemeenten onder welk gebied respectievelijk gebieden de groeve zich zal uitstrekken.

Artikel 149

Indien een vergunning als bedoeld in artikel 146 wordt overgedragen of anders dan door overdracht overgaat op een andere natuurlijke persoon of rechtspersoon, doet deze persoon binnen vier weken na de verkrijging ervan mededeling aan Onze Minister.

Artikel 150

1. De houder van een vergunning als bedoeld in artikel 146 verstrekt jaarlijks aan de inspecteur-generaal der mijnen een geactualiseerde kaart van de groeve.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde kaart.

§ 10.3. Vergunning voor gebruik voor andere doeleinden

Artikel 151

1. Het is verboden zonder vergunning van Onze Minister een groeve, die niet langer in gebruik is voor het winnen van kalksteen, voor een ander doeleinde te gebruiken of daaraan enige wijziging aan te brengen.

2. Artikel 146, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Artikel 148 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 152

1. In een vergunning als bedoeld in artikel 151 wordt bepaald voor welk doeleinde, welk tijdvak en welk gebied zij geldt. Het tijdvak waarvoor de vergunning geldt, kan op aanvraag van de vergunninghouder worden verlengd.

2. In de vergunning kunnen in ieder geval voorschriften worden gesteld of beperkingen opgenomen omtrent:

a. de maatregelen ter voorkoming dat gedeelten van de groeve, die buiten het vergunningsgebied vallen, worden betreden;

b. de wijze waarop en frequentie waarmee de metingen naar de gesteentemechanische veiligheid van de groeve worden gedaan en de resultaten daarvan worden verstrekt, en

c. de plaatsen van de groeve waaraan wijzigingen worden aangebracht, de omvang van die wijzigingen en de wijze waarop deze tot stand worden gebracht.

Artikel 153

Het verbod van artikel 146, eerste lid, is niet van toepassing op wijziging van een groeve voor het gebruik voor een ander doeleinde.

Artikel 154

Artikel 149 is van overeenkomstige toepassing.

§ 10.4. Veiligheid

Artikel 155

Het is verboden in een groeve ontplofbare stoffen voorhanden te hebben of te gebruiken.

Artikel 156

1. Een groeve is zo ingericht en van beveiligingen voorzien dat gevaar voor instorting zoveel mogelijk is uitgesloten.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de inrichting en beveiligingen.

Artikel 157

1. De houder van een vergunning als bedoeld in de artikelen 146 en 151 neemt bij het winnen van kalksteen respectievelijk het gebruik voor een ander doeleinde alle nodige maatregelen ter voorkoming van instorting van een groeve, alsmede ter beperking van de gevolgen van een instorting.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de in het eerste lid bedoelde maatregelen.

Artikel 158

De houder van een vergunning als bedoeld in de artikelen 146 en 151 verricht periodiek metingen naar de gesteentemechanische veiligheid van een groeve en verstrekt daarvan de resultaten aan de inspecteur-generaal der mijnen.

Artikel 159

1. Wanneer de veiligheid van een groeve wordt bedreigd door instortingsgevaar, doet de houder van een vergunning als bedoeld in de artikelen 146 en 151 hiervan onmiddellijk mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen.
2. De houder van de vergunning doet onmiddellijk mededeling van een instorting aan de inspecteur-generaal der mijnen.

§ 10.5. Het buiten gebruik stellen van een groeve

Artikel 160

1. De houder van een vergunning als bedoeld in de artikelen 146 en 151 doet tijdig van het voornemen tot het buitengebruik stellen van een groeve, of een gedeelte ervan, mededeling aan de inspecteur-generaal der mijnen. De houder verstrekt daarbij een geactualiseerde kaart van de groeve.
2. Bij het buiten gebruik stellen van de groeve, of een gedeelte ervan, worden alle nodige maatregelen genomen ter beperking van het gevaar voor instorting.
3. De toegangen tot de groeve worden behoorlijk afgesloten.

Artikel 161

Indien een groeve tijdelijk buiten gebruik wordt gesteld, is artikel 160, eerste en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 11. OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 162

1. Van de aan een opsporingvergunning als bedoeld in artikel 143, eerste lid, onderdeel b, van de wet verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende met

een Romeinse cijfer aangeduide artikelen van het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat van 27 januari 1967 (Stb. 24):

- a. artikel II, uitgezonderd artikel 21, eerste lid,
- b. artikel IX, en
- c. artikel X.

2. Van de aan de in het eerste lid bedoelde opsporingvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende met een Romeinse cijfer aangeduide artikelen van het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat van 6 februari 1976 (Stb. 102):

- a. artikel II, uitgezonderd artikel 21, eerste lid,
- b. artikel IX,
- c. artikel X, en
- d. artikel Xa.

3. Van de aan de in het eerste lid bedoelde opsporingvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in artikel 2.1 van het Besluit vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996 (Stb. 212).

4. Van de aan de in het eerste lid bedoelde opsporingvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende artikelen van de Regeling vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996 (Stcrt. 93):

- a. artikel 4.1, uitgezonderd het in artikel 4.2 opgenomen voorschrift,
- b. artikel 4.12,
- c. artikel 4.14, en
- d. artikel 4.16.

5. De voorschriften die krachtens artikel 4.1 van de Regeling vergunningen en concessies delfstoffen Nederlands territorium 1996 aan de in het eerste lid bedoelde opsporingvergunning zijn verbonden, vervallen.

6. De aan de in het eerste lid bedoelde opsporingvergunning verbonden voorschriften die betrekking hebben op het lozen vanaf een mijnbouwinstallatie vervallen.

Artikel 163

1. Van de aan een winningsvergunning als bedoeld in artikel 143, tweede lid, onderdeel c, van de wet verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende met een Romeinse cijfer aangeduide artikelen van het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat van 27 januari 1967 (Stb. 24):

- a. artikel III, onderdeel a,
- b. artikel III, onderdeel b, uitgezonderd artikel 31, eerste lid,
- c. artikel V, uitgezonderd de artikelen 6 en 7,
- d. artikel VIII,
- e. artikel IX, en
- f. artikel X.

2. Van de aan de in het eerste lid bedoelde winningsvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende met een Romeinse cijfer aangeduide artikelen van het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat van 6 februari 1976 (Stb. 102):

- a. artikel III, onderdeel a,
- b. artikel III, onderdeel b, uitgezonderd artikel 31, eerste lid,
- c. artikel V, uitgezonderd de artikelen 6 en 7,
- d. artikel VIII,
- e. artikel IX,
- f. artikel X, en
- g. artikel Xa.

3. Van de aan de in het eerste lid bedoelde winningsvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in artikel 3.1 van het Besluit vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996 (Stb. 212).

4. Van de aan de in het eerste lid bedoelde winningsvergunning verbonden voorschriften vervallen die voorschriften die overeenkomen met het bepaalde in de volgende artikelen van de Regeling vergunningen continentaal plat 1996 (Stcrt. 93):

- a. artikel 5.1,
- b. artikel 5.7,
- c. artikel 5.8, en
- d. artikel 5.9.

5. De voorschriften die krachtens artikel 5.1 van de Regeling vergunningen en concessies delfstoffen Nederlands territorium 1996 aan de in het eerste lid bedoelde winningsvergunning zijn verbonden, vervallen.

6. De aan de in het eerste lid bedoelde winningsvergunning verbonden voorschriften die betrekking hebben op het lozen vanaf een mijnbouwinstallatie vervallen.

Artikel 164

1. Vergunningen als bedoeld in de artikelen 1 en 28, tweede lid, van het Groevenreglement 1947 voor ontginning van kalksteen gelden als vergunningen als bedoeld in artikel 146.

2. Vergunningen als bedoeld in de artikelen 1 en 28, tweede lid, van het Groevenreglement 1947 voor andere doeleinden dan ontginning van kalksteen gelden als vergunningen als bedoeld in artikel 151, met dien verstande dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit de voorschriften of beperkingen verbonden aan deze vergunningen vervallen voor zover deze geen betrekking hebben op de gesteentemechanische veiligheid van de groeve.

3. Onze Minister kan aan de vergunningen, bedoeld in het eerste en tweede lid, beperkingen en voorschriften verbinden als bedoeld in artikel 147 respectievelijk 152.

Artikel 165

1. Een vergunning als bedoeld in artikel 168 van het Mijnreglement 1964 geldt met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet gedurende zes maanden als een vergunning als bedoeld in artikel 22.

2. Indien een uitvoerder voor de afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 22 bij Onze Minister heeft ingediend en niet voor de afloop van die termijn de beslissing van Onze Minister onherroepelijk vaststaat, kan het gebruik van ontplofbare stoffen worden voortgezet tot het laatstbedoelde tijdstip.

Artikel 166

De aan een opsporingsvergunning als bedoeld in artikel 143, eerste lid, onderdelen a tot en met c, van de wet ter bescherming van het milieu verbonden voorwaarden, beperkingen of voorschriften gelden als te zijn verbonden aan een mijnbouwmilieuvergunning of milieuvergunning als bedoeld in artikel 143, vijfde of zesde lid, van de wet of te zijn vervallen indien de laatste of voorlaatste vergunning ontbreekt.

Artikel 167

1. Toestemming om verkenningsonderzoek in te stellen op de delen van het continentaal plat als bedoeld in de artikelen 4.12 tot en met 4.17 van

de Regeling vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996 geldt als een vergunning als bedoeld in de artikelen 18 en 20.

2. Toestemming om opsporingsonderzoek of winningsonderzoek te verrichten op de delen van het continentaal plat als bedoeld in de artikelen 4.12 tot en met 4.17 respectievelijk de artikelen 5.7 tot en met 5.10 van de Regeling vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996 geldt als een ontheffing als bedoeld in de artikelen 44 en 45.

3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op een in de territoriale zee of het continentaal plat gelegen mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 63.

Artikel 168

Op een voor de winning of de opsporing bestemde mijnbouwinstallatie die geplaatst is voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet is artikel 55 niet van toepassing.

Artikel 169

Op een pijpleiding die voor 1 januari 2003 is aangelegd:

- a. is artikel 93 van overeenkomstige toepassing, voor zover bij de in dat artikel genoemde ministeriële regeling niet anders is bepaald;
- b. zijn niet van toepassing de artikelen 94, 95 en 97.

Artikel 170

1. Een inspectieplan als bedoeld in artikel 34, derde lid, en een verklaring als bedoeld in het zesde lid van dat artikel van het Mijnreglement continentaal plat geldt als een onderzoeksprogramma als bedoeld in artikel 53 respectievelijk een verklaring als bedoeld in artikel 56, onderdeel e.

2. Een rampenbestrijdingsplan als bedoeld in artikel 96a van het Mijnreglement continentaal plat geldt als een rampenbestrijdingsplan als bedoeld in artikel 85.

Artikel 171

Een werkplan als bedoeld in artikel 20 van het Mijnreglement 1964 of 28 van het Mijnreglement continentaal plat dat is opgesteld voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet geldt gedurende het eerste kalenderjaar waarin die wet in werking is getreden als een werkplan als bedoeld in artikel 4.

Artikel 172

1. Gedurende twaalf maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit kan de opslag van stoffen zonder een opslagplan als bedoeld in artikel 26 worden voortgezet.

2. Indien een houder van een opslagvergunning voor de afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn een opslagplan bij Onze Minister heeft ingediend en niet voor de afloop van die termijn de beslissing van Onze Minister onherroepelijk vaststaat, kan de opslag in elk geval worden voortgezet tot het laatstbedoelde tijdstip.

Artikel 173

1. Een meetregister als bedoeld in artikel 134 van het Mijnreglement 1964 geldt met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet gedurende zes maanden als een meetplan als bedoeld in artikel 30.

2. Indien een uitvoerder voor de afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn een aanvraag om instemming als bedoeld in artikel 30 bij Onze Minister heeft ingediend en niet voor de afloop van die termijn de beslissing van Onze Minister onherroepelijk vaststaat, kan het gebruik van het meetregister worden voortgezet tot het laatstbedoelde tijdstip.

Artikel 174

1. Een ontheffing als bedoeld in artikel 40, vierde lid, van het Mijnreglement continentaal plat geldt als een in artikel 51, vijfde lid, bedoelde ontheffing.

2. Een verklaring als bedoeld in 36ja, eerste lid, van het Mijnreglement 1964 of 40, derde lid, van het Mijnreglement continentaal plat blijft geldig tot het tijdstip waarop de geldigheid van de verklaring verloopt.

3. Een ontheffing als bedoeld in de artikelen 36k, vijfde lid, en 36l, zesde lid, van het Mijnreglement 1964 of 41, vierde lid, en 42, vijfde lid, van het Mijnreglement continentaal plat geldt als een in artikel 52, zesde lid, bedoelde ontheffing.

Artikel 175

1. Een boorprogramma als bedoeld in de artikelen 27, eerste lid, van het Mijnreglement 1964 of 59, eerste lid, van het Mijnreglement continentaal plat en een werkprogramma als bedoeld in de artikelen 32b, tweede lid, van het Mijnreglement 1964 of 63b, tweede lid, van het Mijnreglement continentaal plat gelden als een werkprogramma als bedoeld in artikel 74.

2. Een boorregister en een boorprofiel als bedoeld in artikel 25 respectievelijk 34, tweede lid, van het Mijnreglement 1964 of in artikel 64 van het Mijnreglement continentaal plat gelden als een boorregister en een boorprofiel als bedoeld in artikel 75, eerste lid, respectievelijk 109, eerste lid, onderdeel a.

Artikel 176

1. Gedurende vier maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit kan een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 34 zonder een sluitingsplan als bedoeld in artikel 39 geheel of gedeeltelijk buiten gebruik worden gesteld, met dien verstande dat gedurende die periode de artikelen 136 en 138 tot en met 143 van het Mijnreglement 1964 van toepassing blijven op het geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van het mijnbouwwerk.

2. Gedurende vier maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit kan een mijnbouwinstallatie zonder een verwijderingsplan als bedoeld in artikel 60 buiten gebruik worden gesteld en verwijderd, met dien verstande dat gedurende die periode de artikelen 137a en 137b van het Mijnreglement 1964 respectievelijk de artikelen 68 tot en met 70 van het Mijnreglement continentaal plat van toepassing blijven op het buiten gebruik stellen en verwijderen van de mijnbouwinstallatie.

Artikel 177

Gegevens, bescheiden en monsters als bedoeld in de artikelen 108 tot en met 110, waarop artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet openbaarheid van bestuur van toepassing is, en aan Onze Minister zijn verstrekt voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, verliezen in afwijking van artikel 116, tweede lid, hun vertrouwelijk karakter niet dan nadat tien jaren zijn verstreken met ingang van het tijdstip waarop de uitvoerder de betreffende gegevens, bescheiden en monsters of degene die de bedoelde onderwerpen heeft verstrekt, heeft verkregen.

Artikel 178

Een zekerheid die is gesteld voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit voor de nakoming van hetgeen verschuldigd zal worden, ingeval Onze Minister bestuursdwang toepast ter handhaving van de bij of krachtens de Mijnewet continentaal plat gestelde verplichtingen ten aanzien van het verwijderen of achterlaten, dan wel het na verwijderen slopen of hergebruiken van niet meer in gebruik zijnde mijnbouwinstallaties, berust op artikel 47 van de wet.

Artikel 179

1. De staat verstrekt het fonds, bedoeld in artikel 135, eerste lid, van de wet het eerste jaar na de inwerkingtreding van de wet alle geldelijke middelen die het fonds nodig heeft om aan zijn verplichtingen in dat jaar te kunnen voldoen.

2. Het fonds betaalt de geldelijke middelen, bedoeld in het eerste lid, terug aan de staat in het jaar dat volgt op het jaar van inwerkingtreding van de wet, onmiddellijk nadat het de bijdragen heeft ontvangen die de mijnbouwondernemers op grond van de artikelen 122 en 124, in het eerstgenoemde jaar verschuldigd zijn.

Artikel 180

Een voor het tijdstip van de inwerkingtreding van dit besluit verleende ontheffing op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming blijft na dat tijdstip van kracht, met inbegrip van alle daaraan verbonden voorschriften en beperkingen.

Artikel 181

In afwijking van de artikelen 146, eerste lid, derde volzin, voor zover de verschuldigdheid is ontstaan voor de inwerkingtreding van de wet, en 155, tweede lid, van de wet blijven op de heffing en invordering van een bonus, een oppervlakterecht, een cijns of een aandeel in de winst de artikelen 72, voor zover daarbij artikel 11, derde en vierde lid, artikel 20, derde lid, en hoofdstuk VA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing zijn verklaard, en 73 van de wet buiten toepassing.

HOOFDSTUK 12. WIJZIGING VAN ENIGE ALGEMENE MAATREGELEN VAN BESTUUR

§ 12.1. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Artikel 182

Artikel 28 van het Besluit op de lijkbezorging¹ komt te luiden:

Artikel 28

Onverminderd artikel 9 van de Arbeidsomstandighedenwet 1998, stelt degene die is belast met de leiding der werkzaamheden op de installatie, de officier van justitie te Amsterdam onverwijld in kennis van het overlijden van een persoon op de installatie, onder vermelding van de naam van de in artikel 27 bedoelde arts.

Artikel 183

Het Vreemdelingenbesluit 2000² wordt gewijzigd als volgt:

A

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel o door een puntkomma, worden aan artikel 1.1 worden, twee onderdelen toegevoegd, luidende:

- p. mijnbouwinstallatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet;
- q. continentaal plat: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onderdeel c, van de Mijnbouwwet.

B

In artikel 3.4, eerste lid, onderdelen i en k, artikel 3.5, tweede lid, onderdelen f en g, artikel 3.34, eerste lid, aanhef en onderdelen a en c, artikel 3.35, eerste lid, onderdeel a, en derde lid, artikel 3.36, artikel 3.37, onderdelen a en c, artikel 3.38, aanhef en onderdeel a, en artikel 3.71, tweede lid, onderdeel e, vervalt telkens de zinsnede «het Nederlandse deel van».

§ 12.3. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Artikel 184

Het Arbeidstijdenbesluit³ wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen h en i worden verletterd tot i en j.
2. Er wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - h. mijnbouwwerk: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onderdeel n, van de Mijnbouwwet.
3. Onderdeel i komt te luiden:
 - i. mijnbouwinstallatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet.

B

Artikel 5.14:1 komt te luiden:

Artikel 5.14:1

Deze paragraaf is van toepassing op werknemers van 18 jaar of ouder die arbeid verrichten:

- a. op een mijnbouwwerk;
- b. vanaf of ten behoeve van een mijnbouwinstallatie.

C

Artikel 5.14:3, eerste lid, komt te luiden:

1. Dit artikel is uitsluitend van toepassing op een werknemer die werkzaamheden in een bestendig en regelmatig arbeidspatroon verricht op een mijnbouwwerk, niet zijnde een mijnbouwinstallatie.

D

Artikel 5.14:5, zesde lid, komt te luiden:

6. Indien dit artikel wordt toegepast, organiseert de werkgever de arbeid van de werknemer zodanig, dat tegenover iedere periode van 24 uren welke wordt doorgebracht op of vanaf een mijnbouwwerk in een periode van 13 achtereenvolgende weken een onafgebroken rusttijd staat van ten minste 24 uren elders.

Artikel 185

In artikel 6.3:1, tweede lid, van het Arbeidstijdenbesluit vervoer⁴ wordt «bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Mijnwet continentaal plat» vervangen door: bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Mijnbouwwet.

Artikel 186

In artikel 2, onderdeel e, van het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen⁵ wordt de zinsnede «of op mijnbouwinstallaties op het Nederlandse deel van het continentale plat» vervangen door: of op mijnbouwinstallaties op het continentaal plat als bedoeld in artikel 1, onderdelen o en c, van de Mijnbouwwet.

Artikel 187

Het Besluit stralingsbescherming⁶ wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 1, eerste lid, komt de definitie van het begrip «mijnbouw» te luiden: handelingen of werkzaamheden in het kader van het verrichten van verkenningsonderzoek, het opsporen of het winnen van delfstoffen of aardwarmte, dan wel het opslaan van stoffen.

§ 12.4. Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Artikel 188

Het Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen⁷ wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 2, derde lid, komt te luiden:

3. De verbodsbepalingen in artikel 14, eerste lid, onder a en b, van de Luchtvaartwet zijn niet van toepassing op het landen of opstijgen van een helihaven, geplaatst op een mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet voor zover hiervoor bij of krachtens die wet regels zijn gesteld.

B

Artikel 6, eerste lid, komt te luiden:

1. De verbodsbepaling, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder c, van de Luchtvaartwet is niet van toepassing in geval een helihaven wordt of is ingericht op een mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet voor zover hiervoor bij of krachtens die wet regels zijn gesteld.

C

In artikel 8, derde lid, onderdeel c, wordt na «mijnbouwinstallatie» ingevoegd: als bedoeld in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet.

Artikel 189

In artikel 1, onderdeel a, van het Rijksreglement ontgrondingen⁸ wordt «bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Mijnwet continentaal plat» vervangen door: bedoeld in artikel 1, onder c, van de Mijnbouwwet.

§ 12.5. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

Artikel 190

Het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer⁹ wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 3.3, tweede lid, komt te luiden:

2. In afwijking van het eerste lid, is Onze Minister van Economische Zaken bevoegd te beslissen op een aanvraag om een vergunning voor een inrichting die een krachtens artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet aangewezen mijnbouwwerk is, voor zover het niet betreft de ondergrondse gelegen inrichting voor het opslaan van afvalstoffen die van buiten het betrokken mijnbouwwerk afkomstig zijn, dan wel gevaarlijke stoffen.

B

Artikel 7.3, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel b, komt te luiden:

b. de inspecteur-generaal der mijnen, indien de aanvraag om een vergunning, betrekking heeft op een inrichting die een krachtens artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet aangewezen mijnbouwwerk is;

2. Na onderdeel c wordt onder wijziging van de punt in een puntkomma een onderdeel ingevoegd, luidende:

d. de hoofdingenieur-directeur van de directie Noordzee van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, indien de aanvraag om een vergunning betrekking heeft op een inrichting die een krachtens artikel 1, onder o, van de Mijnbouwwet aangewezen mijnbouwwerk is.

Artikel 191

De Bijlage behorende bij het Besluit milieu-effectrapportage 1994¹⁰ wordt gewijzigd als volgt:

A

In onderdeel A komt de definitie van het begrip «continentaal plat» te luiden: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, onderdeel c, van de Mijnbouwwet.

B

In onderdeel C worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Categorie 8 komt te luiden:

8	De aanleg van een buisleiding voor het transport van gas, olie of chemicaliën.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding met een diameter van meer dan 80 centimeter en een lengte van meer dan 40 kilometer.	Het besluit, bedoeld in de artikel 94, eerste lid, en 95 van het Mijnbouwbesluit dan wel het besluit, bedoeld in artikel 2, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, dan wel de vaststelling van het ruimtelijk plan, wanneer dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet.
---	--	---	--

2. Categorie 17 komt te luiden:

17.1	De opsporing van aardolie en aardgas.	In gevallen waarin de activiteit plaatsvindt in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d, van punt 1, van onderdeel A van deze bijlage tot 3 zeemijl uit de kust.	Het besluit, bedoeld in artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet of een ander besluit waarop afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de wet van toepassing is.
17.2	De winning van aardolie en aardgas.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een gewonnen hoeveelheid van: 1°. meer dan 500 ton aardolie per dag of 2°. meer dan 500 000 m ³ aardgas per dag.	Het besluit, bedoeld in artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet of een ander besluit waarop afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de wet van toepassing is.

C

In onderdeel D worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De categorieën 8.1 en 8.2 komen te luiden:

8.1	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van gas, olie of chemicaliën, met uitzondering van een buisleiding voor het transport van aardgas.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die over een lengte van 1 kilometer of meer is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d, van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage tot 3 zeemijl uit de kust.	Het besluit, bedoeld in de artikelen 94, eerste lid, en 95, van het Mijnbouwbesluit dan wel het besluit, bedoeld in artikel 2, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken dan wel, bij het ontbreken daarvan, het vaststellen van het ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg, wijziging of uitbreiding voorziet.
8.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een buisleiding voor het transport van aardgas.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding die over een lengte van 5 kilometer of meer is gelegen of geprojecteerd in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d, van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage tot 3 zeemijl uit de kust.	Het besluit, bedoeld in artikel 94, eerste lid, van het Mijnbouwbesluit dan wel het besluit, bedoeld in artikel 2, van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken dan wel, bij het ontbreken daarvan, het vaststellen van het ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg, wijziging of uitbreiding voorziet.

2. Categorie 17 komt te luiden:

17.1	De wijziging of uitbreiding van de winning van aardolie of aardgas.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op reeds bestaande installaties, plaatsvindt in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d, van punt 1, van onderdeel A van deze bijlage tot 3 zeemijl uit de kust en betrekking heeft op 1°. een uitbreiding van de terreinoppervlakte met 5 hectare of meer, of 2°. het bijplaatsen of wijzigingen van een stikstofscheidingsinstallatie of een ontzwavelingsinstallatie.	Het besluit, bedoeld in artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet of aan ander besluit waarop afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de wet van toepassing is.
17.2	Diepboringen dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan, met uitzondering van diepboringen in het kader van: a. het onderzoek naar de stabiliteit van de grond, b. archeologisch onderzoek, of c. de opsporing of winning van aardolie of aardgas.		Het besluit, bedoeld in artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet of een ander besluit waarop afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de wet van toepassing is, dan wel het ruimtelijk dat als eerste in de mogelijke uitvoering van de boring of de mogelijke uitbreiding of wijziging daarvan voorziet.

3. Categorie 25.3 komt te luiden:

25.3	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse opslag van aardgas.	In gevallen waarin ten behoeve van de opslag een ruimte wordt gecreëerd van 1 miljoen m ³ of meer.	Het besluit, bedoeld in artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet of een ander besluit waarop afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de wet van toepassing is.
------	--	---	--

Artikel 192

Artikel 2, onderdeel c, van het Besluit risico's zware ongevallen 1999¹¹ komt te luiden:

c. inrichtingen die krachtens artikel 1, onderdeel n, van de Mijnbouwwet aangewezen zijn als mijnbouwwerken.

Artikel 193

In artikel 5, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen 1994¹² wordt «de Mijnwet 1903» vervangen door: artikel 40 van de Mijnbouwwet.

Artikel 194

Het Lozingenbesluit bodembescherming¹³ wordt gewijzigd als volgt:

A

De artikelen 1a, en 2, eerste lid, onderdeel j, vervallen.

B

Artikel 3, vierde lid, komt te luiden:

4. Onze Minister van Economische Zaken is het bevoegd gezag indien dit besluit bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 49 van de Mijnbouwwet geheel of gedeeltelijk van toepassing wordt verklaard op mijnbouwwerken als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet, die krachtens artikel 1.1, derde lid, van de Wet milieubeheer aangewezen inrichtingen zijn, waarvoor krachtens artikel 8.2, derde lid, van die wet Onze Minister van Economische Zaken het bevoegd gezag is voor de verlening van een vergunning krachtens artikel 8.1 van die wet, dan wel waarvoor een vergunning krachtens artikel 40 van de Mijnbouwwet is vereist.

C

Artikel 25, derde lid, komt te luiden:

3. Indien Onze Minister van Economische Zaken op grond van artikel 3, vierde lid, dient te beslissen over een besluit inzake een ontheffing, stelt hij de directeur-generaal Milieubeheer van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in de gelegenheid ter zake advies uit te brengen. De directeur-generaal Milieubeheer brengt een advies uit binnen vier weken nadat hij daartoe in de gelegenheid is gesteld.

HOOFDSTUK 13. SLOTBEPALINGEN

Artikel 195

De artikelen 6, 8 en 10 van de Wet bodembescherming en het mede daarop berustende Besluit opslag ondergrondse tanks 1998 zijn van toepassing op de opslag van vloeistoffen in ondergrondse tanks binnen een mijnbouwwerk.

Artikel 196

1. Artikel 6 van de Wet bodembescherming en het mede daarop berustende Lozingenbesluit bodembescherming zijn van toepassing op lozingen van vloeistoffen in de bodem binnen een mijnbouwwerk, met uitzondering van:

a. lozingen ten behoeve van het realiseren van een boorgat;
b. de artikelen 25, tweede lid, en 25a, eerste lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming, voor zover het betreft de termijn van ten hoogste vier jaar waarvoor een ontheffing kan worden verleend.

2. Indien een lozing van vloeistoffen als bedoeld in het eerste lid stoffen bevat, genoemd in de lijsten I en II van bijlage III van het Lozingenbesluit bodembescherming, beoordeelt Onze Minister elke vier jaar of de aan de ontheffing verbonden beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn gezien de technische mogelijkheden tot bescherming van de bodem en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van de bodem.

Artikel 197

Dit besluit wordt aangehaald als: Mijnbouwbesluit.

Artikel 198

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Mijnbouwwet in werking treedt, met dien verstande dat artikel 4 in werking treedt op

- ¹ Stb. 1997, 647, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 6 maart 2002, Stb. 140.
² Stb. 2000, 497, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 5 juli 2002, Stb. 371.
³ Stb. 1998, 407, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 28 augustus 2002, Stb. 457.
⁴ Stb. 1998, 125, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 5 september 2002, Stb. 474.
⁵ Stb. 1995, 406, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 7 juni 2002, Stb. 311.
⁶ Stb. 2001, 397, gewijzigd bij besluit van 29 oktober 2002, Stb. 566.
⁷ Stb. 1988, 511, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 5 juli 2001, Stb. 366.
⁸ Stb. 1971, 518, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 14 september 2001, Stb. 415.
⁹ Stb. 1993, 50, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 24 mei 2002, Stb. 259.
¹⁰ Stb. 1994, 540, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 7 mei 1999, Stb. 224.
¹¹ Stb. 1999, 234, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 1 juni 2001, Stb. 271.
¹² Stb. 1994, 962, gewijzigd bij besluit van 16 maart 1998, Stb. 170.
¹³ Stb. 1997, 649.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Economische Zaken.
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Staatscourant van 14 januari 2003, nr. 9.

1 januari van het kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar waarin die wet in werking is getreden.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 december 2002

Beatrix

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
J. G. Wijn

Uitgegeven de *vierentwintigste* december 2002

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

NOTA VAN TOELICHTING

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1. Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet (Kamerstukken II 1998/99, 26 219, nr. 1–3) zal de gehele tot dan toe bestaande mijnwetgeving komen te vervallen. Het gaat hier om 14 (onderling sterk verschillende) wetten, die steeds afzonderlijk deelgebieden van de mijnbouw betreffen. De op deze wetten gebaseerde algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen en concessies lopen in de vele tientallen. Reden om door middel van een algehele herziening het bestaande complex aan mijnbouwwet- en regelgeving te stroomlijnen, te vereenvoudigen en te moderniseren. Het Mijnbouwbesluit (hierna: Besluit) beoogt, in aansluiting op de Mijnbouwwet, één overzichtelijk en helder kader te bieden voor een verantwoorde en doelmatige mijnbouw. Immers, indien de wetgevingskwaliteit onvoldoende is, ondervinden burgers en bedrijven daar nadeel van.

Hetzelfde geldt bovendien voor de overheid, zeker op het vlak van uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de gestelde regels.

Deze algemene maatregel van bestuur zal de volgende Mijnreglementen voor het land en voor het continentaal plat vervangen: het Mijnreglement 1964, het Mijnreglement continentaal plat en het Groevenreglement 1947 (hierna: de Mijnreglementen). Tevens worden voorschriften, die veelal marginaal van elkaar afweken of standaard in elke vergunning werden opgenomen, overgeheveld uit die vergunningen naar het Mijnbouwbesluit. Hierdoor kan het aantal (variabele) vergunningsvoorschriften beperkt blijven. Het betreft hier voorschriften op grond van het koninklijk besluit van 27 januari 1967 tot uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat (Stb. 24), het koninklijk besluit van 6 februari 1976, houdende uitvoering van artikel 12 van de Mijnwet continentaal plat ten aanzien van opsporings- en winningsvergunningen voor of mede voor aardolie of aardgas (Stb. 102) en, ten slotte, het koninklijk besluit van 26 maart 1996, houdende bepalingen inzake financiële voorschriften bij een opsporings- of winningsvergunning voor koolwaterstoffen op grond van de Mijnwet continentaal plat (Stb. 212) (hierna: de kb's).

2. Opzet van het Besluit

§ 2.1. Doelstelling van het Mijnbouwbesluit

In het Mijnbouwbesluit wordt uitvoering gegeven aan onder meer de artikelen 1, onderdelen n en o, 19, 25, 35, derde lid, 41, eerste lid, 43, tweede lid, 49, 52, eerste lid, 123, vijfde lid, 130, 135, vierde en zevende lid, 136, eerste lid, 139, tweede lid, 141, tweede lid, 151 en 190 van de Mijnbouwwet. In het Besluit zijn de hoofdelementen van de Mijnbouwwet uitgewerkt. Dit betreft zowel de mijnbouw in strikte zin, zoals het verkennen, opsporen, winnen en opslaan van (delf)stoffen en aardwarmte, als aanvullende elementen bijvoorbeeld werkplannen, verwijderingsplannen voor mijnbouwwerken die zijn geplaatst in of op zee (mijnbouwinstallaties) en meetplannen. Deze materiële voorschriften worden verdeeld over het Besluit en de Mijnbouwregeling, in die zin dat in de genoemde regeling met name de meer technische details worden geregeld. De regels hebben mede tot doel het verzekeren van planmatig beheer van voorkomens, de bescherming van de veiligheid en het milieu alsmede het beperken van schade ten gevolge van het bewegen van de aardbodem. Bij het opstellen van het Besluit is er rekening mee gehouden dat mijnbouwondernemers een grote mate van spontane naleving

vertonen. Gevolg hiervan is dat een plan, zoals het werkplan, wordt gebruikt voor overleg tussen de betrokken mijnbouwondernemer en het Staatstoezicht op de mijnen; het werkplan behoeft dus geen formele instemming van de Minister van Economische Zaken.

In dit verband kan ook gewezen worden op het boorregister waarvan door de betrokken ondernemers standaard gebruik wordt gemaakt, het International Association Drilling Contractors report, ook bekend als «IADC-drilling report». De bedoelde spontane naleving heeft er voorts toe geleid dat enkele bij of krachtens de «oude» mijnbouwwetgeving geregelde vergunningsstelsels kunnen worden versoepeld dan wel kunnen vervallen. Voorbeeld hiervan is dat het regime voor verkenningsonderzoek in het Besluit aanmerkelijk minder zwaar is geworden. Verder is door het wegnemen van onnodige verschillen tussen de regels voor het vasteland en die voor het continentaal plat enerzijds alsmede door de vereenvoudiging en verduidelijking van de daardoor verkregen uniforme bepalingen voor het vasteland en het continentaal plat anderzijds, de naleving ervan vergemakkelijkt en dus ook beter te handhaven.

Overigens wordt opgemerkt dat in het Besluit geen nadere invulling aan het financiële hoofdstuk van de Mijnbouwwet is gegeven. De noodzakelijke regels ten aanzien van het financiële regime zijn geregeld in de Mijnbouwwet en in de van overeenkomstige toepassing verklaarde Algemene wet inzake rijksbelastingen en Invorderingswet.

§ 2.2. Onderscheid op hoofdpunten tussen het Mijnbouwbesluit en de Mijnreglementen alsmede enige kb's

Onderscheid land en zee

Zoals hierboven beschreven, behelst het Besluit een bundeling van de drie bestaande Mijnreglementen.

De mijnwetgeving maakte onderscheid in een regeling voor het Nederlands territorium (Mijnreglement 1964) en voor het continentaal plat (Mijnreglement continentaal plat). Dit onderscheid vloeiende voort uit de verschillende stelsels die tot nu in de mijnwetgeving bestonden, waarbij het Mijnreglement 1964 was gebaseerd op de Mijnwet 1903 en het Mijnreglement continentaal plat op de Mijnwet continentaal plat. Met de Mijnbouwwet is dit onderscheid verlaten, met als gevolg meer samenhang tussen (de bepalingen over) het land en zee alsmede terugdringing van het aantal bepalingen. Evenals in de Mijnbouwwet wordt in het Besluit alleen daar waar dat noodzakelijk is, onderscheid gemaakt tussen land en zee. Aan bijvoorbeeld mijnbouwwerken op het land zijn ingevolge de huidige regelgeving andere eisen gesteld dan aan mijnbouwwerken die op of boven de bodem van oppervlaktewater zijn geplaatst (mijnbouwinstallaties). Voor activiteiten op het continentaal plat zijn met betrekking tot een aantal gevallen extra of andere regels gesteld. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat een groot deel van de Nederlandse wetgeving slechts geldt tot twaalf mijl uit de kust. Dit geldt onder andere voor de bepalingen ter bescherming van het milieu en van oudheidkundige vondsten op of boven het continentaal plat. In deze lacune wordt voorzien door artikel 2, eerste lid, van de Mijnbouwwet waardoor deze wet mede van toepassing is op het continentaal plat. Aldus gelden bijvoorbeeld de in artikel 40 van de Mijnbouwwet genoemde bepalingen van de Wet milieubeheer voor het continentaal plat.

Steenkolen

Anders dan het Mijnreglement 1964 bevat het Besluit geen bepalingen omtrent steenkolenmijnbouw. Sinds de begin jaren zeventig vindt in Nederland geen winning van steenkolen meer plaats. Mocht tegen de huidige verwachting in, in de (verre) toekomst, weer steenkolenwinning gaan plaats vinden, dan zal het Besluit hiertoe worden aangepast.

Wel vindt op zeer beperkte schaal nog kalksteenwinning plaats. Het

Besluit bevat daarom een hoofdstuk ter regeling van het winnen van kalksteen (mergel) en het zogenoemde «ander gebruik» van kalksteengroeven (hoofdstuk 10. Veiligheid van groeven). Voorheen werd deze materie geregeld in het Groevenreglement 1947. De desbetreffende bepalingen van het Besluit beperken zich tot een regeling van de winnings- en gebruiksactiviteiten in groeven met het oog op instortingsgevaar.

Restrictiegebieden

Nieuw in het Besluit is het regime dat voor mijnbouwactiviteiten geldt in bepaalde gebieden van de Noordzee ter bescherming van de scheepvaart- en defensiebelangen.

Deze gebieden waren onder de toenmalige mijnwetgeving bij de kb's aangewezen en het voor die gebieden geldende regime maakte deel uit van alle verleende opsporings- of winningsvergunning. Bij de Mijnbouwregeling zullen deze gebieden met de desbetreffende regimes opnieuw worden vastgesteld (zie de hoofdstukken 2 en 5). In het overgangsrecht (hoofdstuk 11) worden de bedoelde voorschriften uit de bestaande opsporings- en winningsvergunningen ingetrokken, zodat voortaan voor alle mijnbouwactiviteiten – ongeacht de duur van de vergunning op grond waarvan deze verricht worden – een eenduidig regime geldt.

Aardwarmte

Het Besluit is ook van toepassing op het opsporen en winnen van aardwarmte. Met het oog op duurzaam energiebeleid is het wenselijk dat het winnen van aardwarmte als energiebron gestimuleerd wordt. Niet uitgesloten is dat in de nabije toekomst aardwarmtewinningsprojecten in Nederland worden gestart.

De «oude» mijnwetgeving kende geen regels ten aanzien van opsporen en winnen van aardwarmte. Dat betekende overigens nog niet dat aardwarmtewinning onmogelijk was, maar hield wel in dat er geen specifieke veiligheids-, milieu- en doelmatigheidsregels bestonden voor deze activiteiten en dat ook geen afstemming tussen de verschillende activiteiten in de ondergrond kon plaatsvinden. Door dit laatste is sprake van een potentieel gevaar van twee aardwarmtewinningsprojecten in één aquifer, dat wil zeggen één waterlaag waarin zich aardwarmte bevindt. Ook de rechten van de traditionele vergunninghouders op grond van de mijnwetgeving waren niet beschermd. Op grond van de Mijnbouwwet kunnen nu – waar nodig – specifieke regels gesteld worden omtrent de opsporing en winning van aardwarmte. Overigens bevindt de winning van aardwarmte zich thans nog in een ontwikkelingsstadium. Desondanks is besloten, juist met het oog op toekomstige ontwikkelingen, bij het Besluit ter zake nadere regels te stellen. Deze regels zijn vergelijkbaar met die voor winning van delfstoffen. Al naar gelang er meer duidelijkheid komt op het terrein van opsporen en winnen van aardwarmte, zal het daarop betrekking hebbende regime worden aangepast.

Opslag

Ook het onderwerp opslag is nieuw in het Besluit. De Mijnbouwwet biedt de basis voor het stellen van regels voor opslag. In de Mijnbouwwet is een vergunningstelsel in het leven geroepen (hoofdstuk 3, paragrafen 2 en 3) en is tevens vastgelegd dat voorafgaand aan de feitelijke opslag een plan moet worden ingediend (artikel 39 van de wet). In paragraaf 3.2. van het Besluit wordt het opslagplan nader uitgewerkt. De activiteiten met betrekking tot opslag vertonen grote overeenkomst met de activiteiten die voor winning nodig zijn. In veel gevallen zullen de eisen die in het Besluit aan winning gesteld worden ook voor opslag van stoffen gelden. In de hoofdstukken 4 en 7 van het Besluit zijn voor opslag aparte bepalingen opgenomen.

Voorts is in de Mijnbouwwet ten aanzien van opslag de basis gelegd

voor opdrachten aan de staat. Op grond van artikel 103 van de Mijnbouwwet kunnen te gelegener tijd bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld omtrent deze opdrachten. Gelet op het geringe aantal «andere vergunningen» en de verschillen in de financiële regimens dient afgewacht te worden of het opnemen van nadere algemeen geldende regels inzake de opdrachten aangewezen is. Juist door die onzekerheid worden bijvoorbeeld de verschillende opdrachtenregimes voor de drie bestaande ondergrondse gasopslagen gehandhaafd in vergunningvoorschriften. Er wordt op gewezen dat de ontwikkeling van nieuwe, meer commerciële vormen van gasopslag verkeert in een oriënterende fase.

Evenals bij aardwarmte, worden de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van opslag afgewacht. Gelet op het voorgaande is het niet zinvol om in het Besluit nu al rekening te houden met een wellicht te zijner tijd daarin op te nemen nadere regeling op grond van artikel 103 van de wet.

3. De Mijnbouwregeling mede in relatie tot het Besluit

De Mijnbouwregeling komt in de plaats voor een groot aantal oude «nadere regelen» die op grond van de genoemde Mijnreglementen bestonden. Hierbij heeft een forse sanering plaatsgevonden: verouderde voorschriften zullen worden aangepast of geschrapt en doublures in voorschriften zullen vervallen.

In de Mijnreglementen was voor de Minister van Economische Zaken veelvuldig de mogelijkheid gecreëerd om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen zonder dat daarvan in alle gevallen gebruik is gemaakt (zogenoemde «kan-bepalingen»). In het Besluit is het aantal van zulke bepalingen enigszins teruggebracht. Met name in de gevallen waarin de noodzaak van nadere regels reeds in de toenmalige regelgeving is gebleken en nog steeds bestaat, alsmede in situaties waarin tot het opstellen van die regels concrete uitgewerkte voornemens bestaan (zowel wat betreft de inhoud als wat betreft de termijn waarbinnen de nadere regels gesteld kunnen worden), is deze mogelijkheid gehandhaafd.

Voorts wordt in de Mijnbouwregeling onder andere uitvoering gegeven aan de artikelen 14 en 40 van de Mijnbouwwet. Deze bepalingen betreffen regels omtrent de wijze waarop vergunningaanvragen dienen te geschieden.

De Mijnbouwregeling zal op hetzelfde tijdstip in werking treden als dit Besluit.

4. Toets inzake Bedrijfseffecten, Milieu-effecten en Uitvoerbaarheid en Handhaafbaarheid

§ 4.1. Advies College Toetsing Administratieve Lasten (Actal)

Om inzicht te krijgen in de omvang van de financiële gevolgen die voortvloeien uit dit Besluit, heeft het bureau EIM Onderzoek voor bedrijf en beleid in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken onderzoek uitgevoerd naar de effecten van het Besluit op de administratieve lasten voor bedrijven.

Het Besluit is tezamen met het onderzoeksrapport van het EIM van 3 juli 2002 ter kennis gebracht aan het Actal. Het college heeft bij brief van 16 juli 2002 positief geadviseerd over het Besluit. Zowel kwantitatief als kwalitatief zijn de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zijns inziens inzichtelijk gemaakt. Actal stelt daarbij vast dat er sprake is van een duidelijke netto afname van de administratieve lastendruk.

Dit Besluit heeft gevolgen voor bedrijven die zich bezighouden met de opsporing en de winning van delfstoffen in de diepe ondergrond. In de aardolie- en aardgaswinning zijn in Nederland momenteel dertien verschillende operators van boorvergunningen, concessies, verkenningsvergunningen, opsporingsvergunningen en winningsvergunningen actief.

Daarnaast zijn momenteel in de zoutwinning drie bedrijven actief. Het Besluit is dus van toepassing op een in omvang zeer kleine categorie van bedrijven.

De administratieve lasten die uit dit Besluit voortvloeien, lopen uiteen. In veel gevallen betreft het een verplichting van toezending van informatie over uit te voeren werkzaamheden aan de inspecteur-generaal der mijnen. Daarnaast worden bijvoorbeeld regels gesteld voor het bijhouden van registers.

De administratieve lasten voor mijnbouwmaatschappijen onder de «oude» wetgeving zijn in vergelijking met die welke het gevolg zijn van het Besluit aanzienlijk. Met andere woorden het Besluit brengt een aanzienlijke vermindering in administratieve lasten voor deze bedrijven met zich.

Niet alleen is een aantal administratieve verplichtingen vervallen, omdat deze niet langer noodzakelijk zijn, maar ook zijn veel verplichtingen – vooral op het terrein van arbeidsomstandigheden – ondergebracht in andere wet- en regelgeving. Uiteraard blijft in het Besluit een groot aantal administratieve verplichtingen behouden. Deze zijn met name noodzakelijk in verband met externe veiligheid en milieu.

In dit verband wordt gewezen op hoofdstuk 5 (Mijnbouwwerken) en hoofdstuk 6 (Pijpleidingen en kabels) van het Besluit. De administratieve lasten die voortvloeien uit hoofdstuk 5 zijn niet onaanzienlijk. Zo worden onder andere eisen gesteld aan de technische integriteit van mijnbouwinstallaties (afdeling 5.2), dat wil zeggen installaties in of boven oppervlaktewater. Deze zijn noodzakelijk om de veiligheid op en om de installatie te waarborgen. Ook worden met het oog op het milieu eisen gesteld ten aanzien van het verwijderen van deze installaties. Met betrekking tot boorgaten dient eveneens veel geregistreerd te worden in verband met de controle op de inrichting van het boorgat (afdeling 5.3). Dit heeft te maken met risico op een zogenoemde blow-out. De facto is echter slechts sprake van geringe administratieve lasten, omdat het merendeel van de bedoelde gegevens voor de mijnbouwmaatschappij essentieel zijn in het kader van door hemzelf uit te oefenen controle op de inrichting van het boorgat en daarmee het goed kunnen beheersen van de hoge druk in het desbetreffende delfstofvoorkomen. Uiteraard is onderzocht of voor de administratieve lasten die uit hoofdstuk 5 voortvloeien, alternatieven zijn. Waar mogelijk, zijn aanpassingen aangebracht zoals het verminderen van de frequentie waarmee gerapporteerd dient te worden. Verdere aanpassingen ter vermindering van de administratieve lasten zijn echter niet mogelijk in verband met noodzakelijke waarborgen op het terrein van veiligheid en milieu.

Ook uit hoofdstuk 6 vloeien administratieve lasten voor het bedrijfsleven voort, zoals het aanvragen van een vergunning voor het aanleggen van een pijpleiding en periodiek onderzoek naar ligging en de bestendigheid van de pijpleiding. Deze gegevens zijn echter noodzakelijk voor het beheer van de (zee)bodem en bescherming van het milieu. Om de administratieve lasten te verminderen, dienen de stukken nog slechts naar één instantie te worden gezonden (de zogenoemde één-loket-gedachte).

De administratieve lasten voor het bedrijfsleven die voortvloeien uit hoofdstuk 8 (Waarborgfonds mijnbouwschade) van het Besluit, zijn naar verwachting zeer beperkt.

Het doen van een voorstel voor de verdeling van het aandeel van de sector over de mijnbouwondernemingen (artikel 121 en 122) – het aandeel

in het initiële vermogen van het fonds – kan enige kosten met zich brengen (opstellen, overleg), maar dit systeem laat de branche wel in hoge mate vrij om zelf een billijke verdeelsleutel te kiezen en is mede op verzoek van de branche zelf gekozen.

De vermindering van de lasten in het Besluit heeft een reductie van 27% tot gevolg ten opzichte van de «oude» Mijnreglementen¹. Het werkelijke percentage ligt waarschijnlijk hoger omdat in deze berekening niet zijn meegeteld de lasten die van de mijnbouwwet- en regelgeving zijn overgeheveld naar de Arbowetgeving, maar door aanpassing van de laatstbedoelde wetgeving verminderd zijn (bijvoorbeeld de aanpassing van de veiligheids- en gezondheidsdocumenten). Een belangrijk deel van de verplichtingen wordt opgenomen in de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en de Wet gevaarlijke werktuigen alsmede de op die wetten gebaseerde regelingen. Bij de overgang naar de bedoelde Arbowetgeving is echter wel (mede in het kader van de MDW-operatie Arbeidsomstandighedenwetgeving) aandacht geschonken aan de administratieve lastenverlichting. In de Mijnreglementen had in 2000 bijna € 550 000 aan administratieve lasten betrekking op verplichtingen met betrekking tot Arbowetgeving en gebruik van gevaarlijke werktuigen. Naar schatting vervalt 80 à 90 % van deze € 550 000, omdat niet alle verplichtingen (volledig) zijn overgenomen in de Arbowetgeving. Een zware verplichting die overblijft, vormen de veiligheids- en gezondheidsdocumenten die een bedrijf in bezit moet hebben. Maar, zoals blijkt uit de recent uitgevoerde nulmeting Arbowetgeving², is ook hier sprake van een verlichting van administratieve lasten ten opzichte van de situatie in het jaar 2000.

Tot slot draagt de één-loket-gedachte tevens in belangrijke mate bij aan een verlaging van irritatie bij bedrijven: zo hoeven rapporten en verslagen waar mogelijk nog slechts naar één instantie te worden verstuurd in plaats van naar meerdere instanties. Hiertoe zullen goede interne werkafspraken worden gemaakt inzake informatievoorziening aan overheidsinstanties die tot nu toe direct door mijnbouwondernemingen werden geïnformeerd. Zo zal met betrekking tot rampenbestrijdingsvervoer en Rijkswaterstaat van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat via de directeur Kustwacht, voor de hand liggen.

Tegenover bovenvermelde verbeteringen staan ook nieuwe verplichtingen; deze veroorzaken echter zeer lage administratieve lasten, omdat de frequentie voor het verstrekken van informatie laag is.

De verplichtingen in het Besluit die nog steeds tot aanzienlijke administratieve lasten voor bedrijven leiden, betreffen met name registraties, die in het kader van externe veiligheid rondom het boren van putten dagelijks moeten worden bijgehouden. Enerzijds zijn dit registraties die volledig zijn geautomatiseerd – hierdoor zijn er geen grote kosten verbonden aan de rapportage – waardoor reductie van de lasten niet mogelijk is.

Anderzijds betreft het een verplicht gestelde registratie en melding van omstandigheden waarvan snelle melding noodzakelijk is vanwege gevaar voor milieuschade, zodat een verlaging van de administratieve lasten in feite onmogelijk is.

§ 4.3. Milieu-effecten

4.3.1. Algemeen

In het algemeen gelden voor de mijnbouw de normale milieuregels op basis van de Wet milieubeheer. De reikwijdte van de Wet milieubeheer is echter beperkt tot 12 mijl uit de kust en is vaak niet van toepassing op tijdelijke inrichtingen zoals een mijnbouwwerk bestemd voor het opsporen van delfstoffen. In de Mijnbouwwet is daarom artikel 40 opgenomen dat stelt dat indien de Wet milieubeheer niet van toepassing

¹ Zie rapport EIM van juli 2002, quick scan administratieve lasten voor het bedrijfsleven ontwerp mijnbouwbesluit.

² Zie voor de nulmeting: Cap Gemini Ernst & Young (2002), Administratieve lasten Arbowet- en regelgeving, Utrecht: Cap Gemini Ernst & Young (uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid).

is op een mijnbouwwerk, op grond van dit artikel een zogenoemde mijnbouwmilieuvergunning voor de mijnbouwinrichting nodig is. In artikel 40 van de wet is een groot aantal artikelen van de Wet milieubeheer van overeenkomstige toepassing verklaard op de mijnbouwmilieuvergunning (zoals hoofdstuk 7, de artikelen 8.1, tweede lid, 8.6, 8.16, 8.19, eerste lid, 8.20, eerste lid, 8.21, 8.40, eerste en tweede lid, 8.44, eerste lid, en afdeling 13.2).

Concreet betekent dit dat er altijd milieuregels gelden voor mijnbouwwerken, ongeacht of dit mijnbouwwerk van tijdelijke aard is of buiten de 12-mijlszone is geplaatst.

Artikel 40 van de Mijnbouwwet schept ook de mogelijkheid om voor bepaalde categorieën van mijnbouwinrichtingen algemene regels te stellen. Deze algemene regels worden niet in dit Besluit geregeld maar zullen eventueel in een aparte algemene maatregel van bestuur worden geregeld. Dit betekent dat de bescherming van het milieu grotendeels door middel van de milieuvergunning dan wel de mijnbouwmilieuvergunning geregeld wordt.

In de Mijnbouwwet wordt een aantal nieuwe onderwerpen geregeld waaronder aardwarmte en opslag (zie ook paragraaf 2.2). Met het oog op het duurzaam energiebeleid is het wenselijk dat het winnen van aardwarmte als energiebron gestimuleerd wordt.

Hiervoor kunnen op grond van de Mijnbouwwet nu – waar nodig – specifieke regels gesteld worden omtrent de opsporing en winning van aardwarmte. Voor de opsporing dan wel winning van aardwarmte is een (mijnbouw)milieuvergunning nodig. Dit geldt overigens ook voor opslag.

In hoofdstuk 5 van het Besluit is echter een aantal algemene artikelen opgenomen ten aanzien van het milieu. Het gaat hier voornamelijk om verplichtingen die voortvloeien uit internationale regelgeving en die betrekking hebben op voorkomen van verontreiniging van de zee. Het gaat hierbij in het bijzonder om het op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (Trb. 1993, 16) en daarop gebaseerde besluiten en aanbevelingen. In het Mijnbouwregeling zullen meer specifieke voorschriften omtrent de lozingen (hoeveelheid/concentratie van oliehoudende mengsels) worden opgenomen om zo reductiedoelstellingen in Osparverband te realiseren. Deze voorschriften zijn grotendeels overgenomen uit Mijnreglement continentaal plat. Een aantal voorschriften is nieuw in verband met implementatie nieuwe Ospar-regelgeving.

Naast de mijnbouwregelgeving heeft de industrie een milieuconvenant gesloten (2 juni 1995) en een benzeenovereenkomst (eind 2001) en is een meerjarenafspraak tav energieverbetering met onze minister gemaakt.

4.3.2. Effecten Besluit op water, lucht en bodem

Water

In het Besluit zijn in hoofdstuk 5 voorschriften opgenomen ten aanzien van lozingen vanaf mijnbouwinstallaties op zee. Deze voorschriften vloeien voort uit internationale verplichtingen en beschermen de kwaliteit van het water. Zo is het in principe verboden olie, een oliehoudend mengsel, sanitair afval en vuilnis vanaf een mijnbouwinstallatie te lozen. Hierop is een aantal uitzonderingen gemaakt zoals de situatie dat een lozing noodzakelijk is om de veiligheid van de installatie te verzekeren.

Voorts dient een onverwacht voorval altijd gemeld te worden en dienen passende maatregelen genomen te worden om de verontreiniging te beperken. Hiertoe dient een rampenbestrijdingsplan opgesteld te worden waarin voorvallen die een ernstig gevaar voor verontreiniging van de zee opleveren, omschreven zijn en de mogelijkheden ter beperking en bestrijding van de gevolgen daarvan.

Daarnaast vloeit uit een aanbeveling van de Ospar-commissie¹ voort dat

¹ Commissie van het op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan.

in 2020 de oliehoeveelheid in productiewater geen enkele schade meer mag aanbrengen aan het marine milieu. Hierbij is door de Ospar-commissie een reductiedoelstelling aangegeven voor olie in productiewater van 15% voor 2006 ten opzichte van 2000. Daarnaast mag na 2006 geen enkele installatie olieconcentraties lozen boven de 30 mg/l. Deze concentratie vindt momenteel al zijn weg in de vergunningsvoorschriften voor nieuwe installaties en zal in de Mijnbouwregeling opgenomen worden. De Nederlandse industrie zal de 15% doelstelling bereiken met de huidige inspanningen in het kader van het milieuconvenant (convenant van 1995, intentieverklaring uitvoering milieubeleid olie- en gaswinnings-industrie) en de benzeenovereenkomst (eind 2001 heeft de industrie op het gebied van benzeenemissies naar water een overeenkomst gesloten die zal leiden tot een reductie van 60% ten opzichte van 1990).

Lucht

Naast het Besluit en de (mijnbouw)milieuvergunning bestaat, zoals hierboven gezegd, een Milieuconvenant voor de mijnbouwindustrie.

In het kader van dat convenant is een Integrale Milieu Taakstelling (IMT) voor de industrie afgesproken voor de thema's klimaatverandering, verzuring, verspreiding (lozingen offshore), verwijdering en verstoring. De IMT houdt voor de meeste van deze thema's concrete emissiereducties in van stoffen zoals CFKs, Halonen, CO₂, SO₂, NO_x, VOS enzovoort. Via een bedrijfsmilieuplan (BMP) leggen de individuele mijnbouwondernemingen hun bijdrage aan de realisatie van de IMT voor de gehele mijnbouw-industrie vast. Door een systeem van jaarlijkse rapportages (milieujaarverslagen) worden de actuele emissies vergeleken met de afgesproken doelstellingen. De rapportages van de industrie laten op dit moment zien dat ze voor het grootste deel van de thema's in het IMT op koers ligt. Met name op onderdelen van de thema's klimaatverandering (CO₂/energiebesparing en methaan) en verspreiding (de lozingen van de zware metalen kwik, cadmium en nikkel) is veel succes geboekt. Binnen het thema verzuring blijven de reducties van de emissies van SO₂, NO_x en VOS wat achter op de IMT.

Bodem

In de (mijnbouw)milieuvergunning kunnen voorschriften worden opgenomen ten aanzien van bodemverontreiniging. Hierbij moet men denken aan de nulsituatie van de bodemgesteldheid en naar de eindsituatie ervan en het hebben van een vloeistofdichte vloer. Daarnaast is de Wet bodembescherming van toepassing op de Mijnbouwwet met uitzondering van de algemene maatregelen van bestuur die op grond van artikelen 6 tot en met 12 van de Wet bodembescherming tot stand zijn gekomen. De bedoelde algemene maatregelen van bestuur zijn uitzonderd in de Mijnbouwwet, maar kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur van toepassing worden verklaard.

4.3.3. Energiebesparing

Op 10 juni 1996 heeft de mijnbouwindustrie een meerjarenafspraak ten aanzien van energie efficiency getekend waarin werd vastgelegd dat in 2000 een verbetering van 20 % ten opzichte van 1989 moest optreden. Deze verbetering ten aanzien van energieverbruik bleek in 2000 zelfs nog veel groter te zijn, namelijk 34,9 %.

Op 6 december 2001 heeft de industrie haar Meerjarenafspraak (MJA) energie efficiency hernieuwd in het MJA-2.

4.3.4. Gevolgen verbruik voorraden van grondstoffen

Het zoeken naar Nederlands gas en het winnen daarvan zijn van groot belang voor onder andere de transitie naar een duurzame energie-

huishouding. Nederland heeft zich tot doel gesteld dat in 2010 10 % van de energie uit duurzame energie moet bestaan.

Dit betekent dat in de komende decennia de productie uit duurzame energiebronnen zal moeten toenemen. Echter fossiele brandstoffen zullen nodig blijven voor onze energiebehoefte totdat een duurzaam alternatief is gerealiseerd. Mede vanuit de Nederlandse milieudoelstellingen moet de productie van fossiele brandstoffen zo schoon mogelijk geschieden en daarom is gas, als schoonste fossiele brandstof, een onmisbare optie. Nederlands gas heeft daarbij in mondiaal perspectief een duidelijk milieuvoordeel omdat de winning in ons land op uiterst schone wijze plaatsvindt. De Nederlandse gasvoorraden zijn aanzienlijk. De totale verwachte reserve bedraagt momenteel nog ongeveer 1738 miljard m³. Tot nu toe is in Nederland (dit is territorium en continentaal plat) 2551 miljard m³ gas gewonnen. Naast de winning van aardgas wordt er ook op kleine schaal aardolie gewonnen in Nederland. De aardoliereserves worden momenteel geschat op 28 miljoen m³. De afgelopen decennia is in Nederland 120 miljoen m³ aardolie gewonnen.

Voorts vindt in Nederland sinds begin vorige eeuw zoutwinning plaats. In totaal is er sindsdien 150 miljoen ton zout geproduceerd. Verwacht wordt dat in de komende jaren 6 miljoen ton per jaar zout geproduceerd zal worden.

§ 4.4. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Handhavingsinstrumentarium

De normen in het Mijnbouwbesluit kunnen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk worden gehandhaafd. Bestuursrechtelijk zijn vooral bestuursdwang en de last onder dwangsom van belang.

Bestuursdwang is het door feitelijk handelen door of vanwege een bestuursorgaan ongedaan maken van een illegale toestand. Voordat bestuursdwang kan worden toegepast, moet degene die het feitelijk en juridisch in zijn macht heeft de maatregelen te nemen die nodig zijn om de illegale toestand te beëindigen de gelegenheid geboden worden om dit binnen een bepaalde termijn te doen, de zogeheten last. De kosten van bestuursdwang worden in beginsel op de overtreder verhaald, dat wil zeggen op degene die de norm daadwerkelijk heeft geschonden. De lasthebber en de overtreder kunnen verschillende personen zijn (vergelijk ABRS 19 juni 1995, AB 1995, 582).

De bestuurlijke dwangsom is een door een bestuursorgaan gegeven last aan de overtreder die het feitelijk en juridisch in zijn macht heeft de illegale toestand te beëindigen om dit binnen een bepaalde termijn te doen, op straffe van verbeurte van een dwangsom. Een dwangsom kan niet worden opgelegd als de overtreder het niet feitelijk of juridisch in zijn macht heeft de last uit te voeren (vergelijk ABRS 30 oktober 1998, AB 1999, 427).

De strafrechtelijke handhaving is via de Wet economische delicten geregeld. Deze wet kent een uitgebreid sanctiestelsel, bestaande uit: hoofdstraffen (artikel 6), bijkomende straffen (artikel 7) en maatregelen (artikel 8).

Normadressaten

Het Mijnbouwbesluit kent grosso modo twee categorieën normadressaten, te weten: bepaalde, zie bijvoorbeeld de artikelen 10, 58 en 100, en onbepaalde, zie bijvoorbeeld de artikelen 14, 46 en 103. De algemene lijn bij de bepaling van de normadressaat is geweest dat bij administratieve en organisatorische normen, zoals die inzake informatieplichten, onderzoeksplichten en certificering, een bepaalde persoon als normadressaat is benoemd; terwijl bij materiële normen, zoals die inzake veiligheid, milieubescherming en het beheer van delfstoffen, de normadressaat niet bepaald is.

Indien de norm tot een bepaalde persoon is gericht, kan alleen die persoon overtreder zijn; alleen die persoon kan immers de desbetreffende norm schenden. Indien de norm tot een onbepaalde groep personen is gericht, kunnen alle tot die groep behorende personen overtreder zijn. Het hangt dan af van de concrete omstandigheden van het geval wie als overtreder moet of moeten worden aangemerkt. Hierbij wordt aange-tekend dat de groep nooit geheel onbegrensd is; het moet gaan om personen op wie rechtens of feitelijk een bijzondere verantwoordelijkheid berust voor de naleving van de geschonden norm. Zo is een ieder verplicht de Minister van Economische Zaken onverwijld mede te delen dat bij het verrichten van mijnbouwactiviteiten ernstige schade is ontstaan of dreigt te ontstaan (artikel 3, tweede lid). Deze norm is gericht tot degenen die op een of andere wijze bij de mijnbouwactiviteiten zijn betrokken, zoals de uitvoerder, werknemers en onderaannemers, maar het gaat te ver deze norm ook tot een willekeurige passant gericht te achten.

Rechtspersonen

Bijzondere aandacht behoeft de rechtspersoon als normadressaat. Buiten twijfel staat dat een rechtspersoon zowel bestuursrechtelijk, als strafrechtelijk overtreder kan zijn.

Minder eenvoudig te beantwoorden is of ook (natuurlijke) personen binnen de rechtspersoon als overtreder kunnen worden aangemerkt. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft aanvaard dat, naast of in plaats van de rechtspersoon, bestuurders (vergelijk ABRS 28 april 1997, AB 1999, 43) en zelfs bedrijfsleiders (vergelijk ABRS 27 maart 2001, AB 2002, 102) onder omstandigheden als overtreder kunnen worden aangemerkt en dus in persoon een last onder dwangsom kan worden opgelegd. Criterium is de invloed op en zeggenschap over de bedrijfsvoering binnen de rechtspersoon die de desbetreffende persoon heeft.

Strafrechtelijk kunnen, naast of in plaats van de rechtspersoon, degenen die opdracht hebben gegeven tot of feitelijk leiding hebben gegeven aan het strafbaar feit, vervolgd worden (artikel 51 Sr). Onder «feitelijk leiding geven» wordt blijkens vaste jurisprudentie verstaan dat de desbetreffende functionaris, hoewel daartoe bevoegd en redelijkerwijs gehouden, maatregelen ter voorkoming van de gedraging achterwege heeft gelaten en daarmee bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat die gedraging zich zou voordoen (vergelijk HR 16 december 1986, NJ 1987, 321).

De ambtenaren van het Staatstoezicht op de mijnen zijn belast met het toezicht op de naleving van de wet en aanpalende wetgeving. Daarnaast zullen zij overeenkomstig de «oude» situatie aangewezen worden als buitengewoon opsporingsambtenaar.

Naar verwachting zal de zwaarte van hun taak door de Mijnbouwwet en de daarop gebaseerde Besluit nauwelijks toenemen aangezien er – overeenkomstig de situatie onder de «oude» mijnbouwregelgeving – sprake is van een redelijke mate van spontane naleving. Daar is een aantal redenen voor aan te voeren.

Allereerst zal de overzichtelijkheid van de doelgroep en de relatie die daarmee in de loop der jaren is opgebouwd de mate van spontane naleving op positieve wijze beïnvloeden.

Daarnaast speelt de in de afgelopen jaren ingezette zelfreguleringstrend in dit kader een belangrijke rol. Steeds meer wordt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid, de gezondheid en het milieu bij de bedrijven zelf gelegd. Deze trend is in gang gezet met de invoering in 1992 van het op de mijnbouw toegesneden veiligheids- en gezondheidszorgsysteem en de daarmee samenhangende veiligheids- en gezondheidsdocumenten. De ervaringen die hier de afgelopen jaren mee zijn opgedaan, zijn positief en zullen in de toekomst ongetwijfeld leiden tot verdere ontwikkeling en verfijning van het systeem. Op het gebied van het milieu is er, zoals

eerder vermeld onder paragraaf 4.3 Milieueffecten, een milieuconvenant dat maatschappijen verplicht tot het opzetten van een milieuzorgsysteem. Zowel voor de vergunningverlener als voor de toezichthouder zullen deze zorgsystemen als uitgangspunt dienen bij de handhaving.

Ook zal het door de vereenvoudiging en verduidelijking van de regels voor de mijnbouwsector en het wegnemen van onnodige verschillen tussen regels voor het land en voor het continentaal plat, gemakkelijker zijn de wetgeving na te leven en te handhaven. De mijnbouwmaatschappijen en dan met name die maatschappijen, die zowel op het continentaal plat als op het land werkzaam zijn, hoeven niet meer te voldoen aan marginaal van elkaar afwijkende regels en voorschriften.

De lasten die voortvloeien uit hoofdstuk 8 van het Besluit voor het bestuur en de rechter zijn naar verwachting eveneens gering. De vaststelling en invordering van de bijdragen betreft een beperkt aantal tamelijk gebonden besluiten. Het aantal verzoeken om schadevergoeding ten laste van het fonds zal evenzeer beperkt zijn in verband met de beperkte reikwijdte van het fonds. Het komt maar zelden voor dat een mijnbouwonderneming failliet gaat of anderszins geen verhaal biedt. Evenmin is te verwachten dat mijnbouwondernemingen op grote schaal de adviezen van de Technische commissie bodembescherming (hierna: Tcbb) zullen gaan betwisten.

Van de strafrechtelijke handhavingsmogelijkheden werd onder de «oude» wetgeving op beperkte schaal gebruik gemaakt. In de laatste vijf jaren werd gemiddeld vijf à zes keer proces-verbaal opgemaakt (meestal naar aanleiding van verontreinigingen offshore).

Verwacht wordt dat de «nieuwe» mijnbouwwetgeving dit aantal nauwelijks zal veranderen.

Ook van de bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden werd niet of nauwelijks gebruik gemaakt. In het licht van de directe contacten tussen de mijnbouwmaatschappijen en het Staatstoezicht op de mijnen is dit niet verwonderlijk. De maatschappijen zullen snel geneigd zijn in geval van twijfel te overleggen en de aanwijzingen van deze dienst op te volgen. Verwacht wordt dat deze situatie zich zal voortzetten onder de Mijnbouwwet en de daarop gebaseerde regelingen.

Met de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet en de daarop gebaseerde regelgeving zal expliciet toezicht worden gehouden op doelmatige winning. Dit toezicht zal worden gehouden door Staatstoezicht op de mijnen en het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO (hierna: TNO-NITG) gezamenlijk, door middel van een beoordeling vooraf van winningsplannen, werkplannen en jaarlijkse rapportages. Het gaat daarbij voornamelijk om velden waarin de staat zelf niet deelneemt. Voor dit toezicht op doelmatige winning zijn geen harde criteria geformuleerd. Met deze vorm van toezicht zal ervaring moeten worden opgedaan en na een aantal jaren geëvalueerd worden.

De Arbowetgeving kent sinds 2000 een strakker «lik-op-stuk-beleid». Dit leidt tot extra werk voor het Ministerie van Economische Zaken, i.c. Staatstoezicht op de mijnen, dat op grond van die wetgeving is belast met het desbetreffende toezicht, alsmede voor de inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid als bevoegd gezag dat de boete oplegt.

Ten aanzien van overtredingen van milieuvoorschriften offshore doet zich dezelfde ontwikkeling voor: vaker zal en kan bestuursrechtelijk worden opgetreden. Dit zal leiden tot extra werklast voor het Ministerie van Economische Zaken met betrekking tot zowel concrete handhavingsactiviteiten als daarop volgende administratieve en processuele activiteiten voor de betrokken (beleids)directies. Het is niet uitgesloten dat de hier bedoelde extra handhavingsactiviteiten kunnen leiden tot een geringe toename van de belasting voor de bestuursrechter.

Verwacht wordt dat de belasting voor het Openbaar Ministerie niet zal toenemen.

§ 4.5. Notificatie

Het ontwerp-besluit is op 16 augustus 2002 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen [notificatienummer 2002/0327/NL] ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217) (hierna: de notificatierichtlijn). Tevens heeft melding plaatsgevonden aan het Secretariaat van de Wereld Handelsorganisatie, ter voldoening aan artikel 2, negende lid, van de op 15 april 1994 te Marrakech tot stand gekomen Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen (Trb. 1994/235).

Een aankondiging van de desbetreffende notificatie is gepubliceerd in de Staatscourant van 10 oktober 2002, nr. 195.

De notificaties zijn uitgevoerd omdat het ontwerpbesluit technische voorschriften bevat in de zin van de notificatierichtlijn. Daarbij is overwogen dat mijnbouwinstallaties, pijpleidingen en kabels als bedoeld in de hoofdstukken 5 en 6 van het Besluit producten zijn in de zin van de notificatierichtlijn. Aan deze producten worden technische eisen gesteld, overigens zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt tussen nationale of buitenlandse oorsprong. Zo wordt in hoofdstuk 5 voorgeschreven dat mijnbouwinstallaties voldoende sterk zijn om als gevolg van windsterkte, golfslag, zeestroming en gebruik van de installatie te verwachten krachten te weerstaan (artikel 50). Ook dienen mijnbouwinstallaties voorzien te zijn van een helikopterdek, herkenningstekens, bepaalde bakens en communicatiemiddelen (artikelen 51 en 52). Ten aanzien van pijpleidingen wordt in hoofdstuk 6 voorgeschreven dat deze tegen corrosie en uitwendige krachten zijn beschermd (artikel 93); voor kabels geldt dat deze zodanige eigenschappen bezitten dat er geen schade wordt veroorzaakt (artikel 105). Genoemde producteisen zullen nog worden gepreciseerd in een ministeriële regeling, de Mijnbouwregeling. Ook deze regeling zal worden genotificeerd. Voor zover genoemde eisen kwantitatieve invoerbeperkingen of maatregelen van gelijke werking in de zin van artikel 28 van het EG-verdrag bevatten ten aanzien van deze producten, worden deze gerechtvaardigd door het belang van de bescherming van het milieu en de veiligheid.

Mijnbouw is immers een risicovolle tak van industrie, waarbij eisen ten aanzien van de veiligheid van te gebruiken producten noodzakelijk zijn.

5. Toezicht

Het Staatstoezicht op de mijnen heeft tot taak toezicht te houden op de naleving en medewerking te verlenen aan de uitvoering van dit Besluit. Door de inwerkingtreding van de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Stb. 1996, 333), is het systeem waarbij in de bijzondere wetgeving, zoals de mijnwetgeving, steeds opnieuw bevoegdheden aan toezichthouders werden toegekend, vervangen door een systeem waarbij centraal, in de Algemene wet bestuursrecht een aantal bevoegdheden wordt verleend.

In verband met de toezichtstaak van het Staatstoezicht op de mijnen moet voor een aantal feiten, gebeurtenissen en overtredingen gegevens worden overgelegd. De beschikbaarheid van deze gegevens is noodzakelijk voor het goed kunnen uitoefenen van de toezichthoudende taak. Het toezicht kan worden onderverdeeld in preventief toezicht en repressief toezicht. Preventief toezicht kan bijvoorbeeld inhouden het inzien van

werkplannen en boorprogramma's, door inspectiebezoeken van de inspecteurs van het Staatstoezicht op de mijnen. Van repressief toezicht is sprake als er onderzoeken door de inspecteurs worden ondernomen naar aanleiding van inspecties, ongevallen, voorvallen of klachten.

6. Samenhang met aanverwante regelgeving (amvb's)

In de Mijnbouwwet is het principe van sectorwetgeving losgelaten; daarmee is de uitzondering vervallen op de toepasselijkheid van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 die tot dan toe bestond.

Op basis van de Mijnbouwwet blijft het wel mogelijk om voorschriften met betrekking tot arbeidsomstandigheden en gevaarlijke werktuigen vast te stellen. Van deze mogelijkheid wordt echter uitsluitend gebruik gemaakt in die situaties waarin voorschriften met betrekking tot arbeidsomstandigheden of gevaarlijke werktuigen zo nauw zijn verweven met voorschriften van andere aard dat die moeilijk los daarvan zijn vast te stellen.

Wegens het eigen karakter van de mijnbouwsector is een aantal artikelen toegevoegd aan het Arbeidsomstandighedenbesluit en de inmiddels in de Warenwet opgenomen Wet op de gevaarlijke werktuigen.

De samenhang met de milieuwet- en regelgeving wordt hierboven besproken onder paragraaf 4.3 Milieueffecten.

7. Internationale verplichtingen

Het Besluit bevat bepalingen ter implementatie van diverse internationale verplichtingen. Op het gebied van de bescherming van het zeemilieu zijn met name van belang het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (hierna: Oskarverdrag) (Trb. 1993, 16 en 141) en het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, zoals gewijzigd bij protocol van 1978 (hierna: Marpolverdrag) (Trb. 1975, 147 en Trb. 1978, 187 en 188).

In grote lijnen ziet het Oskarverdrag op terugdringen en voorkomen van verontreiniging veroorzaakt door (opzettelijk) storten van afval in zee en op of in de zeebodem, terwijl het Marpolverdrag betrekking heeft op verontreiniging die voortkomt uit de normale exploitatie van schepen, inclusief mijnbouwinstallaties. Daarnaast bevatten het Oskarverdrag en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten (Oskarbesluiten) ook een regulering van gebruik, lozingen en emissies van stoffen die bij de opsporing of winning van delfstoffen vrijkomen. In hoofdstuk 5 van het Besluit wordt uitvoering gegeven aan deze verdragen door het opnemen van een lozingsverbod van bepaalde stoffen op zee vanaf een mijnbouwinstallatie, alsmede door het gebruik van bepaalde stoffen op mijnbouwinstallaties te verbieden of te reguleren. Daarnaast kunnen in de Mijnbouwregeling nog voorschriften worden opgenomen ter verdere uitvoering van deze verdragen.

In het Besluit is voorts een bepaling opgenomen over zeezoogdieren. Die bepaling is opgenomen ter uitvoering van het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83). Krachtens artikel 65 van het genoemde verdrag is dat artikel eveneens van toepassing op het behoud en het beheer van zeezoogdieren in de volle zee. Artikel 65, tweede volzin, luidt: «De Staten dienen samen te werken met het oog op het behoud van zeezoogdieren en wat walvisachtigen betreft in het bijzonder via de desbetreffende internationale organisaties te streven naar het behoud, het beheer en het onderzoek ervan.» Daarnaast wordt gewezen op het Memorandum van Overeenstemming over Kleine Walvisachtigen in de Noordzee (ASCOBANS). Als mede-ondertekenaar van deze overeenkomst tussen Noordzeestaten heeft Nederland de plicht zich in te spannen voor het voorkomen van belang-

rijke verstoringen – vooral die van akoestisch karakter – van (kleine) zeezoogdieren.

Vervolgens wordt uitvoering gegeven aan het op 30 november 1990 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging (Trb. 1990, 1) door het opnemen van de verplichting dat een exploitant van een mijnbouwinstallatie moet beschikken over een rampenbestrijdingsplan voor olieverontreiniging. Een rampenbestrijdingsplan geeft aan welke middelen beschikbaar zijn in geval van een calamiteit en welke maatregelen genomen kunnen worden.

Bovendien wordt rekening gehouden met het op 16 januari 1992 te Valletta tot stand gekomen Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed (Trb. 1992, 32). Krachtens artikel 1 van het genoemde verdrag behoren tot het archeologisch erfgoed bouwwerken, gebouwen, (...), roerende zaken, monumenten van andere aard, alsmede hun context, ongeacht of zij op het land of onder water zijn gelegen.»

Verder wordt in dit Besluit uitvoering gegeven aan bijlage 14, deel II, bij het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Stb. 1947, 165). De genoemde bijlage van dat verdrag bevat voorschriften omtrent een helikopterdek. Een helikopterdek maakt vast deel uit van de constructie van een mijnbouwinstallatie, behoudens verleende ontheffing.

Daarnaast bestonden de Mijnreglementen voor een groot deel uit uitvoering van EG-richtlijnen. Dit betrof echter uitsluitend richtlijnen op het gebied van arbeidsveiligheid en productveiligheid. Met het vervallen van de uitzondering voor mijnbouw in de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en met de uitbreiding van de toepasselijkheid van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en de Warenwet naar mijnbouwactiviteiten op het continentaal plat, is de noodzaak voor een separate implementatie in het kader van de nieuwe mijnbouwwet- en regelgeving voor de mijnbouw vervallen. Richtlijn nr. 1992/91/EG van de Raad van 3 november 1992 betreffende minimumvoorschriften ter verbetering van de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van werknemers in de winningsindustrieën die delfstoffen winnen met behulp van boringen (elfde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, eerste lid, van Richtlijn 89/391/EEG) (PbEG L 348) is geïmplementeerd bij of krachtens het Arbeidsomstandighedenbesluit.

8. Beschrijving van de inhoud van de hoofdstukken

Hoofdstuk 1

Dit hoofdstuk betreft de definities van in het Mijnbouwbesluit gehanteerde begrippen, alsmede algemene bepalingen.

Hoofdstuk 2

Algemeen

Het doel van het verkenningsonderzoek is een zo goed mogelijk driedimensionaal beeld te verkrijgen van de opbouw van de ondergrond. In de praktijk wordt verkenningsonderzoek meestal verricht door daartoe gespecialiseerde ondernemingen in opdracht van een mijnbouwonderneming. Het kan echter ook voorkomen dat die gespecialiseerde onderneming voor eigen rekening en risico verkenningsonderzoek uitvoeren, in de verwachting de verkregen resultaten te kunnen verkopen aan een mijnbouwonderneming. Onder het begrip «onderzoeker», tot wie de bepalingen van dit hoofdstuk zich richten, vallen beide gevallen.

Doorgaans wordt verkenningsonderzoek verricht door middel van seismisch onderzoek (kunstmatige trillingen). Hierbij worden op kunstmatige wijze schokgolven opgewekt vanaf het aardoppervlak. Er zijn

verschillende technieken om seismisch onderzoek uit te voeren. De keuze voor een bepaalde techniek wordt bepaald door het type gebied waarbinnen het onderzoek wordt verricht. In de meeste gebieden op het vasteland wordt seismisch onderzoek uitgevoerd door kleine ladingen springstof tot ontploffing te brengen. In dichtbevolkte gebieden wordt gebruik gemaakt van «vibrozeismiek». Hierbij worden trillingen opgewekt met behulp van onder speciale auto's bevestigde trilplaten die tegen het aardoppervlak worden gedrukt. Bij onderzoek in oppervlaktewater (met name op zee) wordt gebruik gemaakt van apparatuur die vergelijkbare schokgolven voortbrengt (airguns). Deze apparatuur maakt gebruik van samengeperste lucht.

Daarnaast kan verkenningsonderzoek worden verricht door het nemen van grondmonsters of sporadisch, door het nemen van luchtfoto's. In hoofdstuk 2 van het Besluit worden uitsluitend regels gesteld met betrekking tot verkenningsonderzoek dat met behulp van kunstmatig opgewekte trillingen wordt uitgevoerd. Juist die methode kan immers risico's meebrengen voor de veiligheid. Voor de overige genoemde methoden wordt het stellen van specifieke regels niet nodig geacht. Uiteraard geldt ook voor die soorten van verkenningsonderzoek de algemene norm van artikel 3 van hoofdstuk 1, namelijk bij het onderzoek worden maatregelen genomen ter voorkoming van schade.

Onder de Mijnwet continentaal plat was een vergunning vereist voor het verrichten van verkenningsonderzoek, waarmee het recht werd gegeven om binnen een bepaald gebied onderzoek uit te voeren. Die vergunning was nodig voor alle soorten verkenningsonderzoek binnen het continentaal plat, maar was niet exclusief.

De vergunning kende voorschriften in het belang van de scheepvaart en visserij. Deze belangen kunnen echter ook door het stellen van algemene regels worden behartigd. Op het land werd al geen gebruik gemaakt van een vergunning, maar van algemene regels. In dit hoofdstuk wordt daarom van een dergelijke algemene vergunningplicht afgezien.

Alleen wanneer gebruik wordt gemaakt van explosieven of wanneer verkenningsonderzoek wordt verricht in bepaalde druk bevarende gebieden of defensierestrictiegebieden, is nog een speciaal daartoe bestemde vergunning vereist.

Anders dan in de Mijnreglementen het geval is, verbiedt het Besluit het gebruik van explosieven in oppervlaktewateren (paragraaf 2.4.). Wel blijft het gebruik van explosieven mogelijk in de bodem van oppervlaktewateren alsmede op land, mits daarvoor een vergunning is verkregen. In die vergunning zullen met name voorschriften worden opgenomen met oog op de veiligheid en het milieu.

In tegenstelling tot het Mijnreglement continentaal plat bevat het Mijnbouwbesluit geen specifieke regels meer ter bescherming van vissen. De desbetreffende bepalingen in het genoemde mijnreglement stamden uit de tijd dat het gebruik van explosieven in zee niet verboden was. In tegenstelling tot het gebruik van explosieven heeft het gebruik van airguns geen schadelijke effecten op vissen. Dat is anders voor zeezoogdieren, zoals walvissen. Zoals onder punt 7 van deze toelichting is opgenomen, wordt voor die groep voorgeschreven dat maatregelen worden genomen ter voorkoming van storende geluidseffecten.

Verkenningsonderzoek op zee geschiedt met behulp van verkenningsvaartuigen.

Uiteraard gelden voor alle bij een verkenningsonderzoek betrokken vaartuigen onverkort de Scheepvaartverkeerswet en de beginselen van goed zeemanschap. Dit betekent onder andere dat alle bijzonderheden, zoals het niet of slecht functioneren van voorgeschreven apparatuur en calamiteiten direct moeten worden gemeld aan het Kustwachtcentrum. Voor zover hierdoor gevaar voor de overige gebruikers van de Noordzee kan ontstaan, kan het Kustwachtcentrum gebieden dat het onderzoek wordt onderbroken.

Scheepvaartrestrictiegebieden

Voor verkenningsonderzoek in scheepvaartrestrictiegebieden zijn, waar mogelijk, in paragraaf 2.3 van het Besluit algemene regels gesteld. De aard en omvang van de verplichtingen waaraan moet worden voldaan om in scheepvaartgebieden verkenningsonderzoek te mogen verrichten, zijn afhankelijk van de scheepvaartdrukte van het desbetreffende gebied. Indien sprake is van matig bevaren scheepvaartroutes is het voldoende indien op het verkenningsvaartuig een speciaal daartoe aangewezen persoon contact houdt met de overige scheepvaart; in geval van druk bevaren scheepvaartroutes moet deze persoon worden bijgestaan door begeleidende vaartuigen (artikelen 16 en 17).

Voor verkenningsactiviteiten in de zogenoemde ankergebieden (artikel 18) kon niet worden volstaan met algemene regels: hiertoe geldt een vergunning te verlenen door de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat. Tenslotte is verkenningsonderzoek in de rede Hoek van Holland geheel uitgesloten (artikel 20).

Defensierestrictiegebied

Op het continentaal plat en de territoriale zee zijn enkele gebieden bij defensie in gebruik als oefen- en schietgebied. Seismisch onderzoek concentreert zich op één gebied; door het constant heen en weer varen van een schip dat seismisch onderzoek verricht, ondervindt Defensie hinder binnen het betrokken deel van het verkenningsgebied. In deze gebieden is in verband met de activiteiten van Defensie de uitvoering van mijnbouwactiviteiten aan een vergunningplicht onderworpen (artikel 19).

Verkenningsonderzoek in defensierestrictiegebieden zal in beginsel het hele jaar uitgevoerd kunnen worden. Er gelden echter wel restricties voor bepaalde perioden.

Hoofdstuk 3

Met de tweede nota van wijziging (Kamerstukken II 2000/01, 26 219, nr. 13) zijn de artikelen 34a tot en met 34f in de Mijnbouwwet opgenomen. Deze artikelen zijn inmiddels hernummerd tot de artikelen 34 tot en met 39. In dit hoofdstuk zijn die artikelen uitgewerkt. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 1998/99, 26 219, nr. 3) is op blz. 16 reeds op het winningsplan ingegaan, als instrument in het kader van het doelmatig beheer van de winning van delfstoffen en aardwarmte alsmede de beoordeling van de gevolgen van mogelijke bodembeweging van velden op het territorium (tot 3 zeemijl uit de kust).

Winningsplannen moeten volgens de wet gemaakt worden in geval van winning van delfstofvoorkomens en aardwarmte. Op grond van artikel 35, derde lid, van de Mijnbouwwet kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot het winningsplan. In de praktijk gaat het over winning van de delfstoffen aardgas, aardolie en zout. Het winningsplan is daarom in dit hoofdstuk nader uitgewerkt voor deze delfstoffen en niet voor aardwarmte. Aan nadere regels voor een winningsplan voor aardwarmte is vooralsnog geen behoefte, omdat, naar verwachting, aardwarmte in de komende jaren nog niet als energiebron in gebruik genomen zal worden. Mochten aardwarmte en andere delfstoffen dan aardolie, aardgas en zout in de toekomst gewonnen gaan worden, dan volstaat in eerste aanleg de regeling zoals neergelegd in de Mijnbouwwet en kan op een later moment uitwerking in dit hoofdstuk plaatsvinden.

Voor het winningsplan voor koolwaterstoffen worden gegevens gevraagd die door de industrie zelf worden gebruikt. De te verstrekken gegevens behoeven dus niet apart voor de inspecteur-generaal der mijnen te worden verkregen. Met betrekking tot het risico op bodemtrillingen (aardschokken) wordt door maatschappijen onderzoek verricht. Het

verschijnsel van bodemtrillingen, als gevolg van winning van aardgas, is nu ruim tien jaar bekend. Dat onderzoek kan door vergunninghouders met betrekking tot hun eigen voorkomens gedaan worden, maar ook gezamenlijk onderzoek zal effectief kunnen zijn.

De industrie heeft hiertoe inmiddels een initiatief genomen. In voorkomende gevallen kan de kennis binnen de overheid (met name bij het Staatstoezicht op de mijnen en het TNO-NITG) daarbij van nut zijn.

Daarnaast kent dit hoofdstuk regels voor opslag (zie ook artikel 39 van de Mijnbouwwet). Gekozen is voor een algemene regeling van het opslagplan die niet uitgesplitst is voor de stof die wordt opgeslagen. Op dit moment is alleen sprake van opslag van aardgas; andere vormen van (vergunningsplichtige) opslag zijn er momenteel niet. In studie is de mogelijkheid van het opslaan van kooldioxide in de ondergrond.

Opslag is in zijn algemeenheid uitgewerkt, voor tijdelijke opslag is nog een aanvullend artikel opgenomen.

Tenslotte is in dit hoofdstuk geregeld voor welke categorieën van stoffen geen opslagvergunning als bedoeld in artikel 25 e.v. van de Mijnbouwwet nodig is. In zijn algemeenheid geldt de uitzondering van de plicht van een opslagvergunning voor stoffen die voor het verrichten van mijnbouwactiviteiten worden gebruikt (mijnbouwhulpstoffen), dan wel bij de winning vrijkomen (zoals productiewater). Injectie van die stoffen in de ondergrond geschiedt volgens de voorschriften van de (mijnbouw)milieuvergunning.

Hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk wordt uitwerking gegeven aan de meetverplichting van artikel 41 van de wet. Ingevolge dat artikel moeten er voor de aanvang van de winning of opslag tot dertig jaar na het beëindigen van de winning- of opslagactiviteiten, metingen worden verricht naar bodembeweging. Dat geldt overigens uitsluitend bij winning op land en binnen de drie-mijlszone op zee.

Onder bodembeweging wordt niet alleen verstaan de bodemdaling en horizontale vervormingen aan het maaiveld (bij winning), dan wel de stijging (bij opslag), maar ook bodemtrillingen (aardschokken). De bodemdaling en horizontale vervormingen in het kader van de winning zijn in belangrijke mate voorspelbaar; voor bodemtrillingen is dit niet het geval.

Om de bodembeweging zo goed mogelijk te kunnen voorspellen en te volgen, wordt in hoofdstuk 4 voorgeschreven dat de metingen worden verricht volgens een meetplan, goed te keuren door de Minister van Economische Zaken. In dat meetplan wordt opgenomen op welke tijdstippen en plaatsen zal worden gemeten en volgens welke meetmethode de meting worden verricht. De frequentie waarmee de metingen moeten worden verricht en het aantal plaatsen waar moet worden gemeten, is in de eerste plaats afhankelijk van het type bodembeweging.

In het geval van bodemdaling (c.q. bodemstijging) wordt de meetfrequentie voornamelijk bepaald door de precisie van de meetmethode, de snelheid van de bodemdaling en de voorspelbaarheid van de bodemdaling. De tot nu toe meest toegepaste meetmethode is de doorgaande secundaire waterpassing. Hierbij volgen de mijnbouwondernemingen de meest recente richtlijnen van de Meetkundige Dienst, afdeling NAP, van Rijkswaterstaat. In feite is echter iedere meetmethode acceptabel, waarmee men adequaat bodembewegingen kan vaststellen. Nieuwe methoden zijn overigens in ontwikkeling.

De plaatsen, waar gemeten moet worden, worden hoofdzakelijk bepaald door de vorm en uitgestrektheid van de verwachte bodemdalingsschotel. Daarnaast heeft de meetmethode invloed op het aantal meetplaatsen. Zo is in het geval van doorgaande secundaire waterpassingen een meetnet

nodig, dat bestaat uit meetplaatsen (peilmerken), die samen aaneengesloten meetkringen vormen. Ook de structuur van de ondiepe ondergrond kan een rol spelen bij het vaststellen van het aantal en type benodigde peilmerken.

Horizontale vervormingen aan maaiveld zijn bij de olie- en gaswinning praktisch verwaarloosbaar. Bij zoutwinning kan in uitzonderlijke gevallen (bijvoorbeeld instorting van een ondiepe holruimte) een mate van bodemrek optreden, die mogelijk schadeveroorzakend is voor gebouwen en infrastructuur. Door middel van lengtemetingen worden deze horizontale vervormingen in kaart gebracht.

De meting van bodemtrillingen vraagt gewoonlijk om een continue meting in de tijd.

De metingen worden verricht met behulp van oppervlakteseismometers, boorgatseismometers en versnellingsmeters. De typekeuze en positionering van deze meters is afhankelijk van vele factoren, zoals het risico op trillingen, de gewenste detectiegevoeligheid voor trillingen en de gewenste nauwkeurigheid van de trillingshaardbepaling, de mate van bodemruis ter plaatse, en dergelijke. Bij het meten van de trillingen kan gebruik worden gemaakt van het seismisch netwerk KNMI (landelijk netwerk), of van het seismisch netwerk Noord-Nederland (regionaal netwerk), dat tevens in eigendom en beheer is van het KNMI, maar grotendeels betaald is door NAM BV en BP. Laatstgenoemd netwerk is nauwkeuriger dan het seismisch netwerk KNMI, omdat het bestaat uit boorgatseismometers en versnellingsmeters in plaats van oppervlakte-seismometers. Mijnbouwondernemingen zullen samenwerkingsovereenkomsten moeten sluiten met het KNMI om gebruik te kunnen maken van genoemde netwerken. In sommige gevallen, namelijk als het risico op bodemtrillingen hoog is en de bestaande netwerken niet voldoende inzicht geven, zal het ook nodig zijn in de buurt van of boven bepaalde voorkomens extra boorgatseismometers en versnellingsmeters aan te brengen.

Tenslotte: in het winningsplan (artikel 24, eerste lid, onderdelen m tot en met s, van het Besluit) wordt een schatting gemaakt van de verwachte mate van bodemdaling en het risico op bodemtrillingen. Op basis van die verwachtingen zal het meetplan worden ingevuld. In die zin bestaat er dus een verband tussen beide plannen.

Hoofdstuk 5

Dit hoofdstuk bevat bepalingen ten aanzien van het ontwerpen, plaatsen, gebruiken en buiten gebruik stellen of verwijderen van mijnbouwwerken. Het begrip mijnbouwwerk is gedefinieerd in artikel 1, onderdeel n, van de wet, en nader uitgewerkt in artikel 2 van het Besluit. Het begrip mijnbouwwerk is een overkoepelend begrip, in die zin dat het zowel op mijnbouwwerken op land ziet als op mijnbouwwerken die op of boven de bodem van een oppervlaktewater zijn geplaatst. Die laatste categorie wordt ingevolge artikel 1, onderdeel o, van de wet, aangeduid als mijnbouwinstallatie. Hoofdstuk 5 bevat verschillende regels voor mijnbouwwerken op land en mijnbouwinstallaties.

Mijnbouwwerken op land

Een mijnbouwwerk op het land omvat de daar aanwezige werken, inclusief het terrein waarop de werken staan. Dergelijke werken vallen vanwege hun locatie (binnen Nederlands territorium) en vanwege hun kenmerken reeds grotendeels onder generieke bepalingen van andere wetgeving. Het is daarom niet nodig om tal van regels te stellen met betrekking tot het ontwerp en de plaatsing van een mijnbouwwerk op land. Zo is de eis van stabiliteit van een boortoren reeds te vinden in het Arbeidsomstandighedenbesluit en vallen andere werken en gebouwen op het mijnsterrein onder de regelgeving op grond van de Woningwet

(Bouwbesluit). Voorts worden milieuaspecten van mijnbouwwerken grotendeels geregeld in een mijnbouwmilieuvergunning op basis van de Mijnbouwwet als het een opsporingswerk betreft, en in een milieuvergunning op grond van de Wet milieubeheer als het om de winning gaat. Men kan hierbij denken aan voorschriften ten aanzien van bijvoorbeeld bodem, geluid, afval en lucht. De regels ter bescherming van het milieu zijn daarom beperkt gehouden (paragraaf 5.1.3.). Alleen voor het affakkelen en afblazen van aardgas is een specifieke bepaling opgenomen (artikel 38).

Tenslotte zijn in paragraaf 5.1.4. regels opgenomen ten aanzien van de wijze waarop een mijnbouwwerk buiten gebruik wordt gesteld. Door middel van het sluitingsplan wordt toegezien op de wijze waarop dat gebeurt. Anders dan voor mijnbouwinstallaties, geldt voor mijnbouwwerken op land geen wettelijke verwijderplicht. Een verplichting voor de verwijdering van op het land staande mijnbouwwerken is niet nodig geoordeeld, omdat daar onder andere via de eigendom van de grond waarop deze werken staan voldoende mogelijkheden bestaan de vergunninghouder of voormalig vergunninghouder te dwingen het mijnbouwwerk, indien dat wordt gewenst, te verwijderen.

Mijnbouwinstallaties

Voor mijnbouwinstallaties (afdeling 5.2. van het Besluit) geldt een geheel ander en uitgebreider regime dan voor mijnbouwwerken op het land. De bepalingen van generieke wetten zijn daarop veelal niet van toepassing, zodat aanvullende regels nodig zijn met betrekking tot het ontwerp en de plaatsing van deze installaties.

Er wordt binnen afdeling 5.2. onderscheid gemaakt tussen mijnbouwinstallaties die boven oppervlaktewater uitsteken en installaties die geheel onder oppervlaktewater zijn gelegen (zogenoemde subsea-installaties). Voor die laatste categorie van installaties zijn minder regels nodig met betrekking tot het ontwerp. Zo behoeft er, vanzelfsprekend, geen helikopterdek aanwezig te zijn en behoeven er geen herkenningstekens en geluidsbakens te worden aangebracht.

Ook wordt in sommige artikelen onderscheid gemaakt tussen een voor de opsporing bestemde installatie enerzijds, en een voor de winning bestemde installatie anderzijds. Zie bijvoorbeeld artikel 54 alsmede de artikelen 59 en 60 waarin verschillende regimes voor herstel en verwijdering zijn opgenomen. Dat heeft te maken met het feit dat een opsporingsinstallatie, in tegenstelling tot een winningsinstallatie, gemakkelijk te verplaatsen of te vervangen is.

Een mijnbouwinstallatie bestaat in de regel uit twee basiselementen: een «jacket» of onderbouw en een «topside» of dek inclusief alle faciliteiten. De structuur van een mijnbouwinstallatie wordt mede bepaald door zijn functie. Sommige mijnbouwinstallaties zijn gebouwd voor een enkele functie; andere hebben volledige opsporings-, winnings- en accommodatiefaciliteiten aan boord. Het moge duidelijk zijn dat voor het ontwerpen en gebruiken van een dergelijke constructie ten aanzien van de sterkte en stabiliteit andere en meer uitgebreide regels gelden dan voor een mijnbouwwerk op land. Als algemene norm geldt dat een mijnbouwinstallatie voldoende sterk is en zodanig wordt geplaatst dat deze niet verzakt, verschuift of afdrijft. Hiertoe maakt de uitvoerder gebruik van een onafhankelijke deskundige die niet alleen het ontwerp beoordeelt, maar ook betrokken is bij de ontwerp-, bouw-, en plaatsingsfase. Verder wordt de onafhankelijke deskundige betrokken bij schadevoorvallen aan, wijzigingen aan of verlenging van de levensduur van de mijnbouwinstallatie. In de toelichting op de artikelen 55 en 56 wordt ingegaan wat onder een onafhankelijke deskundige moet worden verstaan.

Een mijnbouwinstallatie mag slechts geplaatst worden nadat daartoe de instemming van de Minister van Economische Zaken is verkregen (artikel

55). Daarbij moet bewijs worden overgelegd dat de mijnbouwinstallatie voldoet aan alle voorschriften. De verklaring van de onafhankelijke deskundige zal daarbij een rol spelen.

Overigens zijn er ook gebieden waar een mijnbouwinstallatie slechts geplaatst mag worden met ontheffing van de Minister van Defensie (defensierestrictiegebieden) of van de Minister van Verkeer en Waterstaat (scheepvaartrestrictiegebieden). Verwezen wordt naar de artikelen 44 en 45.

Voor mijnbouwinstallaties geldt een verwijderplicht op basis van artikel 44 van de wet.

Met het oog op bescherming van de veiligheid op zee en van het zeemilieu zijn daartoe in paragraaf 5.2.3. regels opgenomen. Het regime van verwijdering houdt in dat de uitvoerder van een mijnbouwinstallatie een verwijderingsplan dient op te stellen. In dit verwijderingsplan staat in ieder geval een beschrijving van de wijze van verwijdering van schroot en ander materiaal, hoe dit schroot en ander materiaal wordt afgevoerd, wat met de afvalstoffen en overige stoffen afkomstig van de mijnbouwinstallatie gebeurt en op welk tijdstip de verwijdering zal plaatsvinden. De Minister van Economische Zaken kan instemming aan het verwijderingsplan onthouden, indien er een risico op schade (het begrip schade is in artikel 1 van het Besluit gedefinieerd) aanwezig is. Na afloop van de verwijdering legt de uitvoerder gegevens over waaruit blijkt dat schroot en ander materiaal metterdaad zijn afgevoerd.

Boorgaten

Hoewel een boorgat onderdeel vormt van een mijnbouwwerk, is vanwege de specifieke vereisten voor het aanleggen, gebruiken, repareren en buiten gebruik stellen van boorgaten en andere activiteiten ten behoeve van onderhoud een aparte afdeling (afdeling 5.3.) gewijd aan boorgaten (aanleg, inrichting, gebruik, buiten gebruik stellen) en aan de informatieplichten daaromtrent. In de praktijk wordt een geheel afgewerkt boorgat, een put genoemd. Anders gezegd: een boorgat wordt aangelegd en een put wordt gerepareerd.

Met een boorgat wordt een delfstofvoorkomen verbonden met het mijnbouwwerk. In Nederland zijn ondertussen al meer dan 3400 boorgaten (putten) aangelegd met een totale lengte van 7200 km. Met name de koolwaterstofvoorkomens hebben initieel vaak hoge drukken die kunnen liggen tussen 300 en 750 bar. Als het boorgat onvoldoende beheerst wordt, kan grote schade daarvan het gevolg zijn (een «blow-out»).

Om de kans op schade door onvoldoende beheersing van een boorgat zo klein mogelijk te houden is een aantal voorschriften in het Besluit opgenomen, die deels nader zijn uitgewerkt in de Mijnbouwregeling. De industrie werkt al jaren volgens deze voorschriften. Voor het aanleggen van boorgaten alsmede het repareren en buiten gebruik stellen van putten huurt de uitvoerder een boorinstallatie, een workoverinstallatie of een coiled tubing unit in van een bedrijf dat gespecialiseerd is in boren. Tijdens de gebruiksfase van de put, dus het afgewerkte boorgat, kan het noodzakelijk zijn om werkzaamheden in de put uit te voeren. Hiervoor maakt men onder andere gebruik van wireline units en coiled tubing units in horizontale putten. Ten behoeve van het toezicht op al deze activiteiten bevat paragraaf 5.3.2. bepalingen omtrent de informatievoorziening aan de inspecteur-generaal der mijnen. De administratieve verplichtingen die hieraan verbonden zijn, komen overeen met die in de Mijnreglementen, zodat het aantal administratieve lasten niet toeneemt.

Tenslotte bevat afdeling 5.4. een paragraaf met bepalingen ter bescherming van het milieu. Deze bepalingen zijn een implementatie van internationale regels. Deze bepalingen hebben voornamelijk betrekking op het lozen van stoffen vanaf een mijnbouwinstallatie in zee (paragraaf

5.4.1.) en op het opstellen van een rampenbestrijdingsplan (paragraaf 5.4.2.). Overige milieuaspecten zullen door middel van voorschriften in de (mijnbouw)milieuvergunning opgenomen worden.

Hoofdstuk 6

Pijpleidingen zijn een belangrijk transportmiddel van gassen en vloeistoffen. Zo was bijvoorbeeld de ontginning van het gasveld Groningen en de ontginning van de olie- en gasvelden op het continentaal plat zonder pijpleidingen vrijwel ondenkbaar geweest.

In Nederland liggen duizenden kilometers pijpleiding voor het transport van gassen en vloeistoffen. In het Besluit zijn alleen bepalingen opgenomen ten aanzien van pijpleidingen ten behoeve van een opsporingsonderzoek, het winnen van delfstoffen of aardwarmte of het vervoer van stoffen in het kader van opslag (zogenoemde upstream-leidingen). Verdere distributienetten, zoals het gas- of elektriciteitsnet, vallen dus niet onder bereik van de mijnwetgeving (zogenoemde downstream-leidingen).

Kabels worden met name gebruikt voor het vervoer van elektriciteit, voor de besturing van kleppen van boorgaten en putten en voor communicatiedoeleinden. De afgelopen jaren wordt steeds meer gebruik gemaakt van «umbilicals», een samenstel bestaande uit een (flexibele) pijpleiding en kabels. Voor deze umbilicals is geen afzonderlijk regime in het leven geroepen. De regels die gelden voor pijpleidingen en kabels zijn dus tevens van toepassing op de in het samenstel aanwezige pijpleidingen en kabels (zie artikel 107).

Met het oog op onder meer bescherming van het milieu en veiligheid van scheepvaart en visserij is voor het aanleggen van een pijpleiding of kabel op zee een vergunningstelsel in het leven geroepen (paragraaf 6.2.). Dit vervangt het vrij gecompliceerde stelsel van meldingen, toestemmingen en bijbehorende afstemmingsprocedures, zoals dat onder de Mijnreglementen gold. Wanneer een pijpleiding een lengte heeft van meer dan 40 kilometer en een diameter van meer dan 80 centimeter dient op grond van de Mer-richtlijn¹ bij de vergunningaanvraag ook een milieueffectrapportage (mer) te worden overgelegd. Alleen pijpleidingen en kabels op land, die niet onder deze mer-plicht vallen, zijn vrijgesteld van de algemene vergunningplicht. In die gevallen zullen immers ook gemeenten wier gebied wordt geraakt, zich met de trajectvaststelling en veiligheid bezighouden uit het oogpunt van ruimtelijke ordening. Daarom is voor dat geval preventief toezicht van de Minister van Economische Zaken via een vergunning niet noodzakelijk geoordeeld. Dat is anders wanneer er voor een pijpleiding op land een mer-plicht geldt: de vergunningplicht strekt er in dat geval toe om eenheid te creëren, en te voorkomen dat er per gemeente een mer-plicht aan een gemeentelijke vergunning wordt verbonden.

De te leggen pijpleiding of kabel moet voldoen aan bepaalde eisen met betrekking tot zijn eigenschappen, wijze van aanleg en ligging. Bij ministeriële regeling zullen die eisen nader worden ingevuld. Het gaat daarbij vooral om eisen neergelegd in NEN 3650 van 1 september 1992 voor stalen pijpleidingen. In deze norm wordt onder andere aangegeven hoe het traject van de toekomstige pijpleiding moet worden gekozen, op welke manier de pijpleiding wordt gelegd en welke berekeningen moeten worden gemaakt waaruit blijkt dat de pijpleiding een stabiel en sterk genoeg geheel is. Uiteraard zullen ook pijpleidingen die voldoen aan gelijkwaardige normen van een andere lidstaat van de Europese Unie worden geaccepteerd. De desbetreffende bepalingen daaromtrent worden in de ministeriële regeling opgenomen.

Wanneer een pijpleiding of kabel is aangelegd, wordt – voor ingebruikname – getoetst of de pijpleiding of kabel feitelijk voldoet aan de normen en vergunningvoorschriften. Een onafhankelijke deskundige dient dat te beoordelen (zie de toelichting op de artikelen 55 en 56 waar wordt

¹ Richtlijn nr. 97/11/EG van de Raad van de Europese Unie van 3 maart 1997 (PbEG L 73) tot wijziging van richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

ingegaan op het begrip onafhankelijke deskundige). Vervolgens geeft de Minister van Economische Zaken al dan niet zijn instemming tot ingebruikname.

Een soortgelijk systeem wordt ook gehanteerd bij hoofdstuk 5 met betrekking tot de plaatsing van mijnbouwinstallaties.

Verder bevat het hoofdstuk regels over controles op beschadigingen van de leiding, over de nodige herstelwerkzaamheden en tenslotte over de wijze waarop leidingen moeten worden achtergelaten wanneer er geen verwijderingsplicht is opgelegd uit hoofde van de wet.

Opgemerkt wordt nog dat de regels van dit hoofdstuk zich, in tegenstelling tot de regels van de meeste hoofdstukken van het Besluit, niet rechtstreeks tot de uitvoerder richten, maar tot de beheerder. In de praktijk worden pijpleidingen en kabels namelijk niet door uitvoerder (vergunninghouder) zelf gelegd en beheerd, maar door een daarin gespecialiseerde onderneming.

Hoofdstuk 7

De basis voor dit hoofdstuk ligt in de artikelen 123 en 125 van de Mijnbouwwet. In de memorie van toelichting is op artikel 123 (voorheen: artikel 101) uitgebreid ingegaan.

Krachtens dat artikel kan de overheid beschikken over de bij de industrie beschikbare kennis over de diepe ondergrond waarmee zij niet alleen een goed overzicht van de in de ondergrond aanwezige delfstoffen kan verkrijgen, maar ook inzicht krijgt in het gebruik van de ondergrond. De gegevens dienen aan de Minister van Economische Zaken te worden verstrekt. De inspecteur-generaal der mijnen zal in verband met zijn expertise worden gemachtigd de nader te bepalen gegevens in ontvangst te nemen en te controleren op juistheid en volledigheid (artikel 10:12 van de Awb). Het beheer van de gegevens zal grotendeels bij het TNO-NITG worden gelegd.

Onder gegevens worden ook monsters van gesteenten, vloeistoffen en gassen verstaan die bij het opsporen en winnen worden aangetroffen.

Artikel 125 van de Mijnbouwwet is bij amendement (Kamerstukken II 2001/02, 26 219, nr. 76) in de wet opgenomen. Krachtens dat artikel dient de Minister van Economische Zaken tweejaarlijks aan de Tweede en Eerste Kamer een overzicht van aardgasactiviteiten te toezenden. Om tot een goed overzicht te komen zijn gegevens van vergunninghouders nodig; de verstrekking ervan is geregeld in artikel 113 van het Besluit. In artikel 113 wordt een jaarlijkse rapportage voorgeschreven, omdat het jaarritme goed aansluit bij de interne verslaglegging van de maatschappijen.

Op grond van artikel 113 dienen de vergunninghouders naast de gegevens ten behoeve van de tweejaarlijkse rapportage aan de beide kamers der Staten-Generaal ook een aantal gegevens te verstrekken die als achtergrondinformatie voor de overheid van belang zijn.

De gegevens die maatschappijen op grond van dit hoofdstuk verstrekken, betreffen informatie die binnen de bedrijven reeds voorhanden is. Met de industrie is al overlegd over de precieze gegevens die verstrekt moeten worden.

Voorts bevat dit hoofdstuk een bepaling (artikel 115) aangaande de plicht gegevens in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Hiermee wordt voldaan aan een bij de Archiefwet gestelde eis.

Tenslotte kent het hoofdstuk (paragraaf 7.2.) enige artikelen over de termijn van vertrouwelijkheid van gegevens en de wijze van vrijgave ervan. Algemene regel ten aanzien van vertrouwelijkheid is dat gegevens van maatschappijen vijf jaar vertrouwelijk blijven. Deze termijn van vijf jaar is een compromis tussen het belang van de maatschappij van wie de gegevens afkomstig zijn en het belang van een voortvarende opsporing

en winning, dat gediend is met een snelle vrijgave. De gekozen termijn van vijf jaar is gebruikelijk in de landen rond de Noordzee. Daarentegen is voor gegevens die direct met de feitelijke winning samenhangen een termijn van vier weken opgenomen.

Het commerciële belang van maatschappijen om deze gegevens vertrouwelijk te houden is uiterst beperkt, dan wel afwezig. Voor zeer vertrouwelijke gegevens is een termijn van tien jaar opgenomen.

Hoofdstuk 8

Algemeen

Het Waarborgfonds mijnbouwschade is in hoofdstuk 9 van de Mijnbouwwet opgenomen bij amendement van de leden Witteveen-Hevinga en Van Walsem (Kamerstukken II 2001/02, 26 219, nr. 90). Ingevolge hoofdstuk 9 van de Mijnbouwwet kan een natuurlijk persoon die zaakschade heeft geleden als gevolg van mijnbouwactiviteiten in twee gevallen een beroep doen op het fonds. Kort samengevat is dat ten eerste mogelijk wanneer de veroorzaker van de schade in staat van faillissement verkeert; ten tweede bij wijze van voorschot op een definitieve schadevergoeding. Het fonds is een sluitstuk in de bescherming van de burger tegen schade door bodembeweging, die is veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten. Die bescherming wordt ook langs andere wegen geboden, zoals:

- a. risico-aansprakelijkheid (artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek),
- b. financiële zekerheidstelling (artikel 46 van de Mijnbouwwet) en
- c. «geschiladvisering» door de Tcbb (artikel 114, tweede lid, onderdeel d, van de Mijnbouwwet).

Bij de behandeling van de Mijnbouwwet is nog een aantal andere mogelijkheden besproken om de burger tegen mijnbouwschade te beschermen, zoals omkering van bewijslast en overheidsaansprakelijkheid, al dan niet met regres op de mijnbouwondernemer. Deze zijn, om uiteenlopende redenen, niet in de Mijnbouwwet opgenomen. Daarbij is overwogen dat omkering van de bewijslast niet past in het Nederlandse rechtsstelsel, terwijl overheidsaansprakelijkheid niet in de rede ligt, omdat de staat – en dus de belastingbetaler – niet de financiële lasten hoeft te dragen van activiteiten van commerciële ondernemingen.

In hoofdstuk 8 van het Besluit wordt nadere invulling gegeven aan de wettelijke regeling van het fonds. Zo worden in dit hoofdstuk onder meer regels gesteld voor de omvang van het vermogen, de systematiek voor de berekening, de vaststelling van de bijdragen en het financieel beheer van het fonds. Bij de vormgeving en de uitwerking van het fonds is nadrukkelijk getracht de bestuurslasten voor de overheid en de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zo beperkt mogelijk te houden.

Bestaande regelingen

Er bestaan reeds regelingen en afspraken in diverse mijnbouwsectoren ter voorkoming en vergoeding van schade door mijnbouwactiviteiten. Deze afspraken en regelingen, die in het kader van bestaande winningsprojecten zijn getroffen met provinciale en gemeentelijke overheden en waterschappen, zijn vooral gericht op maatregelen ter voorkoming van schade door mijnbouwactiviteiten en de financiering daarvan. Het waarborgfonds laat zulke privaatrechtelijke afspraken en regelingen onverlet. Doel en reikwijdte van deze afspraken en regelingen vallen slechts zeer gedeeltelijk samen met het waarborgfonds. Desalniettemin kan er sprake zijn van enige overlap met het waarborgfonds. Het behoeft geen betoog dat dezelfde schade slechts eenmaal wordt vergoed. Indien de burger zijn schade vergoed heeft gekregen uit een particulier fonds of op basis van een andere regeling of afspraak, zal een verzoek om een uitkering uit het waarborgfonds worden afgewezen op de grond dat de

schade reeds uit anderen hoofde is vergoed (artikel 137, onderdeel c, van de wet).

Opzet en organisatie van het fonds

Het fonds heeft rechtspersoonlijkheid. Het doel hiervan is het vermogen van het fonds juridisch af te scheiden van het vermogen van de overheid. Het betreft gelden die door een bepaalde groep (mijnbouwondernemers) bijeen zijn gebracht voor een omljnd doel (vergoeding van mijnbouwschade). Het moet dus gewaarborgd zijn dat deze gelden niet voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.

De Minister van Economische Zaken beheert het fonds, legt bijdragen op, beslist over uitkeringen en vertegenwoordigt het fonds in en buiten rechte. Hij is voor het beheer van het fonds volledig (ministerieel) verantwoordelijk. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat geen sprake is van een zelfstandig bestuursorgaan. Immers, het fonds wordt beheerd door de Minister van Economische Zaken en niet door een eigen, niet aan die minister hiërarchisch ondergeschikt, bestuur. De keuze voor een beheer door de Minister van Economische Zaken van deze wettelijk geregelde (publieke) heffingen voor de bedoelde wettelijk geregelde taken buiten de rechtspersoon van de staat (het Rijk) om – en dus vanuit financieel-budgettair oogpunt buiten de rijksbegroting om – verdraagt zich minder goed met het universaliteitsbeginsel (volledigheidsbeginsel) dat aan de uitgaven en de inkomsten van het Rijk ten grondslag behoort te liggen. Gegeven die keuze die in meergenoemd amendement van de leden Witteveen-Hevinga en Van Walssem is gemaakt voor een fonds met eigen rechtspersoonlijkheid, is de formele scheiding van de vermogens van het fonds en de staat (Rijk) vooralsnog een gegeven. Bij een eerstkomende evaluatie van de werking van het fonds zal het aspect van de zelfstandige rechtspersoonlijkheid van het fonds nader worden bezien.

Het fonds wordt gevoed met bijdragen van de mijnbouwondernemers; niet uit de algemene middelen, zoals het Fonds Luchtverontreiniging (artikel 15.25 van de Wet milieubeheer). Immers, niet valt in te zien waarom nu juist het risico op insolventie van mijnbouwondernemingen op de belastingbetalers zou moeten worden afgewenteld. Dat met mijnbouwactiviteiten een algemeen belang is gediend en dat de overheid via heffingen en belastingen financieel voordeel heeft van mijnbouwactiviteiten is daarvoor onvoldoende rechtvaardiging. Dit geldt ook voor andere ondernemingsactiviteiten.

Bovendien kan dit tot ongewenste precedentwerking leiden.

Omvang en verdeling van het vermogen

De omvang van het fonds is gesteld op € 250 000. Dit moet voldoende zijn om aan alle verplichtingen te voldoen. Het initiële vermogen en latere aanvullingen worden via een bepaald omslagstelsel verdeeld over een viertal mijnbouwsectoren en vervolgens over de tot die sectoren behorende individuele ondernemingen. Bij de toelichting op de artikelen 121 tot en met 124 wordt hierop uitvoerig ingegaan.

Hoofdstuk 9

In hoofdstuk 9 wordt uitvoering gegeven aan de in artikel 19 van de Mijnbouwwet opgenomen basis voor het stellen van regels over het splitsen en samenvoegen van vergunningen. Onder de «oude» mijnbouwregelgeving golden hiervoor geen regels.

Splitsen en samenvoegen van vergunningen vond toen plaats op basis van «praktijkregels». Om tegemoet te komen aan de in de praktijk gegroeide wens tot eenheid en duidelijkheid bij het splitsen en samenvoegen van vergunningen, is besloten hiervoor een wettelijk kader te geven, waarbij, uiteraard, zoveel mogelijk is aangesloten bij de in de praktijk ontwikkelde procedures.

Het splitsen van een vergunning dan wel het samenvoegen van twee of meer vergunningen vindt alleen plaats op verzoek van vergunninghouders. In dit hoofdstuk is dan ook sprake van een procedure die slechts voor een specifieke groep vergunninghouders geldt. In die zin betekent deze procedure, hoewel het een situatie betreft die niet in eerdere regelgeving was opgenomen, geen verzwarende van de administratieve lasten van alle vergunninghouders.

Reden voor het splitsen van een vergunning kan bijvoorbeeld zijn dat een vergunning op naam staat van meerdere mijnbouwondernemingen, terwijl een mijnbouwonderneming niet verder wenst te gaan met de opsporing of winning van een bepaald voorkomen. Na splitsing van de vergunning, kan deze vergunninghouder vervolgens de Minister van Economische Zaken verzoeken de vergunning op de overige vergunninghouders over te laten gaan (artikel 20, tweede lid, van de wet). Samenvoegen van vergunningen gebeurt wel wanneer een voorkomen het vergunningsgebied van twee of meer vergunningen overschrijdt. In dat geval kan samenvoeging de doelmatigheid van de bedrijfsvoering ten goede komen.

Indien een verzoek om splitsing of samenvoeging wordt ingewilligd, resulteert dit in een of meerdere nieuwe vergunning(en), onder gelijklopende voorwaarden als die van de oorspronkelijk verleende vergunningen (zie artikelen 135, tweede lid, en 137, tweede lid).

Er treedt dus geen wijziging op ten aanzien van de inhoud van de vergunning(en).

Uiteraard zijn de bepalingen van de Mijnbouwwet met betrekking tot vergunningen onverkort van toepassing, voor zover deze tenminste relevant zijn. Te denken valt aan bepalingen als artikel 9 (weigeringsgronden, zekerheidstelling), artikel 11, vierde lid (afbakening gebied zodanig dat uitoefening activiteiten uit technisch en economisch oogpunt zo goed mogelijk kan plaatsvinden), artikel 21 (intrekkingsgronden) en artikel 27 (weigeringsgronden) van de Mijnbouwwet.

Aangezien de vergunninghouder bij de aanvraag en verlening van de te splitsen of samen te voegen vergunning reeds de volledige procedure tot verlening van een vergunning heeft doorlopen, is de procedure rond splitsen of samenvoegen beperkt. Zo is het overbodig de toets van artikel 8 van de Mijnbouwwet nogmaals toe te passen bij de aanvraag tot splitsing of samenvoeging: de economische winbaarheid van de delfstoffen is immers reeds getoetst bij de oorspronkelijk verleende vergunningen. Ook de procedure van artikel 15 van de wet, welke op basis van de koolwaterstoffen richtlijn¹ voorziet in een regeling voor concurrerende aanvragen, is niet van toepassing. Onder de artikelsgewijze toelichting op artikel 134 wordt dit nader uitgelegd.

Hoofdstuk 10

Op basis van artikel 52 van de Mijnbouwwet zijn in hoofdstuk 10 van het Besluit regels gesteld over de winning van kalksteen met behulp van boorgaten, tunnels, schachten of andere ondergrondse werken en over het gebruik van een groeve voor andere doeleinden dan voor het winnen van kalksteen. In beide gevallen geldt een verbod met daaraan gekoppeld een vergunningsstelsel.

Winnen van kalksteen

Deze mijnbouwkundige activiteiten vallen niet onder de werking van artikel 49 van de Mijnbouwwet, maar onder die van artikel 51. De winning van kalksteen wordt in het Besluit gereguleerd voor zover het betreft de gesteentemechanische veiligheid van de groeven, dus regels ter voorkoming van instortingsgevaar. Het gaat hier om winningsactiviteiten die niet in de dagbouw plaatsvinden.

Een vergunningensysteem is het meest geëigende instrument voor

¹ Richtlijn nr. 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 1994, PbEG L 164, betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruik maken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen.

regulering van kalksteenwinning met het oog op instortingsgevaar. Op dit moment wordt er nog maar in een groeve kalksteen gewonnen. Winning van kalksteen aan de oppervlakte valt onder de Ontgrondingenwet.

Gebruik van een groeve voor andere doeleinden dan winnen van kalksteen

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was gebruik van groeven voor andere doeleinden dan het winnen van kalksteen niet opgenomen, aangezien zulke doeleinden niet behoren tot mijnbouwactiviteiten. Bij gebruik voor andere doeleinden valt bijvoorbeeld te denken aan gebruik van een groeve voor toerisme, sportieve activiteiten, horeca en champignonkwekerijen. Via een amendement (Kamerstukken II 2001/02, 26 219, nr. 88) werd dit gebruik voor andere doeleinden alsnog onder de reikwijdte van de Mijnbouwwet gebracht.

Onder de «oude» mijnbouwwetgeving werd de ondergrondse winning van kalksteen en het gebruik van kalksteengroeven voor andere doeleinden geregeld in het op de Mijnwet 1903 gebaseerde Groevenreglement 1947. Op grond van de Mijnwet 1903 konden regels worden gesteld ter verzekering van de veiligheid voor zover de Wet milieubeheer en de Arbeidsomstandighedenwet 1998 daarin niet voorzagen. Desondanks bevatte het Groevenreglement 1947 naast bepalingen met betrekking tot de gesteentemechanische aspecten van de ontginning, ook bepalingen met betrekking tot de arbeidsveiligheid. Met de gelijktijdige inwerkingtreding van het Mijnbouwbesluit en het Besluit tot wijziging van de het Arbeidsomstandighedenbesluit (veiligheid en gezondheid van werknemers in de mijnbouwsector) wordt aan deze discrepantie een einde gemaakt: het Mijnbouwbesluit regelt alleen de gesteentemechanische veiligheid van een groeve en het Arbeidsomstandighedenbesluit regelt de arbeidsveiligheid bij de ondergrondse winning van kalksteen.

Niet-gesteentemechanische aspecten van veiligheid bij het gebruik van groeven voor andere doeleinden, zoals brandveiligheid en openbare orde, zijn reeds in handen van de gemeenten. Op dit punt verandert er dus niets.

Ongeveer dertig gangenstelsels worden thans, geheel of gedeeltelijk gebruikt voor andere doeleinden. Deze groeven bevinden zich in de gemeenten Maastricht, Valkenburg aan de Geul, Margraten en Meerssen. De situaties in de diverse kalksteengroeven met betrekking tot instortingsgevaar (veiligheid) verschillen onderling sterk van elkaar.

Daarom is een vergunningstelsel nodig waarbij het mogelijk is om voorwaarden te stellen voor ieder specifiek geval.

Grondeigenaar

De verkrijging van een vergunning op grond van dit hoofdstuk laat onverlet dat de toestemming van de grondeigenaar is vereist voordat met de winning kan worden aangevangen. Ook is op grond van de Wet milieubeheer een milieuvergunning van de gemeente vereist voor de activiteit.

Ook in geval van het gebruik van een groeve voor andere doeleinden is naast een vergunning op grond van dit hoofdstuk toestemming van de eigenaar van de groeve vereist.

Toezicht

Hoofdstuk 10 van het Besluit – zo ook het Groevenreglement 1947 – beperkt zich tot het *gebruik* van kalksteengroeven. Na het beëindigen van de activiteiten en het buiten gebruik stellen van de kalksteengroeve door een gebruiker dient de toegang tot de groeve te worden afgesloten. Met die afsluiting komt een einde aan het toezicht van het Staatstoezicht op de mijnen op de bedoelde kalksteengroeve.

Uit jurisprudentie blijkt dat omstreden is wie belast is met de nazorg van een groeve.

Hierbij kan met name gedacht worden aan de blijvende zorg voor een goede afsluiting van de toegang(en) tot de kalksteengroeve. In dit verband wordt verwezen naar de toelichting op artikel 160.

Hoofdstuk 11

Hoofdstuk 11 bevat het overgangsrecht. De artikelen 162 en 163 van het Besluit sluiten aan bij artikel 151 van de Mijnbouwwet. Het laatstgenoemde artikel maakt het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur maatregelen te stellen ten aanzien van opsporings-, winnings-, milieu- en mijnbouwmilieuvergunningen. De artikelen 162 en 163 hebben tot onderwerp opsporings- en winningsvergunningen die bij of krachtens de Mijnwet continentaal plat en de Mijnwet 1903 zijn verleend. Het systeem bij vergunningverlening op grond van de Mijnwet continentaal plat was dat voorschriften die deel uitmaakten van de op die wet gebaseerde lagere regelgeving, in de verleende opsporings- en winningsvergunningen van toepassing werden verklaard. Tot de bedoelde lagere regelgeving behoorden de in de inleiding van deze toelichting genoemde koninklijke besluiten van 1967, 1976, 1996 en de Regeling vergunningen koolwaterstoffen continentaal plat 1996.

Er wordt op gewezen dat een aantal van de in de bedoelde vergunningen voorkomende bepalingen bij de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet vervallen. Zo vervallen op grond van artikel 146 van de Mijnbouwwet bepalingen omtrent afdrachten aan de staat. Ook vervallen de in die vergunningen opgenomen voorschriften over staatsdeelneming.

Voor opsporings- en winningsvergunningen op het land golden vergelijkbare regels, zij het dat voor de meeste van deze vergunningen de verplichtingen niet uit een algemene maatregel van bestuur voortvloeiden maar direct in de vergunningen als voorschriften waren opgenomen.

De meeste andere voorschriften in de opsporings- en winningsvergunningen voor het continentaal plat of het land, zoals rapportageverplichtingen, verplichtingen met betrekking tot een aanvraag om een vergunning of verplichting omtrent het verstrekken van monsters, kunnen met de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet vervallen, omdat daarin of wordt voorzien bij het Besluit of die voorschriften niet meer nodig zijn. In de vergunningen voor het continentaal plat komen geen milieuvoorschriften voor, wel in de vergunningen voor het territoire.

Wat de winning betreft zijn voor de desbetreffende locaties vergunningen verleend op basis van de Wet milieubeheer.

Voor opsporingslocaties zijn geen vergunningen op grond van de Wet milieubeheer verleend, aangezien het om tijdelijke inrichtingen gaat. Opsporingslocaties die op het moment van inwerking treden van de Mijnbouwwet en de daarop gebaseerde regelingen in gebruik zijn, hebben van rechtswege op grond van artikel 40 van de genoemde wet in samenhang met artikel 153 van de wet, een mijnbouwmilieuvergunning. Op een later moment zal worden bezien of het nodig is dat de Minister van Economische Zaken op grond van artikel 40, zevende lid, van de Mijnbouwwet voor deze opsporingsactiviteiten beperkingen of voorschriften aan de daarop betrekking hebbende vergunning verbindt.

Naast de hierboven genoemde bepalingen behelst dit hoofdstuk overgangsrechtelijke bepalingen voor bijvoorbeeld het gedurende enige tijd kunnen voortzetten van het winnen van delfstoffen en het opslaan van stoffen zonder een goedgekeurd winningsplan respectievelijk opslagplan. Voorts zijn enige voorzieningen getroffen om bepaalde plannen, bijvoorbeeld werkplannen of meetplannen, zoals die golden voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet, gedurende een beperkte tijdsduur hun gelding te laten behouden zodat in die periode nieuwe plannen kunnen worden opgesteld die voldoen aan de desbetreffende bepalingen van de Mijnbouwwet. Verder is voor sommige ontheffingen, verleend voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet, in die zin een

regeling getroffen dat deze in takt blijven onder de werking van de Mijnbouwwet tot het moment waarop de nog resterende beperkte geldigheidsduur – meestal niet meer dan enige maanden – ervan vervalft. In dit verband valt te denken aan bijvoorbeeld een ontheffing van het voorschrift dat een mijnbouwwerk een helikopterdek dient te hebben of bepaalde licht- of geluidbakens dient te voeren.

Tenslotte wordt vermeld dat in dit hoofdstuk ook een regeling is getroffen voor vergunningen, verleend op grond van het Groevenreglement 1947. In de Mijnbouwwet wordt voorzien in afzonderlijke vergunningen voor het winnen van kalksteen en voor andere doeleinden dan ontginning. De hier voor de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet verleende vergunningen worden geconverteerd in vergunningen als bedoeld in de genoemde wet.

Hoofdstuk 12

Dit hoofdstuk regelt de wijziging van enige algemene maatregelen van bestuur. Het betreft voornamelijk terminologische wijzigingen in verband met de inwerkingtreding van het Besluit. Daarnaast dient op grond van artikel 140 van de Mijnbouwwet een enkele algemene maatregel van bestuur aangepast te worden in verband met het niet meer van toepassing zijn van algemene maatregelen van bestuur die voortvloeien uit artikelen 6 tot en met 12 van de Wet bodembescherming.

II. ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Onderdeel b

Onder het begrip schade wordt in dit Besluit verstaan aantasting door mijnbouwactiviteiten van belangen als planmatig beheer van delfstofvoorkomens, aardwarmte, bescherming van de veiligheid en het milieu alsmede het beperken van schade ten gevolge van bodembeweging.

Voor mijnbouwactiviteiten op zee wordt onder schade bovendien verstaan aantasting van de belangen van de scheepvaart, de landsverdediging, de visserij, instandhouding van de levende rijkdommen van de zee, het wetenschappelijk onderzoek, het leggen en onderhouden van kabels en pijpleidingen, alsmede de bescherming van wetenschappelijke vondsten.

Onderdeel c

Onder mijnbouwactiviteiten worden verstaan het opsporen en het winnen van delfstoffen en aardwarmte, het opslaan van stoffen en het instellen van een verkenningsonderzoek. Hieronder vallen ook de activiteiten die nodig zijn om voornoemde activiteiten mogelijk te maken, zoals het plaatsen van een mijnbouwinstallatie alsmede het leggen en onderhouden van pijpleidingen en kabels ten behoeve van deze activiteiten. Ook activiteiten als het verwijderen, achterlaten, slopen of hergebruiken van mijnbouwwerken, kabels en pijpleidingen vallen onder dit begrip.

Voorts behoren tot deze activiteiten het aanleggen van boorgaten dieper dan 500 meter die anders dan voor opsporing en winning van delfstoffen of aardwarmte of opslag van stoffen aangelegd worden.

Onderdeel d

Onder het begrip uitvoerder wordt verstaan de vergunninghouder op grond van artikel 6 of 25 van de Mijnbouwwet, of, indien sprake is van

meerdere vergunninghouders, de natuurlijke of rechtspersoon onder de vergunninghouders die is aangewezen om de feitelijke werkzaamheden te verrichten of daartoe opdracht te verlenen (de zogenoemde operator, zie artikel 22 van de wet). Bovendien valt onder het begrip uitvoerder door de verwijzing naar artikel 41 van de wet de laatstelijk op grond van dat artikel aangewezen persoon, indien de vergunning haar geldigheid heeft verloren. De uitvoerder is aansprakelijk voor de naleving van de regels, gesteld bij of krachtens dit Besluit.

Artikel 2

De in dit artikel opgenomen begripsbepalingen betreffen zowel mijnbouwwerken op het land, als verankerd in of aanwezig boven de bodem van oppervlaktewater (mijnbouwinstallaties). Op het begrip «oppervlaktewater» wordt ingegaan in de toelichting op artikel 11.

De definities, opgenomen in het eerste lid, worden hieronder, voor zover nodig, toegelicht.

Onderdeel a

Een boorgat is een verbinding tussen een bovengronds werk en een ondergronds reservoir (productieboorgat) of potentieel reservoir (exploratieboorgat).

Onderdelen b en c

Het gaat bij deze aangewezen mijnbouwwerken in eerste instantie om de direct met de opsporing, winning en opslag verband houdende bovengrondse en ondergrondse werken, inclusief installaties e.d. waar de gewonnen delfstoffen in het kader van de winning of opslag voor aflevering op kwaliteit worden gebracht. Een op locatie in aanbouw zijnd mijnbouwwerk (op het land of op zee) is ook een mijnbouwwerk; dus ook het onderstel van een mijnbouwinstallatie (een zogenoemde «jacket»). Ook een onderwaterproducerende (subsea) installatie is een mijnbouwwerk. Kraaneilanden die in gebruik zijn voor het plaatsen van delen van een mijnbouwinstallatie, zijn geen (onderdeel van een) mijnbouwwerk of mijnbouwinstallatie.

De uitzonderingen in onderdeel c strekken ertoe werken ten behoeve van opslag van water voor opslag voor koude of warmte en ten behoeve van drinkwatervoorziening niet als mijnbouwwerken aangemerkt worden. Koude/warmte-opslag vindt doorgaans plaats op zeer geringe diepte in de bodem. In die gevallen dat deze vorm van opslag plaatsvindt op een diepte van meer dan 100 meter valt deze onder de reikwijdte van de Mijnbouwwet. De benodigde installaties zijn betrekkelijk eenvoudig van aard. Indien werken voor dergelijke opslag ook als mijnbouwwerken zouden worden gedefinieerd, zouden de bepalingen van het Besluit onverkort op de installaties van toepassing worden. De betreffende bepalingen zijn daarvoor niet geschreven. Daarom is besloten een beperking in de definitie van mijnbouwwerk op te nemen. De beperking geldt tot een diepte van 500 meter. Daarmee wordt aangesloten bij de grens die in artikel 49, eerste lid, onderdeel e, van de Mijnbouwwet voor boorgaten is gelegd. Zou koude/warmte-opslag op een diepte van meer dan 500 meter plaatsvinden (thans niet dieper dan 220 meter), is het stellen van eisen in het kader van de veiligheid en eventuele andere belangen wenselijk.

Bij werken ten behoeve van drinkwatervoorziening is een vergelijkbare situatie («infiltratie») denkbaar; op dit moment vindt infiltratie plaats op diepten van minder dan 100 meter, maar onzeker is hoe dit in de toekomst zal zijn. Daarom is ook deze categorie uitgezonderd.

Onderdelen d en e

Voorts gelden als mijnbouwwerken installaties die zich niet op de winningslocatie bevinden, maar wel deel uitmaken van het mijnbouwproces. Te denken valt aan installaties waar delfstoffen gereedgemaakt worden voor de levering aan de afnemer, bijvoorbeeld aanlandingsinstallaties en gaszuiveringsinstallaties waar de gasstroom de laatste bewerkingen ondergaat respectievelijk het gas wordt gezuiverd alvorens aan bijvoorbeeld Gasunie geleverd te worden (van delfstof naar commercieel product). Het gaat hier dus niet om verwerking maar om bewerking van de delfstof. Om die reden is in deze definitie opgenomen de zinsnede «voor het punt van aflevering aan de afnemer», waarmee wordt bedoeld de plek waar de uitvoerder het af te leveren product op het met de afnemer overeengekomen kwaliteitsniveau heeft gebracht, gemeten en vervolgens overdraagt aan de afnemer; anders gezegd: de eerste schakel na de winning.

De gehele inrichting van een opsporings-, winnings- of opslaglocatie op land, inclusief boorgat, is een mijnbouwwerk.

Buiten de aanwijzing blijven de werken (en inrichtingen) ten dienste van de (eerste) bewerking van delfstoffen voor zover deze activiteit niet in het kader van de winning, maar door de afnemer in samenhang met de verdere verwerking geschiedt.

Geen mijnbouwwerken zijn: een geheel buiten gebruik gesteld boorgat (put) of mijnbouwwerk, maar ook een raffinaderij of een magnesium-fabriek.

Onderdeel g

Voor het transport van delfstoffen of aardwarmte per pijpleiding zijn compressoren nodig. Een compressor is een mijnbouwwerk als bedoeld in dit artikel, de daarop aangesloten pijpleidingen niet. Overigens kan een compressor zich soms op andere plaatsen bevinden dan op de plaats van winning of behandeling.

Onderdeel h

Ook een accommodatieplatform – voor zover in gebruik in verband met activiteiten op een mijnbouwinstallatie – wordt als (onderdeel van) een mijnbouwinstallatie aangemerkt, omdat het platform aan dezelfde eisen (sterkte, herkenningstekens, licht- en geluidbakens, communicatiemiddelen, helikopterdek) moet voldoen als mijnbouwinstallaties.

Een samenstel van werken (tweede lid) voor het verrichten van mijnbouwkundige werkzaamheden, waarbij de onderdelen verbonden zijn met een fysieke verbinding, zoals een loopbrug, geldt als één mijnbouwinstallatie waarvoor dus slechts een vergunning nodig is. Op een dergelijk samenstel van werken behoeft bijvoorbeeld slechts één helikopterdek aanwezig te zijn.

Artikel 3

Het gaat hier om een zorgplichtbepaling voor houders van een opsporings-, winnings- of opslagvergunning. Bij enige specifieke onderdelen van mijnbouwactiviteiten, zoals bij afdeling 5.3. (Boorgaten), is nadere invulling gegeven aan deze zorgplichtbepaling. Zo dient een boorgat te zijn voorzien van beveiligingen, welke er mede op zijn gericht de ondergrondse druk zodanig te beheersen, dat een «blow-out» wordt voorkomen. Voorts is denkbaar dat er noodzaak is maatregelen te treffen in geval van wind van orkaankracht om risico op beschadiging van een mijnbouwwerk zoveel mogelijk te voorkomen of ontstane schade te beperken. Zulke schade kan een ernstige bedreiging voor het milieu opleveren. Een te treffen maatregel zou kunnen zijn gevaarlijke stoffen en

materialen die het milieu ernstig kunnen bedreigen extra te beveiligen of af te voeren naar het vasteland.

Artikel 4

Door middel van een door de uitvoerder opgesteld werkplan, in te dienen bij de inspecteur-generaal der mijnen, wordt kennis genomen hoe en wanneer uitvoering zal worden gegeven aan de activiteiten waarvoor een vergunning is verleend. Het werkplan heeft tot doel het toezicht van het Staatstoezicht op de mijnen op een efficiënte en doelmatige wijze op jaarbasis te kunnen plannen. Hiertoe vinden aan het begin van elk jaar besprekingen aan de hand van het werkplan plaats tussen de uitvoerder en het Staatstoezicht op de mijnen. Het gaat dan om activiteiten als verkenningsonderzoek, opsporingsonderzoek, nieuwbouw en sluiten of verwijderen van een mijnbouwwerk. Het eerste jaar waarop het voortschrijdend vijfjarenplan betrekking heeft, bevat gedetailleerde informatie, terwijl de overige vier jaren slechts informatie op hoofdlijnen verstrekken.

Naar aanleiding van de aanwijzing van de inspecteur-generaal der mijnen als het adres waar het werkplan moet worden ingediend wordt het volgende opgemerkt. Overeenkomstig de heersende rechtsopvatting is bij de toedeling van bevoegdheden in het Mijnbouwbesluit als algemene lijn gekozen dat deze niet langer rechtstreeks aan een aan de minister hiërarchisch ondergeschikte ambtenaar worden toegekend ofwel geattribueerd, maar dat deze in plaats daarvan aan de minister zelf worden toegekend. In lijn met het kabinetsstandpunt «Vertrouwen in verantwoordelijkheid» uit 1999 (Kamerstukken II 1999–2000, 26 806, nr. 1 e.v.) kan de minister voor de uitoefening van de desbetreffende bevoegdheden daarmee ook rechtstreeks verantwoording afleggen aan de beide Kamers der Staten-Generaal. Dit neemt niet weg dat bevoegdheden die op grond van de toenmalige mijnregelgeving op dit moment nog aan de inspecteur-generaal der mijnen zijn geattribueerd in de toekomst zoveel mogelijk door de Minister van Economische Zaken aan die functionaris zullen worden gemandateerd. Kenmerk van mandaat is dat het handelen van de gemandateerde rechtens volledig wordt toegerekend aan de mandaatgever, zodat in geen enkel opzicht afbreuk wordt gedaan aan de (politieke) verantwoordelijkheid van laatstgenoemde. Daarnaast zal worden gezien of zich nog andere bevoegdheden voor mandatering aan de inspecteur-generaal der mijnen lenen. De bestaande mandaatregelingen zullen daartoe kritisch tegen het licht worden gehouden. Het vorenstaande staat overigens niet in de weg aan de hier en daar voorkomende wettelijke bepalingen, inhoudende verplichtingen bepaalde voorvallen rechtstreeks te melden aan dan wel bepaalde gegevens rechtstreeks te verstrekken aan de inspecteur-generaal der mijnen. Dit betreft immers niet de uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden.

Artikel 6

Deze vervoerplicht betreft niet alleen inspectie van een mijnbouwinstallatie op zich, maar ook inspectie van activiteiten als duiken, het leggen van een pijpleiding of verkenningsonderzoek. Het eerste lid heeft betrekking op reguliere vluchten.

Het tweede lid ziet op uitzonderingssituaties, zoals ernstige ongevallen waarbij de veiligheid van personen of van scheepvaart en milieu wordt bedreigd. Dan kan het nodig zijn dat buiten de uren, genoemd in het eerste lid, onderdeel a, zo spoedig mogelijk ter plekke wordt geïnspecteerd. In dergelijke gevallen kan het ook nodig zijn dat gebruik wordt gemaakt van het maximale aantal van vier plaatsen.

Artikel 7

Aanvankelijk waren in de diverse hoofdstukken bepalingen opgenomen waarbij de bevoegdheid tot het stellen van regels met betrekking tot de wijze waarop de aanvraag om een vergunning dient te geschieden en het overleggen van gegevens werd doorgedelegeerd naar het niveau van een ministeriële regeling. Om redenen van doelmatigheid zijn die bepalingen tezamen genomen in dit artikel en ondergebracht in hoofdstuk 1.

Artikel 8

Het kan voorkomen dat bij de uitvoering van mijnbouwactiviteiten op het continentaal plat een (vermoedelijk) monument in de zin van de Monumentenwet 1988 gevonden wordt (bijvoorbeeld een scheepswrak). Met het oog hierop zijn de artikelen 47 tot en met 49 van die wet van overeenkomstige toepassing verklaard. De grondslag hiervoor ligt in artikel 49, derde lid, onderdeel b, van de Mijnbouwwet, waarin is bepaald dat regels kunnen worden gesteld ter bescherming van historische, oudheidkundige en andere wetenschappelijke vondsten. In het kader van de uitvoering van het op 16 januari 1992 tot stand gekomen Europese Verdrag inzake de bescherming van het archeologische erfgoed, Trb. 1992, 32 (het Verdrag van Valletta) zal worden bezien hoe nader vorm zal worden gegeven aan de behartiging van archeologische belangen op het continentaal plat.

Het tweede lid bepaalt dat bepaalde gegevens, die zijn verkregen bij onderzoek in het kader van de plaatsing van een mijnbouwinstallatie of de aanleg van een pijpleiding, aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden verstrekt. Dit betreft gegevens over het bodemoppervlak en de kwartaire bodemopbouw, die waardevol kunnen zijn voor de archeologische monumentenzorg onder water. De onder de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ressorterende Rijksdienst voor het oudheidkundig bodemonderzoek is bij uitstek in staat zulke gegevens te interpreteren.

Hoofdstuk 2. Verkenningsonderzoek

Artikel 9

Uit het eerste lid volgt dat verkenningsonderzoek door middel van vliegtuigen of satellieten en biochemisch onderzoek buiten de reikwijdte van dit hoofdstuk vallen.

Naar aanleiding van het tweede lid wordt opgemerkt dat verkenningsonderzoek meestal wordt verricht door daartoe gespecialiseerde bedrijven in opdracht van de mijnbouwondernemer. Soms komt het voor dat die gespecialiseerde bedrijven voor eigen rekening en risico verkenningsonderzoek uitvoeren in de verwachting de verkregen resultaten te kunnen verkopen aan een vergunninghouder (de zogenoemde speculatieve surveys).

Artikel 10

Op grond van deze te verstrekken gegevens kan tijdig worden beoordeeld of het voorgenomen verkenningsonderzoek al dan niet hinder of gevaar kan opleveren voor bijvoorbeeld scheepvaart en visserij. De inspecteur-generaal der mijnen zal de meest betrokken instanties, zoals de Chef van de Marinestaf, de Commandant der Zeemacht in Nederland en het Hoofd van de Afdeling Hydrografisch Dienst van het Ministerie van Defensie, de Directeuren-Generaal Goederenvervoer en Rijkswaterstaat alsmede de hoofd-inspecteur van de directie Noordzee van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Directeur van de technische dienst van

's Rijks Kustverlichting op de hoogte stellen van deze gegevens. Aldus wordt uitvoering gegeven aan de één-loket-gedachte. De periode van vier weken is gekozen zodat de Hydrografische Dienst de verkenning-activiteiten tijdig kan publiceren in het Bericht aan Zeevarenden. De voorschriften opgenomen in het eerste lid, onderdeel d, gelden voor verkenningsonderzoek uit te voeren op zee.

Artikel 11

Onder oppervlaktewateren wordt verstaan het continentaal plat, de kustwateren, de Waddenzee, het IJsselmeer, de Zeeuwse en Zuid-Hollandse wateren en de in het land gelegen wateren zoals meren, plassen en rivieren. Een definitie van het begrip «oppervlaktewateren» is moeilijk te geven. In de jurisprudentie in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is een soort werkdefinitie van «oppervlaktewateren» geformuleerd, te weten «anders dan incidenteel aanwezige aan het aardoppervlak en aan de open lucht grenzende watermassa» (HR 30 november 1982, AB 1983, 265).

Artikel 12

Dit artikel hangt samen met het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83). Krachtens artikel 65 van het genoemde verdrag is dit artikel eveneens van toepassing op het behoud en het beheer van zeezoogdieren in de volle zee. Artikel 65, tweede volzin, luidt: «De Staten dienen samen te werken met het oog op het behoud van zeezoogdieren en wat walvisachtigen betreft in het bijzonder via de desbetreffende internationale organisaties te streven naar het behoud, het beheer en het onderzoek ervan.»

Bij te treffen maatregelen kan gedacht worden aan het gelijkmatig opstarten van airguns (dus geen «full blast») waardoor zeezoogdieren en walvisachtigen die mogelijk in of in de buurt van het te verkennen gebied aanwezig zijn op diervriendelijke wijze worden «gewaarschuwd».

Artikel 13

Het Kustwachtcentrum te Den Helder verzorgt de berichtgeving betreffende het verkenningsonderzoek via de navigatietelex (NAVTEX). Hiervoor gebruikt het Kustwachtcentrum onder andere het rapport dat de onderzoeker dagelijks aan het centrum stuurt. Voor de scheepvaartveiligheid is het van belang dat tijdens het verkenningsonderzoek rechtstreeks contact mogelijk is tussen de Kustwacht en degene die het verkenningsonderzoek verricht.

Artikel 15

Hoe groter de sleep, des te moeilijker wordt de controle daarop. Voor een bepaalde lengte (1500m) moeten begeleidende schepen worden ingezet om zicht op de sleep te houden en andere vaartuigen te waarschuwen.

Door gebrekkige communicatiemiddelen is er een groter risico op ongelukken. Het is daarom belangrijk om voor te schrijven dat er goede communicatiemiddelen aanwezig zijn. Het communiceren met vissersvaartuigen is vooral van belang om te voorkomen dat vissersvaartuigen over de kabels varen die verbonden zijn aan de vaartuigen die verkenningsonderzoek verrichten.

Artikelen 16 en 17

De in deze artikelen opgenomen algemene regels betreffen de zogenoemde scheepvaartrestrictiegebieden. Naar mate deze gebieden drukker worden bevaren, gelden zwaardere eisen voor het uit te voeren verkenningsonderzoek.

Artikel 16 heeft betrekking op matig bevaren scheepvaartroutes en artikel 17 op druk bevaren scheepvaartroutes.

Deze scheepvaartgebieden zijn door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gecategoriseerd (matig en druk verkeer). In deze gebieden gelden voor verkenningsonderzoek restricties.

Artikel 18

Deze bepaling strekt zich uit over de zogenoemde ankergebieden nabij aanloophavens. Verkenningsonderzoek in een ankergebied is alleen mogelijk met een vergunning van de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met zijn ambtgenoot van Verkeer en Waterstaat. In ankergebieden kan verkenningsonderzoek plaatsvinden, mits rekening wordt gehouden met de scheepvaartbewegingen in die gebieden. Daartoe zullen in de vergunning voorschriften of beperkingen worden opgenomen. De Minister van Economische Zaken is «het loket» en zal de meest betrokken instanties - in de toelichting op artikel 10 is een niet-uitputtende opsomming gegeven van deze instanties – raadplegen over het voorgenomen verkenningsonderzoek.

Artikel 19

In of boven delen van het oppervlaktewater zijn enkele gebieden bij het Ministerie van Defensie in gebruik als oefen- en schietgebied. Om operationele redenen kan het onwenselijk zijn dat onderzoek in bepaalde perioden plaatsvindt. De desbetreffende gebieden zullen op een kaart die als bijlage bij de Mijnbouwregeling wordt gevoegd, worden aangegeven. In deze gebieden is in verband met de activiteiten van Defensie de uitvoering van mijnbouwactiviteiten aan een vergunning onderworpen. Er kunnen restricties gelden voor bepaalde tijdstippen.

Artikel 20

Onder deze bepaling valt het scheepvaartrestrictiegebied Rede Hoek van Holland. Voor dit gebied geldt een absoluut verbod.

Artikel 21 en 22

Voor gebruikmaking van ontplofbare stoffen bij verkenningsonderzoek in oppervlaktewateren geldt een absoluut verbod, terwijl op het land aan het verbod een vergunningsstelsel is verbonden.

Het begrip ontplofbare stoffen bevat een veel ruimer assortiment dan alleen springstoffen. Een springstof is een ontplofbare stof die de eigenschap bezit dat zij in staat is te detoneren, ongeacht de aard of heftigheid van de inleiding. Een staaf kruit, die soms bij verkenningsonderzoek en putwerkzaamheden wordt gebruikt, kan wel explosief verbranden, maar niet detoneren en is daarom geen springstof, maar wel een ontplofbare stof. Voor het gebruik van ontplofbare stoffen bij verkenningsonderzoek is een vergunning vereist. De aanvrager van de vergunning dient die gegevens te verstrekken die nodig zijn om het risico op schadelijke gevolgen te kunnen inschatten. Aan de hand van mede die gegevens zullen voorschriften of beperkingen in de vergunning worden opgenomen.

Dit artikel bevat een zorgplicht voor de onderzoeker. Indien dit nodig of wenselijk wordt geoordeeld kunnen de desbetreffende bepalingen nader worden uitgewerkt in de op grond van artikel 22 te verlenen vergunning.

Hoofdstuk 3. Het winnen en het opslaan van stoffen

Artikel 24

Winning van delfstoffen dient overeenkomstig een winningsplan te worden uitgevoerd. Het winningsplan is van belang om te kunnen beoordelen of de hoeveelheid te winnen delfstoffen, de wijze en het tempo van de winning, in lijn zijn met een goed planmatig beheer van voorkomens van delfstoffen. Een winningsplan kan diverse voorkomens omvatten. Het winningsplan is op hoofdlijnen geregeld in de Mijnbouwwet. De inhoud van het plan wordt onder andere getoetst op volledigheid van de voorgeschreven elementen, genoemd in dit artikel, zoals de doelmatigheid van de winning, het voorkomen van schade en hinder als gevolg van bodembeweging, de veiligheid van de mijnbouwactiviteiten en het voorkomen van nadelige gevolgen voor het milieu. Deze toetsingscriteria gelden ook voor het winnen van zout en voor het opslagplan. Het spreekt voor zich dat de toepassing van het toetsingscriterium op bodembewegingen sterk afhankelijk is van aard en staat van de aardlagen van de plek waar de winning wordt uitgevoerd.

De definities, opgenomen in het eerste lid, worden hieronder, voor zover nodig, toegelicht.

Onderdelen a en b

Het winningsplan wordt per voorkomen opgesteld. Het voorkomen kan bestaan uit diverse reservoirlagen. Een reservoirlaag kan weer zijn onderverdeeld in diverse compartimenten. In het kader van planmatig beheer is het gewenst om te weten hoe de opbouw van het voorkomen is, hoe de aanwezige hoeveelheid koolwaterstoffen is berekend onder verwijzing naar de resultaten van geologische, geofysische en petrofysische studies, en of winning van de delfstoffen uit alle onderdelen van het voorkomen zal plaatsvinden.

Onderdelen e tot en met h

De delfstof komt vanuit de ondergrond naar de oppervlakte door middel van boorgaten (putten). De hoeveelheid delfstof die kan worden gewonnen, hangt in sterke mate af van onder meer het aantal boorgaten, de te gebruiken verbuizing, de plaats waar de delfstoffen worden aangeboord en de lengte van de boorgaten. Deze aspecten dienen in de beschrijving van de productietechnieken aan de orde te komen. Tevens dient te worden beschreven wat de achtergronden zijn van het boorgatontwerp, op welke niveaus de delfstof tot het boorgat kan toetreden, in welke volgorde de putten worden geboord, kortom alle aspecten die relevant zijn voor het naar de oppervlakte brengen van de delfstof.

Onderdelen i, j en k

Het betreft hier meegeproduceerd water bij condensaat, aardolie en gasproductie. De hoeveelheden gas voor eigen verbruik, afgeblazen of afgefakkeld gas bepalen tezamen met de geproduceerde en de afgeleverde hoeveelheden koolwaterstoffen de massabalans voor de afdrachten en het milieu. De samenstelling geeft weer of er niet-koolwaterstoffen, in het bijzonder CO₂, H₂S en N₂, worden meegeproduceerd. Deze gegevens zijn belangrijk in de context van gezondheid, veiligheid en milieu en worden voorts gebruikt bij de beoordeling of er sprake is van planmatig

beheer van voorkomens (doelmatige winning). Onderdeel k heeft betrekking op opslag van productie- of injectiewater.

Onderdeel l

Economische factoren spelen een grote rol bij beslissingen over de ontwikkeling van voorkomens. Daarom is het voor de overheid van belang inzicht te krijgen in de met opsporing en ontwikkeling van voorkomens gepaard gaande kosten.

Onderdelen m tot en met o

Deze gegevens geven inzicht in de mate van de bodemdaling veroorzaakt door winning. Via het winningsplan kan invloed worden uitgeoefend op de wijze waarop en snelheid waarmee wordt gewonnen.

Onderdeel p

Voor bodemtrillingen is een risico-analyse voorgeschreven. Bodemdaling is in het kader van de winning in belangrijke mate voorspelbaar, bij bodemtrillingen is dit niet het geval. Verkenningsonderzoek naar risico's vindt plaats op het niveau van afzonderlijke velden, maar ook op een brede basis waarbij maatschappijen en onderzoeksinstituten gezamenlijk onderzoek verrichten. Door de winning van aardgas verandert de druk in en rond het aardgasveld in de ondergrond met als mogelijk gevolg dat langs eventueel aanwezige breukvlakken in de aardlagen plotselinge verschuivingen zouden kunnen optreden. De plotselinge verschuivingen wekken trillingen in de bodem op. Op grond van dit onderdeel bevat het winningsplan een risico-analyse omtrent bodemtrillingen, die het gevolg kunnen zijn van de winning. Indien uit de analyse blijkt dat er een vergroot risico op het optreden van bodemtrillingen is bij winning van delfstoffen, zal aan de goedkeuring van het winningsplan het voorschrift kunnen worden verbonden dat seismometers moeten worden geplaatst.

Bij winning van aardolie en zout in Nederland is het verschijnsel bodemtrilling nog niet waargenomen, maar dat betekent niet dat dit onderwerp in het winningsplan geheel geen aandacht zou behoeven.

Onderdelen q tot en met s

Deze gegevens betreffen alle vormen van bodembeweging: bodemdaling, bodemstijging en bodemtrillingen.

Laatste volzin van het eerste lid

De voorschriften omtrent bodembeweging – deze komen overeen met artikel 35, eerste lid, onderdeel f, van de Mijnbouwwet – zijn niet van toepassing op winnen van koolwaterstoffen in het continentaal plat, omdat niet te verwachten is dat beweging van de zeebodem aldaar onomkeerbare schade zal veroorzaken.

Artikel 25

Voor winning van zout gelden andere technieken dan voor de winning van koolwaterstoffen – door de winning ontstaan in de ondergrond holle ruimtes (holruimten die met pekels zijn gevuld) – reden waarom voor deze delfstof specifieke voorschriften zijn opgenomen. Onderdelen van het eerste lid worden hierna, voor zover nodig, toegelicht.

Onderdeel a

Bij zoutwinning ligt het accent op dikte en samenstelling van de lagen waaruit men het zout wil winnen. De beschrijving van bijvoorbeeld de dikte van de zoutlagen en van de samenstelling van het zout is gebaseerd op de interpretatie van seismisch onderzoek en op de resultaten van verkenningsboringen. Deze gegevens zijn relevant voor het verkrijgen van

inzicht in de geschiktheid van het zout en het omringende gesteente voor de aanleg van holruimten.

Onderdelen c en d

De geëigende techniek voor het winnen van zout is oplosmijnbouw, waarbij met pekkel gevulde holruimten worden gevormd. Het winningsplan gaat in op de stabiliteit van de te vormen holruimten en op de gesteentemechanische berekeningen die daaraan ten grondslag liggen. Onderzoek aan zout- en gesteentemonsters, verkregen uit boorgaten, is hierbij een essentieel onderdeel. De stabiliteit van de holruimte is bepalend voor de mate van bodemdaling tijdens en na de zoutwinning.

Artikel 26

Onderdeel a

In het opslagplan wordt ieder voorkomen beschreven. De beschrijving van de hoeveelheid en de samenstelling van de stoffen die worden opgeslagen geeft een indruk van de omvang van het project.

Onderdeel b

De opslagcapaciteit van het voorkomen wordt onderbouwd op basis van geologische, geofysische en petrofysische studies.

Onderdeel c

Bij het in de ondergrond brengen van stoffen (aardgas, kooldioxide, stikstof, e.d.) worden stoffen gebruikt die van nature niet in de bodem voorkomen, zoals corrosiewerende vloeistoffen. Om het opslagplan te beoordelen op milieu-aspecten is het van belang te weten om welke stoffen het gaat.

Onderdeel d

Van sommige stoffen is bekend, dat zij kunnen reageren met de reeds aanwezige vloeistoffen in de ondergrond (formatiewater) en met het gesteente zelf. Met name is dat het geval bij kooldioxide. Deze reacties zouden het afsluitend vermogen (containment) van het gesteente kunnen aantasten. Uit de inventarisatie moet blijken of er containment-risico's zijn.

Onderdelen e en g

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 24, onderdelen r en p.

Onderdeel f

Het gaat hier alleen om een situatie waarbij sprake is van definitieve opslag. Voor tijdelijke opslag geldt artikel 27. Voor de beoordeling van de risico's van definitieve opslag is van belang op welke wijze de vergunninghouder de putten wil afdichten en of de vergunninghouder observaties (monitoring) wil uitvoeren, zowel ondergronds (in situ) als bovengronds (bodembewegingen, seismische observatie).

Artikel 27

De beschrijving van de wijze waarop stoffen worden teruggehaald en van de stoffen die daarbij gebruikt worden, alsmede van de stoffen die met het terughalen meekomen naar de oppervlakte is van belang voor de beoordeling van de milieugevolgen.

Onderdeel a

In noodgevallen moeten direct en zonder belemmeringen alle maatregelen kunnen worden genomen om rampen te voorkomen. Het kan hierbij gaan om uitbarstingen als gevolg van natuurkrachten, maar ook om een plotselinge en onvoorzienbare uitstroming van stoffen als gevolg van technische mankementen of menselijk falen bij de uitoefening van mijnbouwactiviteiten. In die gevallen worden grote hoeveelheden zware boorspoeling, «doodpompvloeistof» of cement door het boorgat of door een speciaal daarvoor geboord ander boorgat in het reservoir gepompt.

Onderdeel b

Dit onderdeel betreft het in de ondergrond brengen van stoffen, zonder welke geen behoorlijke mijnbouw zou kunnen plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan het inbrengen van water ten behoeve van de zoutwinning, het injecteren van stoom ten behoeve van winning van aardolie, het cementeren van het boorgat en het gebruiken van boorvloeistoffen om het boorgat te kunnen realiseren. Ook valt hieronder het gebruik van de zogenaamde mijnbouwhulpstoffen. Deze stoffen hebben onder andere tot doel te voorkomen, dat de buizen in de grond corroderen of, dat de delfstof in de buizen bevroest.

Ook dragen deze stoffen ertoe bij, dat de winning van de delfstoffen wordt bevorderd of dat de delfstof van de andere met de winning meegekomen stoffen wordt gescheiden.

Onderdeel c

Verder is van de vergunningplicht uitgezonderd het in de ondergrond terugvoeren van stoffen, die daaruit afkomstig zijn. Het gaat hierbij om stoffen die bij de winning tegelijk met de delfstoffen naar boven meekomen zoals condensaat, formatiewater en vaste stoffen die niet-bruikbare restproducten zijn van de pekzuivering. Een opslagvergunningplicht is daarom hiervoor niet nodig geoordeeld.

Onderdeel d

Een andere activiteit waarvoor de vergunningplicht niet geldt, is het in de ondergrond brengen van hemelwater. Het betreft hier water, dat in de vorm van regen of sneeuw op de locatie is gevallen. Omdat op de locatie een waterdichte laag is aangebracht om bodemverontreiniging te voorkomen, wordt het op de locatie gevallen water verzameld via goten. Dit water wordt in de praktijk, indien dit niet via de riolering kan worden afgevoerd, tezamen met het formatiewater in de formatie geïnjecteerd. Hiertegen bestaat geen bezwaar, omdat het om relatief zeer geringe hoeveelheden gaat waarvan de samenstelling vergelijkbaar is met hetgeen wordt gewonnen.

Onderdelen e en f

Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2, eerste lid, onderdeel c, over de daarin opgenomen uitzonderingsgevallen. Vanuit de doelstellingen van de Mijnbouwwet is het niet nodig om deze vormen van opslag aan een vergunningplicht als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de wet te onderwerpen. De bestaande praktijk geeft daartoe geen aanleiding. Het zou leiden tot onnodige extra (administratieve) lasten.

Ook voor opslagplannen (artikelen 34, eerste lid, en 39 van de Mijnbouwwet) geldt dat voor opslag van warmte of koude volstaan kan worden met een eenvoudige procedure. Dit betekent dat de artikelen 26 en 27 van het besluit buiten toepassing blijven op opslag van koude en warmte. Volstaan kan worden met hetgeen in artikel 35 van de wet is genoemd.

Onderdeel f betreft de infiltratie van water ten behoeve van de

drinkwatervoorziening. Deze vorm van opslag bestaat reeds vele decennia. Er is geen aanleiding deze vorm van opslag onder het regiem van opslagvergunningen te brengen.

Hoofdstuk 4. Het meten van bodembeweging

Artikel 30

Het meetplan vindt zijn grondslag in artikel 41 van de Mijnbouwwet. Het plan is nodig om over voldoende gegevens te beschikken om te bezien of de maximumwaarden van bodembeweging die zijn neergelegd in het door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde winningsplan niet worden overschreden. Het meetplan wordt onder andere getoetst op volledigheid van de voorgeschreven elementen, genoemd in dit artikel en op de geschiktheid om de maximum toelaatbare bodemdaling te kunnen vaststellen.

Bodembeweging houdt in bodemdaling, -stijging en trillingen. Metingen naar bodemdaling dienen altijd te worden verricht, voor zover het winnen of opslaan niet plaatsvindt vanuit of in een voorkomen dat is gelegen aan de zeezijde van de in de bijlage bij de Mijnbouwwet vastgelegde lijn. Ingevolge artikel 41, derde lid, van de Mijnbouwwet kan een verplichting tot het verrichten van metingen naar bodembeweging in de hiervoor bedoelde offshore-gebieden in een desbetreffende vergunning worden opgenomen.

Metingen naar bodemtrillingen behoeven alleen in bepaalde gebieden te geschieden.

Ter uitwerking van het winningsplan kan het uitvoeren van een seismisch risico-analyse worden voorgeschreven. Zou uit die risico-analyse blijken dat er risico bestaat op bodemtrillingen, dan zal in het meetplan moeten worden aangegeven hoe deze zullen worden gemeten. Er zal dan een meetnet dienen te worden opgezet.

Het in het zesde lid opgenomen voorschrift dat het meetplan een periode van dertig jaar na beëindiging van de winning beslaat hangt samen met artikel 41, eerste lid, van de Mijnbouwwet. In beginsel wordt het aan de uitvoerder overgelaten de meetfrequentie vast te stellen. De actualisering van het meetplan bestrijkt steeds de resterende periode tot dertig jaren na beëindiging van de winning. De genoemde termijn van jaarlijkse actualisering tot vijf jaren na beëindiging van de winning hangt samen met het feit dat bij nagenoeg alle olie- en gasvelden vanaf vijf jaren na beëindiging van de winning geen bodemdaling van betekenis als gevolg van die winning meer zal optreden. Verdere jaarlijkse actualisering is dan van geen betekenis. Echter, in het geval van zoutwinning komt de bodem vaak niet voldoende tot rust binnen vijf jaren na beëindiging van de winning. Door de uitloop van het meetplan tot dertig jaren na beëindiging van de winning heeft de Minister van Economische Zaken ook in deze gevallen de mogelijkheid om via een aanwijzing te voorzien in een adequaat meetplan voor de resterende tijd.

Naar aanleiding van het zevende lid wordt opgemerkt, dat een meetplan en winningsplan verschillende plannen zijn. Het meetplan en winningsplan hangen samen in die zin dat resultaten van een meetplan kunnen leiden tot bijstelling van een winningsplan. De plaatsen waar wordt gemeten (zevende lid, onderdeel b) kunnen ook ver buiten het mijnbouwwerk liggen, zelfs buiten het gegunde gebied.

Overigens kan de Minister van Economische Zaken ook op grond van artikel 50 van de Mijnbouwwet maatregelen voorschrijven met betrekking tot een meetplan, zoals voorschrijven een meetnet op te zetten, extra meetpunten in te zetten of meetfrequentie op te voeren.

Artikel 31

Metingen moeten op een zorgvuldige en betrouwbare wijze plaatsvinden (eerste lid). Bij doorgaande waterpassingen als methode om bodemdaling of bodemstijging te meten, wordt standaard de meetinstructie NAP van de Meetkundige Dienst van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (specificaties doorgaande waterpassing instandhouding NAP-net) gehanteerd. Deze dienst heeft mede tot taak de kwaliteit van de meetresultaten te waarborgen en de peilmerkbewegingen definitief vast te stellen.

De bewerkte en onbewerkte meetresultaten zullen ter beschikking worden gesteld van deze dienst ten behoeve van het NAP-register. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de definitieve meetresultaten (peilmerkhoogten) openbaar zijn.

Artikel 35

In de artikelen 111 en 112 wordt een opgave verlangd van een aantal gegevens. In principe moeten deze gegevens met behulp van meetapparatuur worden vastgesteld over geproduceerde delfstoffen of aardwarmte. Meting is niet altijd mogelijk of zinvol. Het is echter gewenst dat de wijze van berekenen bekend is ter verificatie van gedane opgaven.

Hoofdstuk 5. Mijnbouwwerken

Afdeling 5.1. Mijnbouwwerken op het land

Artikel 36

Aangezien de bouw en de omvang van mijnbouwwerken onderling sterk verschillen is hier een doelvoorschrift opgenomen. De uitvoerder heeft een eigen belang om het mijnbouwwerk en het daarbij behorende terrein af te schermen van de buitenwereld, omdat winnen van aardolie, aardgas en zout risicovolle mijnbouwactiviteiten betreffen. Naar bevind van zaken zal de uitvoerder hieraan uitvoering geven. Zo zal in het ene geval kunnen worden volstaan met een omrastering van het mijnbouwwerk, terwijl in een ander geval permanente of periodieke controles, al dan niet met gebruikmaking van camera's en verlichting, is aangewezen. Bij het opsporen en winnen van zout zullen slechts enkele voorzorgsmaatregelen behoeven te worden getroffen. Deze mijnbouwactiviteiten brengen geen, althans zeer weinig risico's met zich.

Artikel 37

Dit artikel heeft als doel de veiligheid van de omgeving van het mijnbouwwerk te waarborgen. Het gaat hier dus niet om de veiligheid van de werknemers, wier belangen op grond van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 worden behartigd, maar om de zogenoemde externe veiligheid, zoals gedefinieerd in artikel 1, onderdeel e. Ten behoeve daarvan wordt in het eerste lid voorgeschreven dat mijnbouwwerken (op land) op een veilige afstand moeten worden opgericht tot opstallen, wegen en dergelijke.

Belangrijk is het tweede lid, dat betrekking heeft op het zogeheten veiligheids- en gezondheidszorgsysteem (VG-zorgsysteem) en -document (VG-document). Voorheen was het opstellen van een VG-zorgsysteem en VG-document verplicht op grond van het Mijnreglement 1964 (artikelen 14g en 14h) en het Mijnreglement continentaal plat (artikel 13g en 13h). Daarmee werd mede uitvoering gegeven aan richtlijn nr. 92/91 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 november 1992 betreffende minimumvoorschriften ter verbetering van de bescherming van de

veiligheid en de gezondheid van werknemers in de winningsindustrieën die delfstoffen winnen met behulp van boringen (PbEG L 348). Omdat het VG-zorgsysteem en VG-document grotendeels betrekking hebben op de arbeidsveiligheid, is de grondslag hiervoor nu opgenomen in de artikelen 2.42e en 2.42f van het voorstel tot wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit. De mijnbouwindustrie is immers niet meer uitgezonderd van de arbeidsomstandighedenwetgeving. Uit oogpunt van nationaal beleid wordt het echter wenselijk geacht dat het VG-zorgsysteem en VG-document mede betrekking hebben op de externe veiligheid (zie artikel 1, onderdeel e), net als onder de oude mijnwetgeving het geval was. Daarvoor bevat het tweede lid van artikel 37 de wettelijke basis. Uit de redactie blijkt dat een mijnbouwonderneming kan volstaan met het opstellen van een enkel VG-zorgsysteem en een enkel VG-document, welke deels gebaseerd zijn op het Arbeidsomstandighedenbesluit en deels op het Mijnbouwbesluit. Uit artikel 42 volgt tenslotte dat het opstellen van een VG-zorgsysteem en VG-document niet alleen op mijnbouwwerken op land verplicht is, maar ook op mijnbouwinstallaties.

Artikel 38

Deze bepaling strekt tot bescherming van het milieu. De woorden «bescherming van het milieu» moet in dit verband – evenals in de Wet milieubeheer – ruim worden opgevat.

Het omvat mede bescherming van natuurbelangen en ecologische belangen, zoals vogelbescherming (vgl. ABRS 28 mei 1999, AB 1999, 177 m. nt. ChB). In het algemeen worden milieuaspecten geregeld in de (mijnbouw)milieuvergunning: mijnbouwwerken voor de winning van delfstoffen op het land zijn vrijwel altijd inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer. Niet altijd, omdat het bij een proefboring afhangt van duur van de boring. In het laatste geval is dan een mijnbouwmilieuvergunning nodig, waaraan voorschriften kunnen worden verbonden.

Het artikel stelt dus beperkingen aan het afblazen en affakkelen van aardgas en de uitstoot van andere verontreinigende stoffen. Alleen emissies die onvermijdelijk zijn voor een normale bedrijfsvoering, waarvan onderhoud deel uitmaakt, zijn toegestaan. Aan de hiervoor genoemde (mijnbouw)milieuvergunning kunnen voorschriften worden verbonden ten aanzien van emissies in de lucht. Het spreekt voor zich dat bij onderhoudswerkzaamheden de uitstoot zo gering als mogelijk zal zijn. Dit kan worden gerealiseerd door bijvoorbeeld onderhoudsactiviteiten en het testen van veiligheidssystemen te combineren. Verder zal afblazen of affakkelen om veiligheidsredenen of voor het testen van een voorkomen noodzakelijk kunnen zijn. Bij minimalisatie van uitstoot bij afblazen of affakkelen kan worden gedacht aan het insluiten van installaties onder druk of het testen via bestaande mijnbouwwerken. Bij mijnbouwwerken is het niet de bedoeling dat dagen achtereenvolgend aardgas wordt afgefakkeld tijdens de reparatie van een gascompressor.

Artikel 39

Onder deze bepaling valt niet een mijnbouwwerk voor het opsporen van delfstoffen of aardwarmte als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, omdat deze zogenoemde mobiele boorinstallaties telkens weer op een nieuwe locatie worden ingezet om een nieuw boorgat te zetten. Sluitingsplannen hebben tot doel het Staatstoezicht op de mijnen in gelegenheid te stellen om op efficiënte wijze te kunnen toetsen in hoeverre de voorgenomen sluiting past binnen het kader van doelmatige winning, veiligheid en milieu.

Met «buiten gebruik stellen» wordt bedoeld op het definitief beëindigen van de mijnbouwactiviteiten, dat wil zeggen dat de verbindingssystemen, zoals pijpleidingen en putten, worden ontkoppeld en veilig gesteld,

alsmede het verwijderen van aanwezige restanten aan delfstoffen en installaties. De laatste fase van «buiten gebruik stellen» betreft het door de uitvoerder feitelijk verlaten van het mijnbouwwerk.

De uitvoerder zal in de regel het sluitingsplan voor het staken van de mijnbouwactiviteiten indienen. Een uiterste termijn voor het indienen van een sluitingsplan is opgenomen in de slotzin van het eerste lid.

Artikel 40

Het is mogelijk dat een buiten gebruik gesteld mijnbouwwerk geheel of gedeeltelijk voor andere doeleinden wordt gebruikt, zoals theater of expositieruimte. Het eerste lid, onderdeel e, ziet hierop.

Afdeling 5.2. Mijnbouwinstallaties

Artikel 41

In dit artikel wordt bepaald dat afdeling 5.2. van toepassing is op mijnbouwinstallaties. De definitie van «mijnbouwinstallaties» is uitgewerkt in artikel 1, onderdeel o, van de Mijnbouwwet in samenhang met artikel 2 van het Besluit. Deze afdeling is op deze installaties van toepassing, maar soms zijn de artikelen beperkt tot een of meerdere soorten mijnbouwinstallaties.

Artikel 44

In oppervlaktewateren zijn enkele gebieden bij het Ministerie van Defensie in gebruik als oefen- en schietgebied. De desbetreffende gebieden zullen op een kaart die als bijlage bij de Mijnbouwregeling wordt gevoegd, worden aangegeven. In deze gebieden is de uitvoering van mijnbouwactiviteiten aan restricties onderworpen. Deze restricties betreffen in de eerste plaats het tijdstip waarop de activiteiten kunnen worden uitgevoerd.

Het tijdstip zal in overeenstemming met de Minister van Defensie moeten worden vastgelegd. Daarnaast zullen boven de zeespiegel uitstekende mijnbouwinstallaties voor winning in beginsel niet kunnen worden geplaatst. Voor installaties die op de zeebodem worden geïnstalleerd en voldoende diep onder de wateroppervlakte liggen is de mogelijkheid van plaatsing in beginsel aanwezig. De Minister van Economische Zaken dient in overeenstemming met de Minister van Defensie hiervoor een ontheffing te geven.

Artikel 45

Het betreft hier druk bevaren scheepvaartroutes. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 16 en 17. Het plaatsen van mijnbouwinstallaties in scheepvaartroutes is in beginsel verboden in verband met de risico's voor scheepvaart en de mijnbouw. In bijzondere gevallen kan de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat ontheffing geven.

Artikel 46

Tot de maatregelen te nemen ter voorkoming van schade kunnen onder andere behoren het inlichten van het Kustwachtcentrum over het voornemen de mijnbouwinstallatie te plaatsen of het voeren van licht- en geluidbakens ter bescherming van scheepvaart en visserij.

Artikel 50

Een mijnbouwinstallatie moet zodanig zijn ontworpen dat de tijdens het gebruik optredende krachten en spanningen zonder bezwaar in de constructie van de installatie kunnen worden opgenomen, met inachtneming van de ter plekke voorkomende krachten van de natuurelementen. Bovendien moet de mijnbouwinstallatie zodanig zijn geplaatst dat deze tijdens de activiteiten niet van zijn plaats kan komen. Tenslotte dient de mijnbouwinstallatie zodanig te worden geplaatst, dat deze tijdens de activiteiten geen gevaar oplevert voor het helikopterverkeer naar en vanaf de installatie.

Artikel 51

Een helikopterdek maakt onderdeel uit van de constructie van een mijnbouwinstallatie.

Aanwezigheid van een helikopterdek is van wezenlijk belang voor de veiligheid van de te verrichten activiteiten. Met deze bepaling wordt uitvoering gegeven aan bijlage 14, deel II, bij het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (Stb. 1947, 165).

In het vijfde lid is de Minister van Economische Zaken aangewezen als de bevoegde instantie voor het verlenen van ontheffing van de verplichting om een helikopterdek te hebben. Een reden voor een dergelijke ontheffingsaanvraag kan zijn dat een mijnbouwonderneming haar installaties op een alternatieve wijze wil gebruiken. Een goede onderbouwing van zo'n alternatieve werkwijze dient bij de aanvraag om ontheffing te worden gegeven.

Artikel 52

Met «veiligheid» in het eerste lid wordt mede bedoeld op veiligheid van de op een installatie werkzame personen voor zover hieromtrent geen regels zijn gesteld bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet 1998. De bedoelde veiligheid omvat dus aspecten die niet rechtstreeks samenhangen met de werkzaamheden van de zich op de installatie bevindende personen.

Het artikel stelt eisen met betrekking tot herkenningstekens, geluidsbakens, lichtbakens, eventueel radarreflectoren en meteorologische en oceanografische meetapparatuur; de Minister van Verkeer en Waterstaat is daaromtrent de bevoegde instantie.

De in het vijfde lid bedoelde ononderbroken werking van geluids- en lichtbakens wordt verzekerd door middel van het beschikbaar hebben van een noodvoedingstelsel voor een periode van 36 uur op de mijnbouwinstallaties.

Artikel 53

In het onderzoeksprogramma moet de uitvoerder mede aangeven welke onderdelen van de mijnbouwinstallatie voor winning worden geïnspecteerd.

Deze bepaling heeft betrekking op zowel mijnbouwinstallaties voor de winning als op voor opsporing bestemde mijnbouwinstallaties (vijfde lid). Mijnbouwinstallaties voor winning staan vrijwel altijd gedurende hun hele levensduur op een vaste plek op zee. Dit is niet het geval ten aanzien van opsporingsinstallaties. Voor opsporingsinstallaties is een afzonderlijk voorschrift nodig, omdat in de meeste gevallen opsporen op zee wordt verricht door daartoe gespecialiseerde ondernemingen. Die ondernemingen maken er hun bedrijf van hun opsporingsinstallatie te verhuren aan een uitvoerder. Kortom, opsporingsinstallaties zijn in de regel niet in

handen van een uitvoerder. Daarom wordt in het vijfde lid de verplichting inzake het onderzoeksprogramma in die zin beperkt, dat de uitvoerder die een opsporingsinstallatie heeft gehuurd ervoor dient zorg te dragen dat aan boord van die installatie een onderzoeksprogramma aanwezig is.

Artikelen 55 en 56

Ingevolge artikel 55, eerste lid, is het verboden om zonder instemming van de Minister van Economische Zaken een mijnbouwinstallatie voor winning te plaatsen. Dit verbod geldt zowel voor een onderwaterproducerende (subsea) installatie als voor een mijnbouwinstallatie die boven oppervlaktewater uitsteekt.

Ingevolge artikel 56, onderdeel d, moet bij het verzoek om instemming onder meer een verklaring van een onafhankelijke deskundige aan de Minister van Economische Zaken worden overgelegd met betrekking tot:

- a. het ontwerp, de bouw en de beoogde plaatsing van de mijnbouwinstallatie;
- b. de sterkte van de mijnbouwinstallatie als bedoeld in artikel 50, en
- c. het onderzoeksprogramma, bedoeld in artikel 53.

De verklaring van de deskundige zal zijn gegrond op onderzoek gedurende de ontwerp-fase en de diverse fasen van het bouwproces, bijvoorbeeld door inspectie op de werf waar de «jacket» en de «topside» worden geconstrueerd alsmede door aanwezig te zijn bij het plaatsen van de mijnbouwinstallatie. In de ontwerp-fase worden de veiligheidskritische elementen bepaald zoals de hoogte van het platform boven het oppervlaktewater, de hierbij vereiste vrije ruimte (airgap), de lengte van de heipalen alsmede de dragende constructie van het platform en van het helikopterdek. Aan de hand van de veiligheidskritische elementen stelt de uitvoerder een schema op – een soort verificatieschema aan de hand waarvan hij de veiligheidskritische elementen van de mijnbouwinstallatie beoordeelt – dat de hele levensduur van de mijnbouwinstallatie beslaat. De uitvoerder laat een onafhankelijke deskundige het ontwerp en het bedoelde schema beoordelen. Met het verificatieschema is de basis gelegd voor het onderhoud en het onderzoeksprogramma van de mijnbouwinstallatie. Aan het einde van elke hierboven genoemde fase beslist de minister of de uitvoerder die fase naar behoren heeft afgerond. Is dat het geval, dan kan de uitvoerder aanvangen met de daarop volgende fase. Met het beleidsinstrument «instemming» kan de Minister van Economische Zaken dus op een adequate wijze de meergenoemde fasen volgen en, waar zulks nodig wordt geoordeeld, handhavend optreden.

Er wordt op gewezen dat de verklaring van de onafhankelijke deskundige voor de Minister van Economische Zaken geen bindend karakter heeft. De minister beoordeelt het verzoek voor instemming met de mijnbouwinstallatie aan de hand van de ingediende stukken; daarbij kan de conclusie van de minister afwijken van het oordeel van de deskundige. Dit kan gebeuren op inhoudelijke gronden, maar ook door bij de minister gerezen twijfel of er de facto sprake is van onafhankelijkheid en deskundigheid van degene die de verklaring heeft opgesteld.

Over de vraag of sprake is van onafhankelijkheid van de aan te trekken deskundige zal de uitvoerder zich in eerste instantie dienen te buigen. Indien hij deze vraag niet voldoende onderzoekt, loopt hij het risico dat geen instemming wordt verleend. Het spreekt voor zich dat de bedoelde deskundige zich niet in een afhankelijk relatie mag bevinden met betrekking tot de uitvoerder teneinde elke schijn van vooringenomenheid of bevoordeling te vermijden. Daarnaast dient de deskundige te kunnen aantonen dat hij gedurende een aantal jaren beschikt over een in de praktijk beproefd stelsel van normen («Rules and Regulations Offshore Platforms») die worden toegepast en onderdeel zijn van een kwaliteitsstelsel. Als in de praktijk voldoende ervaring is opgedaan met het

werken met verklaringen van onafhankelijke deskundigen zal worden gezien of een erkenningsregeling voor deze onafhankelijke deskundigen bij of krachtens het Besluit kan worden vastgesteld.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat ingevolge het zesde lid van artikel 55 dat artikel van overeenkomstige toepassing is op voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallaties, zij het dat voor deze installaties een afwijkende instemmingstermijn van twee weken geldt.

Tenslotte wordt onder de aandacht gebracht dat artikel 56 betrekking heeft op zowel voor de winning als voor de opsporing bestemde mijnbouwinstallaties, uitgezonderd onderdeel d.

Artikel 58

Tussen het moment waarop een mijnbouwinstallatie niet langer meer voor de productie (of opslag) wordt gebruikt en het moment waarop de installatie wordt verwijderd, kan enige tijd zitten. Gedurende deze periode is de mijnbouwinstallatie niet in gebruik en onbemand. De installatie moet zodanig worden achtergelaten dat geen schade kan worden veroorzaakt: dit betekent dat alle drukvaten en leidingen drukloos moeten zijn gemaakt, alle inkomende en uitgaande leidingen afgeplugd en losgekoppeld en radioactief materiaal verwijderd. Uiteraard dient te worden voldaan aan de eisen, gesteld in artikel 52.

Artikelen 60 en 61

Hetgeen hiervoor met betrekking tot artikel 39 is toegelicht, is van overeenkomstige toepassing op dit verwijderingsplan, zij het dat de desbetreffende mijnbouwinstallatie in gevolge artikel 44 van de Mijnbouwwet metterdaad moet worden verwijderd, beter gezegd: verdwijnen. Omdat het verwijderen vele aspecten kent, is voorgeschreven dat verwijdering pas kan gebeuren nadat een integraal plan is opgesteld, dat de instemming heeft van de Minister van Economische Zaken. Het plan dient te zijn beoordeeld door een onafhankelijke deskundige die het plan in opdracht van de mijnbouwmaatschappij heeft bekeken.

Artikel 61 regelt de informatie die moet worden gegeven. Het eerste lid, onderdeel d, strekt er met name toe informatie te verkrijgen in het geval van export van de mijnbouwinstallatie of van het desbetreffende materiaal naar een land buiten de Europese Economische Ruimte. Indien zou blijken dat het om materiaal gaat dat schadelijk kan zijn voor het milieu, ligt het in de rede dat het verwijderingsplan geen instemming van de Minister van Economische Zaken verkrijgt.

Ook in geval van hergebruik van een mijnbouwinstallatie – ook al gebeurt dit direct na het verwijderen – op een andere plek moet een verwijderingsplan worden ingediend: verplaatsing is een verwijdering van een «oude» mijnbouwinstallatie en een plaatsing van een «nieuwe» mijnbouwinstallatie op de nieuwe plek.

Het toezicht op de «afvalstoffenstroom» wordt uitgeoefend door het Staatstoezicht op de mijnen. Vanaf de grens met de territoriale wateren valt deze stroom onder de reikwijdte van de Wet milieubeheer en daarmee onder het toezicht van de inspectie van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Artikel 62

Dit artikel is het sluitstuk van het verwijderingsplan en dient ook als officiële melding aan het bevoegd gezag dat de mijnbouwinstallatie definitief is verwijderd. Bodemonderzoek na verwijdering van de mijnbouwinstallatie is verplicht om aan te tonen dat bijvoorbeeld het schroot van de zeebodem is verwijderd.

Voor een onderwaterproducerende (subsea) installatie gelden andere normen dan voor een boven het oppervlaktewater uitstekende mijnbouwinstallatie. De belangrijkste redenen hiervan zijn dat eerstgenoemde installaties slechts een beperkte functie hebben, gering in omvang en veel minder complex zijn dan boven het oppervlaktewater uitstekende mijnbouwinstallaties en ook minder gevaar oplevert voor de scheepvaart en het milieu. Een subsea installatie is niet veel meer dan een volledig afgewerkt en in productie genomen boorgat (een put) voorzien van een beschermingsconstructie. Daarom is voor de constructie van een onderwaterproducerende installatie volstaan met algemene regels, opgenomen in artikel 63.

Op subsea installaties zijn de in dit hoofdstuk opgenomen voorschriften omtrent lozen van toepassing. Ook geldt een verwijderingsplicht (artikel 66), maar gezien de eenvoud in samenstelling en geringe omvang van deze installaties zijn de regels over het indienen van een desbetreffend verwijderingsplan niet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Afdeling 5.3. Boorgaten

Artikel 67

Het betreft hier boorgaten in het kader van opsporingsonderzoek, het produceren van olie, gas en zout, het injecteren van water en de opslag van stoffen. De uitvoerder is goed op de hoogte van de geologie van de ondergrond. De verantwoordelijkheid voor het boorgat ligt bij de uitvoerder. Daarom is voorgeschreven dat de uitvoerder (of een of meer personen die hem vertegenwoordigen) tijdens het aanleggen, repareren en het buiten gebruik stellen van een boorgat en bij het verrichten van werkzaamheden in het boorgat bij de boring aanwezig is.

Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat het begrip «boorgat» erop duidt dat de aanleg en afwerking ervan nog niet is voltooid. In die periode dient er een zogenoemd boorregister te worden bijgehouden. Nadat alle voorgeschreven werkzaamheden aan het boorgat naar behoren zijn voltooid, kan een zogenoemd profiel van het boorgat worden gemaakt. In de praktijk spreekt men dan niet langer van een boorgat, maar van een put.

Artikelen 68 en 69

Met een boorgat wordt een delfstofvoorkomen verbonden met het mijnbouwwerk. Met name de koolwaterstofvoorkomens hebben initieel vaak hoge drukken die kunnen variëren tussen 300 tot 750 bar. Als het boorgat onvoldoende wordt beheerst, kan zeer grote schade daarvan het gevolg zijn. Bij het beheersen van een boorgat moet onder meer gedacht worden aan een goed ontwerp van het boorgat, gebaseerd op de verwachte formatie drukken, het gewicht van de boorvloeistof, de geschikte verbuizing en het cementeren van die verbuizing. Ook moet ervoor worden gezorgd dat de uitrusting van de te gebruiken installatie en het materiaal van goede kwaliteit zijn alsmede dat goed opgeleid en geoefend personeel wordt ingezet.

Voor de volledigheid moet hierbij worden opgemerkt dat de conductor indien deze is geheid niet wordt gecementeerd. De conductor is de eerste verbindingspijp voor terugvoer van de boorvloeistof naar de boorinstallatie.

Open hole completion, waarbij tegenover de producerende formatie geen productie verbuizing en geen cement achter deze verbuizing is aangebracht, is toegestaan mits wordt vermeden dat het de winning van delfstoffen niet schaadt.

Artikelen 70, 71 en 72

Beveiligingen die worden gebruikt ter afsluiting zijn zowel de beveiligingen van het boorgat in aanleg (BOP stack), als de beveiligingen in een producerende put (SSSV en Xmas-tree) en cementproppen in een buiten gebruik gesteld boorgat.

Artikel 74

Alle werkzaamheden in boorgaten en putten worden uitgevoerd aan de hand van een door de uitvoerder opgesteld werkprogramma. Een werkprogramma voor het aanleggen, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat wordt aan de inspecteur-generaal der mijnen gezonden, voor een werkprogramma voor werkzaamheden in een put (met behulp van wireline-units of coiled tubing units) is dit niet noodzakelijk. Wel dienen deze werkprogramma's voor onderhoudswerkzaamheden tijdens de uitvoering daarvan op de locatie beschikbaar te zijn.

Artikel 75

Als boorregister wordt door de mijnbouwsector standaard gebruikt het International Association Drilling Contractors drilling report. De thans geldende versie dateert van 1995, vastgesteld door American Petroleum Institute (API).

Artikel 76

Bij het aanleggen, repareren of buiten gebruik stellen van een boorgat moet zeker gesteld worden dat het boorgat in voldoende mate wordt beheerst. In verband met groot afbreuk-risico houdt de inspectie een «vinger aan de pols» door dagelijks de werkzaamheden in boorgaten te volgen aan de hand van dagelijkse rapportages van de mijnbouw-ondernemingen. De industrie werkt al jaren met deze rapportageverplichting. Deze administratieve verplichtingen komen overeen met die in de «oude» Mijnreglementen zodat het aantal administratieve lasten niet toeneemt.

Het vereiste eindrapport geeft een samenvatting van de belangrijkste gegevens van het boorgat en de status van de putafwerking. Dit is ook van belang voor het in stand houden van een archief over de afzonderlijke putten, zodat ook in het geval dat mijnbouwondernemingen ophouden te bestaan of uit Nederland wegtrekken, de overheid over goede en actuele informatie kan beschikken.

De bedoelde rapportage kan schriftelijk, maar ook digitaal worden aangeleverd.

Afdeling 5.4. Milieu en rampenbestrijdingsplan op mijnbouwinstallaties

§ 5.4.1. Milieu

Artikelen 80, 81 en 83

Met deze artikelen worden twee verdragen geïmplementeerd die strekken tot bescherming van de zee. Het gaat om de implementatie van het op 2 november 1973 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (Trb. 1978, 188) (ook bekend onder de aanduiding «Marpol-verdrag») en het op 22 september 1992 te Parijs tot stand gekomen Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (ook bekend onder de aanduiding «Osparverdrag»).

Bij artikel 80 wordt uitvoering gegeven aan het Oskarverdrag en de daarop gebaseerde besluiten en aanbevelingen, alsmede aan het Marpol-verdrag. Zo is het in beginsel verboden olie, een oliehoudend mengsel, sanitair afval en vuilnis vanaf een mijnbouwinstallatie te lozen (artikel 80, eerste lid). Onder het lozingsverbod valt dus ook het lozen van boorgruis verontreinigd met boorspoeling op basis van minerale olie.

Hierop is een aantal uitzonderingen gemaakt die voor een deel bij ministeriële regeling worden uitgewerkt en voor een ander deel in het artikel zelf al zijn geregeld, zoals de situatie dat een lozing noodzakelijk is om de veiligheid van de installatie te verzekeren dan wel om mensenlevens te redden (artikel 80, tweede en derde lid).

Artikel 81 is een met artikel 80 vergelijkbaar artikel, gericht op lozingen van andere afvalstoffen. Door middel van artikel 81 wordt uitvoering gegeven aan de op het Oskar-verdrag gebaseerde besluiten 2000/2 en 2000/3 en de daarbij behorende Oskar-aanbevelingen 2000/4 en 2000/5. Voor bepaalde stoffen of preparaten zal een absoluut lozingsverbod gelden. Die stoffen en preparaten worden, krachtens artikel 81, derde lid, bij de Mijnbouwregeling aangewezen. In de Mijnbouwregeling wordt verder opgenomen dat de lozing van overige stoffen uitsluitend is toegestaan met instemming van de minister. Of die instemming wordt gegeven hangt af van de mate waarin de stof schade toebrengt aan het zeemilieu. Bepaalde stoffen moeten in beginsel worden vervangen door een andere stof, overige stoffen kunnen onder bepaalde voorwaarden worden geloosd. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan genoemde Oskar-verplichtingen.

In het kader van het tweede en derde lid van artikel 81 wordt de aandacht gevestigd op artikel 49b, derde lid, van het Mijnreglement continentaal plat. Ingevolge laatstgenoemd artikel kon bij ministeriële regeling een verbod met de mogelijkheid van een ontheffing worden vastgesteld. Aan deze delegatie naar het niveau van een ministeriële regeling waren geen beperkingen gesteld, zodat sprake was van een open delegatiemogelijkheid. Bij het opstellen van het Mijnbouwbesluit is ervoor gekozen het formele verbod om te lozen op het niveau van het Mijnbouwbesluit vast te leggen. De bevoegdheid om bij ministeriële regeling stoffen en preparaten aan te wijzen waarvoor een lozingsverbod gaat gelden, is ingeperkt tot gevallen waarbij strikt uitvoering wordt gegeven aan verbindende verdragen of besluiten van internationale organisaties. Uit het derde lid van artikel 81 volgt ook dat slechts met betrekking tot enkele uitputtend opgesomde onderwerpen regels kunnen worden gesteld op het niveau van een ministeriële regeling, en uitsluitend indien dat voortvloeit uit internationale verbindende verdragen of besluiten. Het handhaven van de mogelijkheid om regels te kunnen stellen bij ministeriële regeling is noodzakelijk om slagvaardig te kunnen reageren op in de toekomst verwachte, regelmatig terugkerende, aanpassingen van de onderhavige internationale verplichtingen. Benadrukt wordt dat het hierbij uitsluitend gaat om het verwerken van internationale verplichtingen, welke geen of nauwelijks ruimte laten voor het maken van keuzen van beleidsmatige aard. Zodra op nationaal niveau wordt besloten verder te gaan dan de internationale regelingen vergen, zal dat op het niveau van het Mijnbouwbesluit dienen plaats te vinden.

De op het Oskar-verdrag gebaseerde besluiten 2000/2 en 2000/3 aangaande het gebruik van stoffen hebben hun beslag gekregen in artikel 83. Met betrekking tot deze bepaling wordt opgemerkt dat de inhoud ervan vergelijkbaar is met die van artikel 81. Daarom wordt ter zake verwezen naar hetgeen hiervoor is vermeld. Artikel 83 vertoont gelijkenis met artikel 49ba, tweede lid, van het Mijnreglement continentaal plat.

Artikel 82

In dit artikel wordt de uitvoerder verplicht maatregelen te nemen in het geval van lozingen of dreigende lozingen vanaf het platform. Daarnaast zal de uitvoerder de Kustwacht en de inspecteur-generaal der mijnen van deze omstandigheid zo snel mogelijk op de hoogte moeten stellen.

Artikel 84

Artikel 84 stelt beperkingen aan het afblazen en affakkelen van aardgas; aan dit artikel liggen afwegingen van milieu en veiligheid ten grondslag. Verder wordt, korthedshalve, verwezen naar de toelichting op artikel 38.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de Wet verontreiniging zeewater mede van toepassing is op installaties, die op het continentaal plat zijn geplaatst of opgericht. De bij die wet gestelde verboden gelden echter niet voor het lozen van afvalstoffen, verontreinigde of schadelijke stoffen, voor zover het lozen samenhangt met of voortvloeit uit het normale gebruik van die installaties.

§ 5.4.2. Rampenbestrijdingsplan

Artikelen 85 en 86

Met deze artikelen en de overige in deze paragraaf opgenomen bepalingen wordt uitvoering gegeven aan het op 30 november 1990 te Londen tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de voorbereiding op, de bestrijding van en de samenwerking bij olieverontreiniging (Trb. 1992, 1). Per installatie moet een plan worden opgesteld.

Een rampenbestrijdingsplan geeft aan welke middelen beschikbaar zijn in geval van een calamiteit en welke maatregelen kunnen worden genomen. Het plan geeft ook aan hoe de aanpak van calamiteiten wordt georganiseerd en wie de verantwoordelijkheid daarbij draagt. Het plan moet worden voorgelegd aan de minister voordat de opsporings- of winningsactiviteiten beginnen en behoeft zijn instemming. Hij stemt dit af met zijn ambtgenoot van Verkeer en Waterstaat.

Aangezien een opsporingsinstallatie regelmatig wordt verplaatst, geldt het voorschrift van een vijfjaarlijkse herziening (vergelijk het tweede lid) niet voor zulke installaties.

Artikelen 90 en 91

Los van het rampenbestrijdingsplan kan de Minister van Economische Zaken de uitvoerder aanwijzingen geven omtrent materieel en voorzieningen die voor bestrijding van calamiteiten beschikbaar moeten zijn. Verder kan de minister aanwijzingen geven in geval zich een calamiteit voordoet. Ook kan de minister andere uitvoerders verplichten mee te werken aan de bestrijding van een calamiteit. De coördinatie hiervoor zal lopen via het Interdepartementaal Beleidsteam Noordzeerampen als beschreven in het Rampenplan voor de Noordzee 2000 (NORA).

Hoofdstuk 6. Pijpleidingen en kabels

Artikel 92

Door pijpleidingen kunnen niet alleen delfstoffen worden vervoerd, maar ook water, stoom, lucht, stikstof, proces-chemicaliën, anti-corrosiemiddelen, boorspoeling, glycol, methanol, olie, waterstof, ethyleen, propaan, butaan, afvalstoffen, zoals formatiewater, en industrieel afvalwater. Met het opnemen van de woorden «vanaf de eerste isolatieafsluiter» in onderdeel a, onder 1°, wordt bewerkstelligd dat ook het begin

van de pijpleiding dat nog binnen het mijnbouwwerk ligt onder deze definitie valt.

Pijpleidingen die vallen onder onderdeel a, onder 2°, zijn leidingen die bijvoorbeeld van een mijnbouwwerk naar een raffinaderij lopen. Het gaat in de praktijk om een klein aantal leidingen. Omdat het eindpunt van deze categorie van leidingen niet scherp genoeg kan worden omschreven, is ervoor gekozen een leiding alleen onder hoofdstuk 6 te laten vallen als zij door de Minister van Economische Zaken is aangewezen.

Onder de definitie kabel (onderdeel b) vallen kabels, gelegen in de territoriale zee of het continentaal plat tussen mijnbouwinstallaties of tussen een mijnbouwinstallatie en een ander door de Minister van Economische Zaken aangewezen werk. Het aanleggen van kabels op het vasteland is reeds afdoende geregeld. Daarom zijn die kabels niet onder de reikwijdte van de mijnbouwregelgeving gebracht.

Artikel 93

Dit artikel strekt mede tot bescherming van de scheepvaart en visserij alsmede van het milieu. Een pijpleiding die op of in de zeebodem wordt aangelegd, wordt blootgesteld aan verschillende uitwendige factoren die een risico kunnen vormen voor de leiding. Door stroming of door golf- en getijdenwerking kan verplaatsing van de pijpleiding optreden en wellicht een «free span» ontstaan. Ook inslagen van ankers kunnen de leiding beschadigen. Met factoren als hiervoor genoemd zal bij het ontwerp van de pijpleiding rekening moeten worden gehouden.

Krachtens het derde lid zullen bij ministeriële regeling de technische voorschriften omtrent de eigenschappen en de ligging van een pijpleiding gestalte krijgen, mede door aanwijzing van NEN 3650 van 1 september 1992. Overigens heeft de betrokken sector zich met ingang van dat tijdstip al op vrijwillige basis gehouden aan de voorschriften, opgenomen in NEN 3650. Deze indertijd door de betrokken sector vastgestelde norm bevat regels over «eigenschappen», «aanleg» en de «ligging» van een pijpleiding. Met eigenschappen wordt bedoeld op materiaalkeuze. Bij aanleg moet gedacht worden aan de technieken die daarbij worden gebruikt. Bij ligging gaat het om de diepte en het traject van de pijpleiding. Ook is in die ministeriële regeling een gelijkwaardigheidsbepaling opgenomen ter verzekering van vrij verkeer van goederen. NEN 3650 wordt thans herzien en zal naar verwachting in 2003 zijn beslag krijgen.

Artikel 94

Voor pijpleidingen, gelegen in de territoriale zee of het continentaal plat of op het vasteland en voor zover de pijpleiding valt onder het Besluit milieu-effectrapportage 1994, geldt een vergunningplicht voor het aanleggen en instemming van de minister voor het voor de eerste maal in gebruik nemen ervan.

Voor het aanleggen van een pijpleiding op of in de zeebodem is altijd een vergunning nodig (eerste lid). In dit verband wordt de aandacht gevestigd op de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (hierna: WBR). Ingevolge artikel 1 van de WBR vallen onder het begrip waterstaatswerken mede bij het Rijk in beheer zijnde wateren. Uit artikel 1b van de WBR volgt dat die wet van toepassing is op mijnbouwactiviteiten binnen de territoriale zee. Dit betekent dat voor het aanleggen van een pijpleiding in de territoriale zee, dat wil zeggen in een waterstaatswerk, een vergunning dient te worden aangevraagd op grond van artikel 2 van de WBR.

In het kader van het derde lid wordt opgemerkt dat vistuig een gevaar kan betekenen, vooral voor de kleinere pijpleidingen in verband met inslagen en vastlopen van vistuig daar waar free spans – dat zijn openingen ontstaan tussen de bodem en de pijpleiding – zouden kunnen

ontstaan. Met het oog op deze risicofactoren zullen afhankelijk van de concrete locatie van de pijpleiding aan de te verlenen vergunning daarop betrekking hebbende voorschriften of beperkingen worden verbonden.

In verband met het vierde lid wordt het volgende opgemerkt. Ter implementatie van de MER-richtlijn worden in het Besluit milieu-effectrapportage 1994 (hierna: Mer-besluit) projecten aangewezen die op hun milieu-effecten moeten worden beoordeeld. In de bijlage van het Mer-besluit wordt in onderdeel c, onder punt 8, als Mer-plichtig project aangewezen de aanleg van een buisleiding voor het transport van gas, olie of chemicaliën indien het een buisleiding betreft met een diameter van meer dan 80 centimeter en een lengte van meer dan 40 kilometer. Als een pijpleiding aan deze criteria voldoet, moet bij de aanvraag van de vergunning, bedoeld in artikel 94, ook een milieu-effectrapportage worden ingediend. Tenslotte wordt, volledigheidshalve, nog gewezen op de toelichting op artikel 189.

Artikel 95

Ingevolge dit artikel is het aanleggen van pijpleidingen die niet onder de reikwijdte van het Mer-besluit vallen vergunningvrij. Reden hiervan is dat voor aanleg van pijpleidingen op het vasteland afdoende regelingen bestaan. Het aanleggen van pijpleidingen valt onder de reikwijdte van de Wet ruimtelijke ordening. Bij een streek- of bestemmingsplan kunnen dan ook regels worden gesteld over het traject van een pijpleiding; bij de beoordeling en het concretiseren van deze ruimtelijke ordeningsaspecten kan externe veiligheid een rol spelen.

Voor pijpleidingen op het land waarop het Mer-besluit van toepassing is, geldt wel een vergunningplicht. Aldus wordt bewerkstelligd dat de aan te leggen pijpleiding geldt als één Mer-plichtig project.

Artikel 96

De beslistermijn bedraagt acht weken na de ontvangst van een aanvraag om een vergunning. Indien het besluit tot stand komt met toepassing van de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure (afdelingen 3.5 van de Awb en 13.2 van de Wet milieubeheer) geldt op grond van artikel 3:28 van de Awb een beslistermijn van zes maanden. Deze procedure is voorgeschreven bij een besluit waarvoor een Mer-plicht geldt.

Artikel 97

Dit artikel is van toepassing op alle pijpleidingen, ongeacht of deze vergunningplichtig zijn of niet. Uitzondering hierop vormt het tweede lid, onderdeel b, omdat de zeebodem anders dan het vasteland voortdurend aan veranderingen onderhevig is.

Met het oog op mogelijke risico's voor bijvoorbeeld het milieu is in het eerste lid bepaald, dat de pijpleiding niet eerder voor het eerst in gebruik kan worden genomen dan nadat de Minister van Economische Zaken daarmee heeft ingestemd.

Uit het tweede lid, onderdelen a en b, volgt dat de beheerder gegevens dient te overleggen waaruit blijkt dat de pijpleiding, gelegen in of op de zeebodem, op de juiste diepte ligt, stabiel is, langs het voorgeschreven traject is gelegd, het materiaal voldoet (ook corrosie bestendig), enzovoort. Bovendien moet de beheerder een verklaring van een onafhankelijke deskundige verstrekken over de eigenschappen en de aanleg van de pijpleiding. De betrokken onafhankelijke deskundige zal, om zijn werk goed te kunnen doen, dus elke fase vanaf het ontwerp tot en met het aanleggen van de pijpleiding moeten kunnen volgen. Tussentijds zal de bedoelde deskundige de beheerder per fase informeren over zijn

bevindingen. Indien de beheerder het om hem moverende redenen wenselijk of nodig acht om binnen enkele dagen instemming te verkrijgen van de Minister van Economische Zaken, zal hij er goed aan doen de minister in een voorfase op de hoogte te stellen van de tussentijdse bevindingen van de onafhankelijke deskundige. Ligt de pijpleiding daarentegen in of op het vasteland dan geldt alleen het bepaalde in het tweede lid, onderdeel a.

De Minister van Economische Zaken betreft die verklaring bij zijn afweging of hij aan het voor de eerste maal in gebruik nemen van die pijpleiding zijn instemming kan verlenen. Die verklaring van de onafhankelijke deskundige bindt de minister niet. Dus ook al wordt in de verklaring over de gehele linie een positief oordeel gegeven, dan nog kan de minister (uiteraard met redenen omkleed) weigeren zijn instemming te verlenen.

Artikelen 97 en 98

Indien de feitelijke ligging van een pijpleiding in of op de zeebodem niet overeenkomt met die vermeld in de vergunning, zou strikt formeel gezien de pijpleiding alsnog in de juiste positie moeten worden gebracht; dit kan grote financiële gevolgen hebben. Voor het geval de feitelijke ligging geen risico op schade met zich brengt, is daarom bepaald dat de Minister van Economische Zaken dat onderdeel van de verleende vergunning waarin de ligging van de pijpleiding is aangeduid in overeenstemming kan brengen met de feitelijke ligging van die pijpleiding. In de praktijk bestaat behoefte aan deze mogelijkheid. In het stadium waarin een vergunning voor het aanleggen van een pijpleiding wordt verleend, is het niet mogelijk een exact beeld te krijgen van de staat van de zeebodem waarin of waarop de pijpleiding te zijner tijd zal worden aangelegd. Zo kunnen er op de zeebodem zandverschuivingen hebben plaatsgevonden die noodzaken tot gedeeltelijk afwijken van het traject waarlangs het aanleggen van de pijpleiding was voorzien. Ook door bodemverweking kan de stabiliteit van een pijpleiding in gevaar worden gebracht. Verder bestaat de mogelijkheid dat er door zandgolven of ribbels ruimte ontstaat tussen de bodem en de pijpleiding (free-spans). Hierdoor kan het voorkomen dat leidingen niet meer voldoende ondersteund worden.

Een reden voor het onthouden van het aanpassen van de vergunning als bedoeld in het eerste lid kan twijfel over de stabiliteit van de aangelegde pijpleiding zijn.

Artikel 99

Als de leiding of kabel eenmaal in gebruik is genomen, dient de beheerder van de leiding periodiek onderzoek te verrichten en daarover te rapporteren aan de inspecteur-generaal der mijnen. Met de zinsnede «de instandhouding van een pijpleiding» (eerste lid) wordt bedoeld op een pijpleiding die tijdelijk buiten gebruik is gesteld.

Het tweede lid beperkt de informatieverstrekking aan de inspecteur-generaal der mijnen tot die gevallen waarin nieuwe feiten aan het licht komen. Daardoor worden de administratieve lasten voor zowel de uitvoerder als de overheid beperkt.

Wanneer na verloop van een aantal jaren – in de regel vijf jaar – aantoonbaar blijkt dat de ligging van de pijpleiding stabiel is en dat voldoende dekking op de pijpleiding blijft liggen, kan desgevraagd worden toegestaan dat de frequentie van het onderzoek wordt verminderd.

Artikel 100

De in geval van lekkage aan de inspecteur-generaal der mijnen gestuurde gegevens (vierde lid) zullen vooral gebruikt worden in het kader van toezicht, maar kunnen ook van nut zijn bij het ontwikkelen van nieuw beleid. Denkbaar is dat het ontstaan van lekkages wordt veroorzaakt door bepaalde eigenschappen van de pijpleiding of door de ligging van de pijpleiding. Indien zulks uit onderzoek zou blijken, zouden de voorschriften op die punten aangescherpt kunnen worden.

Artikel 101

Alleen na verkregen instemming van de Minister van Economische Zaken kan een herstelde pijpleiding opnieuw in gebruik worden genomen. De beheerder overlegt bij zijn verzoek ook een verklaring van een onafhankelijke deskundige.

De verplichting van instemming is ook voor tijdelijk buiten gebruik gestelde leidingen opgenomen, omdat de constructiesterkte of de stabiliteit van een dergelijke pijpleiding na verloop van tijd kan afnemen.

Artikel 103

Vaak heeft het verwijderen van een pijpleiding meer schadelijke effecten voor het milieu tot gevolg dan deze schoon en veilig achter te laten. Daarom zal weinig toepassing worden gegeven aan de mogelijkheid die artikel 45 van de Mijnbouwwet geeft om leidingen of kabels te verwijderen, voor zover deze zijn gelegen in of op het continentaal plat.

Artikel 105

Overeenkomstig artikel 93, strekt ook artikel 105 tot bescherming van de scheepvaart en visserij alsmede van het milieu. Daarom wordt verwezen naar de toelichting op het eerstgenoemde artikel.

Krachtens het derde lid kunnen te gelegener tijd bij ministeriële regeling regels worden gesteld omtrent de eigenschappen, de aanleg en de ligging van een kabel. Op dit moment wordt geen behoefte gevoeld zulke regels vast te stellen, omdat in de praktijk blijkt dat toepassing en handhaving van de in het eerste en tweede lid opgenomen doelvoorschriften geen problemen opleveren. In dit verband wordt opgemerkt dat voor kabels een ISO-norm in ontwikkeling is. Denkbaar is dat die norm geheel of gedeeltelijk deel gaat uitmaken van een mogelijk in de toekomst vast te stellen ministeriële regeling.

Artikel 106

Ook voor het aanleggen van een kabel in of op de zeebodem is een vergunning vereist, zoals bij het aanleggen van een pijpleiding.

Artikel 107

Teneinde zeker te stellen dat een samenstel van pijpleidingen en kabels (de zogenoemde umbilicals) geen wijziging teweegbrengt in het regime dat afzonderlijk geldt voor pijpleidingen en kabels is deze bepaling opgenomen.

Hoofdstuk 7. Verstrekking, beheer en gebruik van gegevens

Artikel 108

De gegevens die worden verstrekt zijn gegevens die zijn verkregen bij opsporing van delfstoffen of aardwarmte waarbij geen gebruik is gemaakt van boorgaten, anders gezegd verkregen bij verkenningsonderzoek als bedoeld in hoofdstuk 2 van het Besluit. In de eerste plaats is dat seismisch onderzoek, maar ook gegevens die zijn verkregen uit geochemisch en geologisch onderzoek vallen onder de verplichting die aan de overheid te verstrekken.

De gegevens die bij een verkenningsonderzoek worden verkregen, ondergaan altijd een mate van bewerking voordat zij voor seismische interpretatie worden gebruikt. Het is niet de bedoeling dat de hier bedoelde onderzoekers standaard de ruwe, onbewerkte data verstrekken, maar wel de bewerkte op basis waarvan analyses en interpretaties uitgevoerd kunnen worden. In de industrie zijn hiervoor gebruikelijke vormen van verstrekking ontstaan, waarbij de onderzoeker kan aansluiten.

Artikel 109

Dit artikel heeft betrekking op gegevens verkregen bij opsporingen, dus met gebruikmaking van boorgaten. De verstrekking van die gegevens is verplicht voor zover die gegevens zijn verkregen uit het uitgevoerde opsporingsonderzoek. De bepalingen strekken dus niet ertoe dat de uitvoerder wordt verplicht tot het doen van zodanig onderzoek dat het tot de genoemde gegevens leidt. De verplichting richt zich tot de uitvoerder, omdat hij degene is die opdracht geeft tot het doen van opsporingsonderzoek en dus degene is die de beschikking krijgt over gegevens als bedoeld in dit artikel.

Artikel 110

Regel is dat gesteentemonsters verkregen bij opsporing (in stukken) worden gedeeld, zodat de kennis zowel bij de vergunninghouder als de overheid beschikbaar is. Gesteentemonsters worden op een centrale plaats opgeslagen, namelijk bij TNO-NITG.

In sommige gevallen zijn de gesteentemonsters die bij opsporing zijn verkregen zo klein, dat het delen van deze monsters tot praktische problemen zou leiden. In die gevallen kan een ontheffing worden gevraagd van de verplichting om een representatief deel te verstrekken. In een dergelijk geval zou de minister kunnen bepalen dat hij toegang krijgt tot de monsters of de beschikking krijgt over de resultaten van verder onderzoek of dat de verstrekking op een later moment dient plaats te vinden.

Artikel 111

Dit artikel gaat over de gegevens uit winning. De gegevens worden gebruikt om inzicht te krijgen in diverse aspecten, zoals kennis van de ondergrond, financiële afdrachten, planmatig beheer van delfstoffen en rapportage. Het artikel verplicht tot het doen van een opgave; de opgave kan direct zijn gebaseerd op metingen dan wel het resultaat zijn van berekeningen. De wijze van berekening zal van geval tot geval kunnen verschillen. Vanzelfsprekend zullen de berekeningen zo nauwkeurig mogelijk moeten zijn. Het belang van de vergunninghouders en de overheid in de gevraagde gegevens zal meestal gelijk gericht zijn. De te verschaffen gegevens omtrent verbruikte en vernietigde delfstoffen (zie de onderdelen c en d van het eerste lid) dienen per mijnbouwwerk – een mijnbouwwerk omvat in de regel diverse boorgaten – te worden verstrekt,

niet per boorgat. Voor deze categorie van gegevens is het niet relevant een verdere uitsplitsing per boorgat te verlangen.

De gewonnen delfstoffen die bij het eerste lid, onderdeel a, worden vermeld kunnen vier bestemmingen krijgen, namelijk worden afgevoerd (eerste lid, onderdeel b), verbruikt (eerste lid, onderdeel c), vernietigd (eerste lid, onderdeel d) of teruggevoerd in de ondergrond (eerste lid, onderdeel f); deze som zal dus altijd kloppend moeten zijn.

Bij verbruik moet daarbij worden gedacht aan aardgas dat op een platform wordt gebruikt voor elektriciteitsopwekking en bij vernietigd aan aardgas dat afgefakkeld of afgeblazen wordt. Bij de opgave van gewonnen delfstoffen (onderdeel a) gaat het in eerste instantie om koolwaterstoffen en zout. Bij koolwaterstoffen gaat het dan om diverse soorten zoals aardgas, condensaat en zwaardere aardoliesoorten. Ook vallen onder onderdeel a andere delfstoffen zoals kwik die op meerdere plaatsen als bijproducten met de winning van aardolie of aardgas meekomen. In onderdeel e van het eerste lid wordt een opgave van gewonnen hoeveelheden van andere stoffen dan delfstoffen gevraagd. Hiermee wordt met name een opgave van gewonnen formatiewater gevraagd, dat wil zeggen water dat met de winning van delfstoffen (soms in grote hoeveelheden) meekomt. Bij onderdeel f gaat het om stoffen ter stimulering van de winning, maar ook om stoffen die bij de winning (injectiewater) meekomen en vervolgens weer worden teruggevoerd in de ondergrond bijvoorbeeld gas voor drukhandhaving in het reservoir.

Artikel 112

Bij opslag zijn er twee categorieën gegevens: enerzijds gegevens omtrent wat er wordt opgeslagen; anderzijds gegevens omtrent wat er (in geval van tijdelijke opslag) weer wordt teruggehaald. De laatste categorie van teruggehaalde stoffen wordt onderverdeeld in stoffen die worden afgevoerd, verbruikt, dan wel vernietigd.

Op de laatste onderverdeling is al ingegaan in de toelichting op artikel 111. Zoals bij artikel 111 is ook hier voor verbruik en vernietiging (zie eerste lid, onderdelen c en d) van stoffen relevant de gegevens per mijnbouwwerk.

Artikel 113

In het eerste lid staan de verschillende gegevens vermeld die moeten worden verstrekt.

Onderdeel a betreft de naam van het voorkomen en heeft tot doel dat het voorkomen onder een en dezelfde naam geregistreerd staat bij de uitvoerder en de Minister van Economische Zaken.

Onderdeel b legt vast in welk vergunningsgebied het voorkomen ligt; bij de zogenoemde overlopende velden ligt het voorkomen dus in diverse vergunningsgebieden.

De in onderdeel c genoemde kaart, is een kaart van de ondergrond waarop de diepteligging van de top van het voorkomen is aangegeven.

Wat de in onderdeel h genoemde reservoirdruk betreft wordt opgemerkt dat deze druk niet altijd wordt gemeten. Het gegeven is echter wel van belang voor de bepaling van de resterende reserve en om het verdere winningsgedrag van het veld te kunnen inschatten.

In het tweede lid wordt gevraagd om informatie over vermoedelijke voorkomens. Het gaat hier om de zogenoemde «prospectieve» reserves. Aan de hand van deze informatie kan worden beoordeeld of de infrastructuur (met name pijpleidingen) efficiënt benut wordt. Tevens is deze informatie nuttig voor het ontwikkelen van het energiebeleid.

In het algemeen deel van de toelichting, paragraaf 8, in het onderdeel hoofdstuk 7, is al op de termijn van vertrouwelijkheid van gegevens ingegaan, waarnaar wordt verwezen.

Artikel 119

De verstrekking van gegevens, verkregen bij de opsporing en winning van aardwarmte en het maken van boorgaten als bedoeld in artikel 49, eerste lid, onderdeel e, van de wet (het gaat om andere boorgaten dan die nodig zijn voor opsporing of winning van delfstoffen en aardwarmte of opslag van stoffen en die dieper zijn dan 500 meter), is in het Besluit apart geregeld.

Zoals blijkt uit dit artikel zijn niet alle artikelen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing verklaard op opsporing en winning van aardwarmte alsmede op boorgaten.

Zo bestaat er geen noodzaak artikel 108 over verkenningsonderzoek van overeenkomstige toepassing te verklaren, omdat deze niet is beperkt tot bepaalde delfstoffen of bestemmingen, en het belang van artikel 113 is beperkt tot koolwaterstoffen.

Artikel 111 is niet van toepassing op «andere boorgaten» (boorgaten als bedoeld in artikel 49, eerste lid, onderdeel e, van de wet), omdat deze boorgaten niet gebruikt worden voor het winnen van delfstoffen en derhalve ook niet relevant zijn voor de beoordeling van het planmatig beheer van delfstoffen of voor afdrachten aan de staat.

Hoofdstuk 8. Waarborgfonds mijnbouwschade

Artikel 120

Over *verkenningsonderzoek* wordt het volgende opgemerkt. Een bijdrage is alleen verschuldigd door mijnbouwondernemers die voor eigen rekening en risico verkenningsonderzoek verrichten (zogenoeten speculatieve surveys). Indien verkenningsonderzoek wordt verricht door of in opdracht van een mijnbouwondernemer die tot één van de andere sectoren behoort, worden uitkeringen ten laste van het fonds in verband met dat onderzoek verdisconteert in de bijdrage van die mijnbouwondernemer.

Voor de duidelijkheid wordt er op gewezen dat uit artikel 134, tweede lid, van de wet volgt dat mijnbouwactiviteiten aan de zeezijde van de zogeheten «3-mijls zone» bij de vaststelling van de bijdrage buiten beschouwing worden gelaten.

Artikel 121

Het vermogen van het fonds is gefixeerd op een bedrag van € 250 000 (eerste lid). Bij de bepaling van dit vermogen is gepoogd een evenwicht tussen twee wenselijkheden te bereiken: enerzijds dat het fonds op elk tijdstip over de middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen en anderzijds dat niet meer kapitaal wordt onttrokken aan de mijnbouwondernemingen dan strikt noodzakelijk is. Bij de bepaling van het vermogen is gebruik gemaakt van gegevens over schadezaken bij natuurlijke personen als gevolg van mijnbouwactiviteiten in de afgelopen vijf jaar. Uit gegevens die bij het fonds betrokken mijnbouwondernemingen verstrekt hebben, is gebleken dat de bedragen van de uitgekeerde schadevergoedingen in verband met de gevolgen van de gaswinning beperkt van omvang zijn geweest, zowel in totaliteit als per individueel schadegeval. In het kader van de gaswinning is in de afgelopen vijf jaar in

totaal ongeveer € 725 000 uitgekeerd aan natuurlijke personen. Daarbij ging het om de afwikkeling van ongeveer 700 claims.

Gemiddeld per geval betrof het uitgekeerde bedrag circa € 1 000. In bijna alle gevallen is de schade zonder noemenswaardige problemen door de mijnbouwondernemingen vergoed. Van vergoedingen aan natuurlijke personen in verband met schade als gevolg van zoutwinning is in het geheel geen sprake geweest. Hetzelfde geldt voor opslagactiviteiten. Gevallen waarin schade niet werd of kon worden vergoed als gevolg van insolventie van een mijnbouwonderneming hebben zich evenmin voorgedaan. Voor de financiering van het fonds kan daarom worden volstaan met het separeren van een beperkt bedrag. Dat geldt te meer daar het gaat om een bedrag dat wordt afgescheiden van de financiële middelen van een mijnbouwonderneming waarover zij niet meer kunnen beschikken («dood kapitaal»). Gelet hierop en mede in aanmerking genomen de beperkte reikwijdte van het fonds, is na overleg met de onderscheiden sectoren van de mijnbouwindustrie geconcludeerd, dat een vermogen van € 250 000 ruim voldoende moet worden geacht om het fonds aan zijn verplichtingen te kunnen laten voldoen. Indien in de toekomst mocht blijken dat het basisvermogen van het fonds structureel tekort schiet, kan het vermogen op een hoger bedrag worden vastgesteld. Overwogen is het vermogen van het fonds jaarlijks vast te stellen, waarbij de omvang aan de kapitaalbehoefte in het betrokken jaar wordt gerelateerd. Hiervan is afgezien omdat niet valt te verwachten dat de kapitaalbehoefte sterk fluctueert en een wettelijk gefixeerd bedrag de industrie meer zekerheid biedt dan een jaarlijks vast te stellen bedrag. Bovendien kunnen hierdoor administratieve lasten voor het bedrijfsleven worden beperkt omdat ondernemers niet jaarlijks gegevens behoeven te verstrekken die nodig zijn om het vermogen te kunnen vaststellen.

De mijnbouwindustrie omvat verschillende categorieën mijnbouwondernemers en mijnbouwactiviteiten die vanuit een oogpunt van mijnbouwschade niet over één kam kunnen worden geschoren. Met het oog hierop, is de bedrijfstak onderverdeeld in vier sectoren: olie- en gaswinning, zoutwinning, opslag (vooralsnog alleen van aardgas) en verkenningsonderzoeken, die niet door of in opdracht van mijnbouwondernemingen die tot een andere sector behoren worden uitgevoerd, de meergenoemde speculatieve surveys (tweede lid). Indien de ontwikkelingen in de bedrijfstak daartoe aanleiding geven, kan de indeling in sectoren uiteraard worden gewijzigd (bijvoorbeeld aardwarmte). Met uitzondering van de sector «verkenningsonderzoek», leveren alle sectoren een aandeel in het initiële vermogen van het fonds. Hoewel hierbij rekening is gehouden met de aard en de omvang van de mijnbouwactiviteiten in, alsmede met het schadeverleden van de ondernemingen in de onderscheiden sectoren, is die verdeling enigszins arbitrair; zij is echter in overleg met en met instemming van de sectoren tot stand gekomen. De sector «verkenningsonderzoek» is buiten de verdeling gehouden omdat de afgelopen jaren op het Nederlands territorium geen speculatieve surveys zijn verricht. Het is echter wel een potentieel schadeveroorzakende activiteit; het is niet uitgesloten – bijvoorbeeld in verband met de ontwikkeling van nieuwe technieken – dat zij in de toekomst zullen plaatsvinden. Indien als gevolg van deze activiteiten uitkeringen ten laste van het fonds worden gedaan, kan de ondernemers in deze sector een bijdrage worden opgelegd.

Indien het initiële vermogen eenmaal is gevormd, behoeft het fonds alleen nog te worden aangevuld als het vermogen beneden het wettelijk minimum daalt. Die aanvullingen worden in eerste instantie volledig toebedeeld aan de sector waartoe de ondernemingen behoren die de lasten van het fonds hebben veroorzaakt. Pas als in die sector geen ondernemers meer actief zijn die een bijdrage kan worden opgelegd, worden deze kosten omgeslagen over de andere sectoren. De achtergrond

hiervan is dat de kosten zoveel mogelijk moeten worden gelegd waar zij zijn veroorzaakt (derde lid).

Artikelen 122 tot en met 124

Het (aandeel van een sector in het) initiële vermogen of een tekort van het fonds moet worden omgeslagen over de individuele mijnbouwondernemers. De uitgangspunten die hierbij voor ogen hebben gestaan, zijn enerzijds de bijdrage voor de ondernemingen mijnbouwindustrie zo laag mogelijk te houden en anderzijds de lasten van het fonds zoveel mogelijk te laten dragen door degene die ze heeft veroorzaakt («de veroorzaker betaalt»).

In het eerste jaar van het bestaan van het fonds wordt het initiële vermogen van het fonds ingevolge de eenmalige toepassing van artikel 123 bijeengebracht (zie ook de toelichting bij artikel 121). Daarnaast en in de jaren daarna, bestaat de verschuldigde bijdrage uit twee componenten:

a. voorschotten (eerste lid van de artikelen 122 en 124)

Een voorschot wordt geheel ten laste gebracht van de mijnbouwondernemer in verband met wiens mijnbouwactiviteiten die voorschotten zijn verleend. Een andere benadering zou er toe kunnen leiden dat een bestaande onderneming door hem veroorzaakte schade geheel of gedeeltelijk op het fonds – dus op de branche – kan afwentelen. Indien in een kalenderjaar geen voorschotten zijn uitgekeerd in verband met de mijnbouwactiviteiten van een mijnbouwonderneming is deze component uiteraard nul.

b. schadevergoedingen (tweede lid van de artikelen 122 en 124)

Een schadevergoeding kan niet ten laste van de mijnbouwondernemer die de schade heeft veroorzaakt, worden gebracht. Die onderneming is immers failliet of anderszins buiten staat te betalen. Deze uitkeringen moeten over de andere mijnbouwondernemers in de betrokken sector worden omgeslagen. Als er geen ondernemers meer zijn in een bepaalde sector wordt het aandeel van die sector gelijkelijk verdeeld over de andere sectoren. Dat risico's die niet of onvoldoende op het niveau van een individuele onderneming kunnen worden afgedekt, over de gehele bedrijfstak worden omgeslagen, komt overigens ook elders voor. Een voorbeeld: de provinciale fondsen ter bekostiging van de nazorg voor stortplaatsen (artikel 15.47 van de Wet milieubeheer). Een dergelijk fonds wordt gefinancierd uit heffingen van exploitanten van stortplaatsen in de provincie (vgl. de artikelen 15.44 en 15.45 van de Wet milieubeheer).

Er is in de sectoren olie- en gaswinning, zoutwinning en opslag van stoffen gekozen voor een systeem van zelfregulering (artikel 122, tweede lid, tweede volzin), dat wil zeggen dat de mijnbouwondernemers die tot een sector behoren de minister een voorstel doen over de wijze waarop zij het aandeel van de sector in het initiële vermogen of een tekort onderling verdelen, waarbij zij een aantal wettelijke randvoorwaarden in acht dienen te nemen. Die randvoorwaarden houden in dat rekening wordt gehouden met, kort gezegd, de aard en omvang van de activiteiten van de onderneming en het beslag dat in de achterliggende periode door een onderneming op de middelen van het fonds is gelegd. Dit betekent dat een bedrijf dat veel activiteiten verricht een hogere bijdrage verschuldigd zal zijn dan de ondernemingen in die sector, wier activiteiten minder grootschalig zijn. Daarentegen kan een kleinschaligere onderneming weer wel een hoger bedrag verschuldigd zijn als door haar toedoen een groot beslag op de middelen van het fonds wordt gelegd. Het systeem van zelfregulering is mogelijk omdat het in de genoemde sectoren om een homogene en stabiele groep ondernemingen gaat. Het waarborgt bovendien een sterke betrokkenheid van de bedrijfstak bij de vaststelling van de bijdrage, waardoor het draagvlak wordt vergroot. Ook in het overleg met de mijnbouwindustrie kwam naar voren dat dit systeem de

voorkeur had boven een systeem waarbij de Minister van Economische Zaken de bijdrage eenzijdig zou vaststellen.

De minister stelt de bijdrage vast met inachtneming van het voorstel, tenzij dit niet voldoet aan de wettelijke randvoorwaarden of het algemeen belang zich daartegen verzet. Bij dit laatste kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het geval dat de bijdrage grotendeels zou moeten worden betaald door een ondernemer waarvan de financiële positie zwak is, zodat niet is gewaarborgd dat het fonds daadwerkelijk over het wettelijk vereiste vermogen zal kunnen beschikken. Indien de sector niet tijdig gebruik maakt van het recht een voorstel te doen, stelt de minister de bijdragen ambtshalve vast, met inachtneming van de daaraan gestelde wettelijke randvoorwaarden.

Bij de sector «verkenningsonderzoek» is gekozen voor een systeem, waarbij de minister dit onderdeel van de bijdrage eenzijdig vaststelt aan de hand van een wettelijke maatstaf. Een systeem van zelfregulering ligt hier minder in de rede omdat deze sector minder homogeen en stabiel is dan de overige sectoren (artikel 124, tweede lid).

Artikel 125

Indien achteraf rechtens onherroepelijk komt vast te staan dat het voorschot ten onrechte is uitgekeerd of dat een te hoog voorschot is uitgekeerd, wordt dit aan de betrokken mijnbouwondernemer gerestitueerd. Hiervan is sprake als dit blijkt uit een tussen de mijnbouwondernemer en de burger gesloten vaststellingsovereenkomst (artikel 7:900 van het BW) of een rechterlijke uitspraak die in kracht van gewijsde is gegaan. De burger aan wie ten onrechte een (te hoog) voorschot is uitgekeerd, is verplicht dit aan het fonds te restitueren (artikel 140, tweede lid, van de Mijnbouwwet). Het systeem is zo sluitend.

Artikel 126

De termijn waarbinnen moet zijn betaald, is zes weken na inwerking-treding van de beschikking, tenzij in de beschikking een later tijdstip wordt genoemd (tweede lid). Niet voorzien is in een mogelijkheid uitstel van betaling te verlenen. Hangende bezwaar of beroep tegen de beschikking, kan de mijnbouwondernemer wel een verzoek indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak de beschikking te schorsen (artikel 142, eerste lid, van de wet in samenhang met artikel 8:81 van de Awb).

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld aan de wijze van betaling (derde lid). Hierbij kan worden gedacht aan de betaalvorm (giraal of anders), het tijdstip waarop de betaling plaatsvindt (bijschrijving op de rekening van het fonds of afschrijving van de rekening van de mijnbouw-ondernemers) en ten laste van wie de kosten van betaling komen.

Artikel 127

Indien de mijnbouwondernemer de bijdrage niet binnen de betalingstermijn betaalt, is hij na afloop van die termijn wettelijke rente over de bijdrage verschuldigd. De minister hoeft de rente niet bij een aparte beschikking vast te stellen; de verschuldigdheid ontstaat van rechtswege. De bijdrage zal in het kader van de invordering met de wettelijke rente worden verhoogd. Het ligt uit een oogpunt van zorgvuldigheid wel in de rede dat de minister bij brief wijst op de verschuldigdheid van de rente, alvorens tot invordering over te gaan. Geen rente is verschuldigd als het bedrag ervan minder dan € 25 bedraagt (vgl. artikel 4.4.2.2, tweede lid, van het voorontwerp van de vierde tranche van de Awb). In dat geval wegen de administratieve kosten niet op tegen het rentebedrag.

Artikel 128

De beschikking waarbij de bijdrage is opgelegd, kan in bezwaar worden herroepen of in beroep worden vernietigd. Indien op grond van die beschikking is betaald, is daardoor met terugwerkende kracht de rechtsgrondslag aan die betaling vervallen en is die betaling dus onverschuldigd gedaan. Het fonds moet het bedrag in dat geval restitueren, vermeerderd met de wettelijke rente over de periode waarin het ten onrechte het bedrag ter beschikking heeft gehad.

Rente is ook verschuldigd als de minister de bijdrage, los van bezwaar en beroep, op een lager bedrag vaststelt. Hiervoor kan bijvoorbeeld aanleiding zijn als na ommekomst van de bezwaar- en beroepstermijn blijkt dat de beschikking kennelijk onjuist is. Dit spreekt vanzelf als de verlaging het gevolg is van een omstandigheid die in de risicosfeer van de overheid ligt; het ligt minder voor de hand als de verlaging meer in de risicosfeer van de betrokken mijnbouwondernemer ligt (bijvoorbeeld onjuiste of onvolledige verstreking van gegevens). Er is voor gekozen geen onderscheid tussen beide situaties te maken. Hieraan ligt ten grondslag dat het om een beperkte en tamelijk gesloten groep gaat, mede gelet op ervaringen in het verleden met deze groep geen misbruik te verwachten is en het om relatief kleine bedragen gaat. Het omgekeerde geval kan zich uiteraard ook voordoen: de beschikking wordt achteraf op een hoger bedrag vastgesteld. De mijnbouwondernemer is in dit geval geen rente verschuldigd. Ook hier wordt geen onderscheid gemaakt al naar gelang de oorzaak van wijziging van de vaststelling in de risicosfeer van de overheid of de mijnbouwondernemer is gelegen.

Artikel 129

Een aanvraag kan alleen door natuurlijke personen worden ingediend (artikelen 137 en 140 van de wet). Achtergrond hiervan is dat het fonds is bedoeld als achtervang voor burgers; niet voor bedrijven en overheden. Het onderscheid tussen natuurlijke en niet-natuurlijke personen valt overigens niet geheel samen met bedrijfsmatige en niet-bedrijfsmatige activiteiten. Dit hangt af van de rechtsvorm waarin een bedrijf wordt ontplooid. Indien bijvoorbeeld sprake is van een «eenmanszaak» kan schade aan bedrijfsgebouwen voor vergoeding in aanmerking komen. Buiten kijf staat dat rechtspersonen geen beroep op het fonds kunnen doen. Ook maatschappen, vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen, kunnen als zodanig geen beroep op het fonds doen. Indien één van de maten of vennoten schade heeft geleden aan een zaak die hem (mede) in eigendom toekomt, kan hij wel als natuurlijk persoon een beroep op het fonds doen. Hierbij kan een sterke verwevenheid met de vennootschapsactiviteiten bestaan. Een voorbeeld hiervan is een agrarisch bedrijf dat in een maatschap wordt gedreven en waarbij de ene maat alleen zaken heeft ingebracht (boerderij, landerijen) en de andere alleen zijn arbeid. Indien door mijnbouwactiviteiten schade wordt toegebracht aan de zaken die de ene maat in de maatschap heeft ingebracht, kan die maat een beroep doen op het fonds ter vergoeding van die schade.

Een belangrijk geschrift dat bij de aanvraag moet worden overgelegd, is het (voorlopig) advies van de Tcbb (artikelen 139 en 141 van de Mijnbouwwet). Indien het een aanvraag om een voorschot betreft, is altijd een (voorlopig) advies aanwezig. Een dergelijk verzoek kan immers pas worden gedaan als er een (voorlopig) advies ligt, dat door de mijnbouwondernemer wordt bestreden. Het ligt anders als het een aanvraag om schadevergoeding betreft. Het kan het zich in dat geval voordoen dat er nog geen advies van de Tcbb is en zelfs dat er in het geheel nog geen procedure bij de Tcbb aanhangig is. In laatstbedoeld geval moet die procedure alsnog worden doorlopen, met dien verstande dat de «contra-

dictoire» elementen buiten toepassing blijven (artikel 138 van de Mijnbouwwet). Een andere mogelijkheid was geweest dat de minister de Tcbb om advies vraagt als er een beroep op het fonds wordt gedaan. Het ligt echter meer op de weg van degene die stelt aanspraak te kunnen maken op een uitkering uit het fonds die aanspraak te onderbouwen.

De opgave, bedoeld in onderdeel e, kan worden gedaan door een afschrift over te leggen uit één van de openbare registers waarin die gegevens zijn opgeslagen, te weten: het faillissementsregister (artikel 19 van de Faillissementswet), het surséanceregister (artikel 222a van de Faillissementswet), het schuldsaneringregister (artikel 294 van de Faillissementswet), het handelsregister (artikel 28 van de Handelsregisterwet 1996) en het overlijdensregister (artikel 1:17 van het Burgerlijk Wetboek).

De opgave, bedoeld in onderdeel f, voor zover het betreft de betwisting door de mijnbouwonderneming van het advies van de Tcbb, kan elk geschrift zijn, waaruit die betwisting redelijkerwijs kan worden afgeleid; voor zover het betreft de noodzaak van de getroffen maatregelen, kan het een rapport van een deskundige bijvoorbeeld een taxateur zijn. Het gaat te ver in het algemeen het overleggen van een door een beëdigd taxateur opgesteld rapport dwingend voor te schrijven. Het hangt af van de aard en omvang van geclaimde schade of dit nodig en zinvol is, mede gelet op de kosten die aan zo'n rapport zijn verbonden.

Artikelen 130 en 131

Indien het fonds een verzoek om een uitkering ontvangt, tekent het daarop onverwijld de ontvangstdatum aan en zendt het de verzoeker een ontvangstbevestiging. De datum is bepalend voor de aanvang van de beslistermijn. Dit tijdstip is voor verzoeker van belang om te kunnen vaststellen vanaf welk tijdstip sprake is van een fictief besluit, waartegen hij kan opkomen (artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb). De beslistermijn bedraagt zes weken. Hieraan ligt enerzijds ten grondslag dat, zeker bij verzoeken om voorschotten, in de regel van spoedeisendheid sprake is; anderzijds dat bij een verzoek altijd het, na een zorgvuldige procedure tot stand gekomen, advies van de Tcbb moet worden overgelegd, waardoor de zaak al in hoge mate is «uitgekristalliseerd».

Artikel 132

Het fonds is, zoals in het algemene deel van de toelichting opgemerkt, een rechtspersoon. De Comptabiliteitswet 2001 en de daarop gebaseerde regelgeving zijn daarom niet van rechtswege van toepassing. De rechtspersoonlijkheid van het fonds is slechts een juridisch-technische constructie met als enig doel het geld in het fonds volledig apart te houden van de algemene middelen van het Rijk. Nu het fonds wordt beheerd door een minister is het echter wenselijk op het beheer van het fonds de Comptabiliteitswet 2001 waar mogelijk en zinvol van overeenkomstige toepassing te verklaren. Het is echter niet altijd mogelijk of zinvol de Comptabiliteitswet 2001 onverkort toe te passen. Dit zou bijvoorbeeld betekenen dat de begroting van het fonds bij wet zou moeten worden vastgesteld als ware het een onderdeel van de rijksbegroting.

Dat is uiteraard niet de bedoeling. Met het oog hierop is aan de Ministers van Economische Zaken en Financiën de bevoegdheid toegekend om van de Comptabiliteitswet 2001 af te wijken als toepassing van die wet niet mogelijk of zinvol is.

Een andere mogelijkheid was het fonds de status van zogeheten begrotingsreserve te geven (artikel 5, vierde lid, van de Compatibiliteitswet 2001). Bij de eerstkomende evaluatie van de Mijnbouwwet zal, zoals

in het algemene deel reeds aangekondigd, nut en noodzaak van de eigen rechtspersoonlijkheid van het fonds worden gezien.

De inkomsten, de uitgaven en de liquide middelen van het fonds worden fysiek en administratief beheerd als ware het inkomsten, uitgaven en liquide middelen van het Ministerie van Economische Zaken. De administratie moet zo worden gevoerd dat jaarlijks per 31 december het vermogen van het fonds vast te stellen is. Het tweede lid strekt ertoe dat publicatie van een aparte begroting en balans van het fonds achterwege kan blijven. De in het derde lid geregelde rekening-courant-verhouding met de schatkist ligt voor de hand, omdat het hier om publieke middelen gaat die door de Minister van Economische Zaken worden beheerd. Een rentevergoeding is niet uitgesloten. Overigens geldt ook dat het doorberekenen van beheerskosten niet is uitgesloten.

Hoofdstuk 9. Splitsen en samenvoegen van vergunningen

Artikel 134

In dit verband wordt er, wellicht ten overvloede, op gewezen, dat op de nieuw ontstane vergunningen de artikelen van de Mijnbouwwet van toepassing zijn, met uitzondering van artikel 15 (procedure concurrerende aanvragen). Het betreft hier namelijk niet de verlening van een vergunning in de zin van artikel 3 van de richtlijn nr. 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 30 mei 1994 betreffende voorwaarden voor het verlenen en het gebruik maken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen (PbEG L 164). Immers, evenals bij overdracht van een vergunning of verlenging van de geldigheidsduur, betreft deze situatie niet een inhoudelijke wijziging van de vergunning, maar slechts een wijziging van beperkte en formele aard. Noch bij splitsen, noch bij samenvoegen is er sprake van het indienen van een aanvraag om een vergunning; ook wordt er geen «open» gebied in vergunning gebracht.

Artikel 135

Ingevolge het eerste lid heeft de minister een gebonden bevoegdheid. Aldus wordt zeker gesteld dat de aanvraag van de houder van een vergunning in beginsel wordt ingewilligd. Bij het verdelen van het gebied (derde lid) kan een groter en een kleiner gebied ontstaan, maar de gebieden zijn tezamen even groot als het oorspronkelijke gebied.

Het streven is erop gericht om de gesplitste vergunningen zoveel mogelijk met elkaar identiek te laten zijn, zowel wat betreft beperkingen en voorschriften (tweede lid), als tijdsduur (vierde lid). Er is dus geen sprake van een aanvraag om een nieuwe vergunning voor een nog niet eerder gegund gebied.

Artikel 136

Deze bepaling voorkomt dat een voorkomen door splitsing van de vergunning onder de reikwijdte van twee of meer vergunningen komt te vallen en sluit daarmee aan op artikel 23 van de Mijnbouwwet.

Artikel 137

Deze bepaling over samenvoegen van vergunningen is het spiegelbeeld van artikel 135 van het Besluit. Voor een toelichting wordt, korthedshalve, verwezen naar de toelichting op het genoemde artikel.

De «nieuwe» vergunning heeft op grond van het vierde lid een tijdsduur die overeenkomt met de tijdsduur van die vergunning die de kortste looptijd heeft. Aldus is rekening gehouden met artikel 18, derde lid, van de

Mijnbouwwet, waarin wordt bepaald dat een verlenging van het in de vergunning vastgestelde tijdvak slechts wordt ingewilligd, indien blijkt dat er onvoldoende tijd rest om de mijnbouwactiviteiten binnen dat tijdvak te voltooien. De houder van de «nieuwe» vergunning kan, uiteraard, op grond van datzelfde artikel 18, derde lid, een verzoek om verlenging indienen, als daartoe aanleiding is.

Artikel 140

De strekking van dit artikel is te voorkomen dat inhoudelijk afwijkende overeenkomsten met elkaar zouden worden samengevoegd. Er kunnen zich bijvoorbeeld verschillen voordoen in het percentage staatsdeelneming, in condensaatregelingen of geen staatsdeelneming in aardolie dan wel staatsdeelneming in zowel aardolie als aardgas.

Artikel 141

Met het woord «mede» in de aanhef van het eerste lid, wordt tot uitdrukking gebracht, dat de weigeringsgronden voor de verlening van een opsporings- of winningsvergunning en voor een opslagvergunning, neergelegd in de artikel 9 respectievelijk 27 van de Mijnbouwwet, onverkort van toepassing blijven.

Artikel 142

De «nieuwe» vergunning vervangt de «oude» vergunning zodra zij in werking is getreden. De «oude» vergunning vervalt pas als de «nieuwe» vergunning onherroepelijk wordt. De «oude» vergunning blijft dus hangende een bezwaar- en beroepsprocedure latent bestaan en herleeft als de «nieuwe» vergunning wordt herroepen, vernietigd of geschorst. Op deze wijze wordt enerzijds bewerkstelligd dat geen twee vergunningen tegelijkertijd van kracht zijn en anderzijds dat altijd één vergunning van kracht is.

Artikel 143

Het eerste lid hangt samen met de artikelen 82 en 90 van de Mijnbouwwet. Ingevolge die artikelen rust op de aangewezen vennootschap respectievelijk op de houder van een winningsvergunning de verplichting mee te werken aan de totstandkoming van een overeenkomst. Aangezien de «oude» overeenkomst vervalt door de splitsing of samenvoeging, zal een nieuwe overeenkomst moeten worden gesloten.

Ingevolge het tweede lid behoeft de overeenkomst instemming van de Minister van Economische Zaken. Dit is een besluit als bedoeld in artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, dat niet op grond van artikel 8:3 van de Awb van bezwaar en beroep is uitgezonderd. Het is immers niet een besluit tot goedkeuring van een privaatrechtelijke rechtshandeling van een bestuursorgaan, maar van particuliere partijen (ABR 31 juli 2000, JB 250). Indien de instemming niet wordt verleend, is de overeenkomst nietig wegens strijd met de wet (artikel 3:40 van het BW).

Hoofdstuk 10. Veiligheid van groeven

Artikel 146

De Minister van Economische Zaken heeft alleen bevoegdheden met betrekking tot de gesteentemechanische veiligheid van een groeve. De vergunning met de daaraan verbonden voorschriften of beperkingen (derde lid) strekt ertoe de gesteentemechanische veiligheid van de groeve zeker te stellen. Bescherming van andere belangen, zoals brandgevaar,

behoort tot de verantwoordelijkheid van de betrokken gemeente. Bij winning van kalksteen kunnen ook andere stoffen, niet te vermijden bijproducten, vrijkomen, zoals vuursteen. De gezamenlijke winning is dan vergunningplichtig.

Artikel 147

De onderwerpen die in het tweede lid worden genoemd hebben alle betrekking op de stabiliteit van de groeve. De dikte van de pilaren (tweede lid, onderdeel c) is mede bepalend voor de stabiliteit van de groeve. Aardpijpen (tweede lid, onderdeel d) zijn gaten in de kalksteen die langs natuurlijke weg (door karst) zijn ontstaan en kunnen leiden tot instortingen. Maatregelen dienen dan te worden genomen om het gevaar van instorten te voorkomen, zoals het afdichten en het aanbrengen van versteviging. Op het kruispunt van tunnels, schachten en andere ondergrondse werken (tweede lid, onderdeel e) heeft het dak minder ondersteuning dan in een normale doorgaande gang. Zo nodig worden voorschriften aan de vergunning verbonden om te voorkomen dat de overspanning te groot wordt. Er zijn verschillende methoden om de stabiliteit van een groeve te beoordelen. Gebruikelijk is dat er regelmatig visuele inspecties worden uitgevoerd. In kritische gevallen bijvoorbeeld als het gangenstelsel zich uitstrekt onder gebouwen, kan worden voorgeschreven dat aanvullende instrumentele waarnemingen worden verricht (tweede lid, onderdeel f).

Artikel 148

In dit artikel wordt toepassing van de openbare voorbereidingsprocedure voorgeschreven, opdat de inwoners van de betrokken gemeente(n) hun zienswijze naar voren kunnen brengen. De terinzagelegging van de aanvraag en de daarop betrekking hebbende stukken vindt, in afwijking van artikel 3:11, vierde lid, van de Awb niet plaats op het Ministerie van Economische Zaken, maar op het gemeentehuis van de gemeente(n) waar de groeve is gelegen. Hierdoor is het voor betrokkenen gemakkelijker op van de stukken kennis te nemen.

Artikelen 149 en 154

Deze meldingsplicht is van belang voor het uitoefenen van het toezicht en de handhaving.

Artikel 150

Op de in dit artikel bedoelde kaart dienen de nieuwe gangenstelsels te worden aangetekend. Ook op basis van deze kaart kan worden nagegaan of de vergunninghouder zich houdt aan de voorschriften, opgenomen in de vergunning.

Artikelen 151 en 153

Deze vergunning biedt de houder de gelegenheid om een groeve, die niet langer in gebruik is voor het winnen van kalksteen, voor andere activiteiten te gebruiken. Bij andere activiteiten kan worden gedacht aan het organiseren van toeristische attracties in een groeve, het kweken van champignons of het exploiteren van een bistro.

Op grond van deze vergunning kan dus geen kalksteen worden gewonnen, hoe gering in hoeveelheid ook. Op het verbod zonder vergunning kalksteen te winnen, maakt artikel 153 een uitzondering: het verbod geldt niet voor het aanbrengen van wijzigingen aan de groeve ten behoeve het uitoefenen van die andere activiteiten. Voor het aanbrengen

van zulke wijzigingen zal betrokkene bij de aanvraag om een vergunning eerst toestemming moeten verkrijgen (zie artikel 152, tweede lid, onderdeel c).

Artikel 152

De in het tweede lid, onderdeel a, bedoelde maatregelen strekken ertoe te voorkomen, dat aan de groeve beschadigingen worden toegebracht waardoor de gesteentemechanische veiligheid van de groeve in gevaar wordt gebracht. Een groeve die voor een ander doeleinde dan winning wordt gebruikt, dient regelmatig geïnspecteerd te worden op de stabiliteit ervan om eventueel instortingsgevaar tijdig te onderkennen. Dat kan zowel visueel als instrumenteel. Op grond van het tweede lid, onderdeel b, kunnen voorschriften worden gesteld aan het verrichten van metingen.

Zou het nodig zijn om voor het uitoefenen van die andere activiteiten bijvoorbeeld een nooduitgang aan te leggen, dan dient de aanvrager dit bij zijn verzoek om een vergunning te melden (tweede lid, onderdeel c). Indien een vergunninghouder wijzigingen wil aanbrengen aan de groeve bijvoorbeeld voor het verbeteren van de mogelijkheden om de lopende activiteiten uit te breiden, zal hij een nieuwe vergunning moeten aanvragen.

Artikel 155

Het spreekt voor zich dat het voorhanden hebben of het gebruik van ontplofbare stoffen in groeven uiterst gevaarlijk is. Voor de winning van kalksteen is het gebruik van ontplofbare stoffen niet nodig, daarvoor wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde zaagmethode.

Artikel 157

Tot alle nodige maatregelen ter voorkoming van instorting van de groeve (eerste lid) kunnen behoren: het versterken van pilaren in een gangenstelsel of het metselen van nieuwe pilaren om de stabiliteit van de groeve te verzekeren.

Artikel 158

Het is van groot belang dat er regelmatig visuele (en zo nodig ook instrumentele) waarnemingen worden verricht naar de toestand van het gangenstelsel. Op grond van artikel 147, tweede lid, onderdeel f, en artikel 152, tweede lid, onderdeel b, kunnen (speciale) voorschriften worden gesteld omtrent de wijze en de frequentie van metingen.

Artikel 160

De vraag rijst wie voor een groeve die buiten gebruik is gesteld en waarvan de toegang behoorlijk is afgesloten verantwoordelijk is. Hierover het volgende.

De rechtbank te Maastricht (hierna: de Rechtbank) heeft zich in haar uitspraken van 13 juni 1996, NJ 1997, 299 en 25 maart 1999, BB 2000, 1181 op het standpunt gesteld dat de eigenaar van het perceel grond waarop de enige ingang tot het gangenstelsel is gelegen door horizontale natrekking eigenaar is geworden van het gehele gangenstelsel. Anders gezegd: zolang de gang *niet* is gegraven is de grondeigenaar eigenaar van de zich daarin bevindende mergel; *nadat* een gang is gegraven wordt de eigenaar van het perceel waarop zich de ingang tot de gang bevindt – i.c. de gemeente – door natrekking eigenaar van die gang.

Overigens is nog vermeldenswaard de overweging van de Rechtbank dat volgens de toelichting op artikel 6:174 (artikel 6.3.2.7) van het

Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) een mijngang, wel onder het begrip opstal valt van artikel 6:174 BW, een mergelgang niet.

Hieruit volgt dat op de eigenaar van de gang geen risico-aansprakelijkheid, maar slechts een schuldaansprakelijkheid rust.

Het Hof te s'-Hertogenbosch (hierna: het Hof) kiest in zijn arrest van 26 mei 1996, NJ 1998/93 voor een andere benadering waardoor in midden kan worden gelaten bij wie de eigendom van het gangenstelsel berust. Uitgaande van de vooronderstelling dat de eigenaren van de bovengrond eigenaar zijn van het gangenstelsel, voor zover dat onder hun percelen ligt, overweegt het Hof dat zelfs wanneer wordt aangenomen dat de eisers zich op een recht van eigendom kunnen beroepen, dat geen onbeperkt recht is; de eigenaar moet een inbreuk dulden als hij geen redelijk belang heeft zich daartegen te verzetten (artikelen 5:20 tot en met 5:23 BW). Dit doet zich in deze zaak voor. Het Hof doet geen uitspraak over de conclusie van de Rechtbank, dat een mergelgang niet, maar een mijngang wel onder het begrip opstal van artikel 6:174 BW valt. Door de door het Hof gekozen benadering is dat ook niet nodig. Wel stelt het Hof: «Ook overigens is het niet aannemelijk geworden dat de door de eisers gestelde latente vrees voor aansprakelijkheidsstelling ex art. 6:174 BW reëel is.» (ro 4.4.2.).

De Rechtbank komt dus tot de conclusie dat er sprake is van schuld-aansprakelijkheid voor de eigenaar van het perceel waarop zich de ingang tot de (mergel)gang bevindt, terwijl het Hof de stelling betreft dat in het aan de orde zijnde geval artikel 6:174 van het BW van toepassing is, dus risico-aansprakelijkheid.

Zolang de Hoge Raad in deze geen arrest heeft gewezen zal onduidelijkheid blijven bestaan of van schuld- of risico-aansprakelijkheid dient te worden uitgegaan. Dezerzijds wordt daarom geconcludeerd, dat het raadzaam lijkt dat de grondeigenaar die op zijn perceel (bouw)werkzaamheden verricht, laat verrichten of duldt, zich daarvoor ervan heeft vergewist dat die werkzaamheden de gesteentemechanische veiligheid van het in zijn ondergrond gelegen gangenstelsel niet in gevaar brengt.

Hoofdstuk 11. Overgangsbepalingen

Artikel 162

Ingevolge het eerste en tweede lid vervallen voorschriften omtrent bijvoorbeeld aan te vangen met mijnbouwactiviteiten binnen een gegeven periode, het uitbrengen van verslagen en het verstrekken van monsters. Dergelijke voorschriften worden thans bij of krachtens het Besluit geregeld. In stand blijft de in artikel 21, eerste lid, (zie eerste lid, onderdeel a, van dit artikel) vastgelegde duur van de vergunning.

Het derde lid strekt ertoe dat de financiële voorschriften verbonden aan een opsporingsvergunning voor koolwaterstoffen vervallen. Afdrachten worden thans geregeld bij de Mijnbouwwet.

Het vierde lid vertoont gelijkenis met het eerste en tweede lid, dit betekent onder meer het vervallen van verslagverplichting en verstrekken van monsters. In stand blijft het in artikel 4.2 opgenomen voorschrift, inhoudende het verrichten van een verplicht aantal «boringen».

De voorschriften die ingevolge het vijfde lid vervallen beheldden onder meer regels over een aanvraag om een vergunning op grond van de Wet opsporing delfstoffen of een concessie op grond van de Mijnwet 1903 alsmede over de verlening of overdracht van die vergunning of concessie. Overeenkomstige regels zullen in de Mijnbouwregeling worden opgenomen.

Omdat het lozen van een mijnbouwinstallatie wordt geregeld bij het Mijnbouwbesluit kunnen de desbetreffende voorschriften die aan een opsporingsvergunning zijn verbonden vervallen (zesde lid).

Artikel 163

Hetgeen in artikel 162 is geregeld voor opsporingsvergunningen wordt in artikel 163 op overeenkomstige wijze geregeld voor winningsvergunningen. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting op artikel 162.

Artikel 164

Krachtens het eerste en tweede lid van dit artikel worden de vergunningen, gebaseerd op het Groevenreglement 1974, omgezet in hetzij een vergunning voor het winnen van kalksteen (artikel 146), hetzij een vergunning om een groeve, die niet langer in gebruik is voor het winnen van kalksteen, voor een andere doeleinde te gebruiken (artikel 151). Met name het tweede lid is van belang, aangezien de beperkingen waaronder de vergunning eertijds is verleend of de daaraan verbonden voorschriften vervallen voor zover deze geen betrekking hebben op de gesteente-mechanische veiligheid van de groeve. Er wordt vanuit gegaan dat de voorschriften die komen te vervallen, voor zover van belang, door het desbetreffende bevoegd gezag – vrijwel altijd een gemeentelijk orgaan – zullen worden gesteld.

Artikel 165

Op grond van artikel 168 van het Mijnreglement 1964 geldt voor gebruik van ontplofbare stoffen op het vasteland een vergunningplicht. Het is wenselijk deze indertijd afgegeven vergunningen om te zetten een vergunning krachtens het Besluit. Voor de bedoelde omzetting is een periode gegund van zes maanden. Tijdens die periode blijft de eertijds verleende vergunning van kracht.

Artikel 166

Een opsporingsvergunning, verleend onder de werking van de «oude» mijnbouwwet en regelgeving, wordt in gevolge artikel 143, eerste lid, van de Mijnbouwwet geconverteerd in een opsporingsvergunning als bedoeld in de Mijnbouwwet. Die geconverteerde vergunning geeft echter niet het recht om metterdaad opsporingsactiviteiten te verrichten. Daarvoor is nodig een (mijnbouw)milieuvergunning. Aan de laatstbedoelde vergunningen worden dus de voorschriften en beperkingen verbonden die indertijd deel uitmaakten van de in artikel 143, eerste lid, onderdelen a tot en met c, van de wet genoemde ontheffing en vergunningen.

Artikel 167

In deze bepaling wordt een voorziening gegeven met betrekking tot de zogenoemde defensie- en scheepvaartrestrictiegebieden op of boven bepaalde delen van het continentaal plat. De desbetreffende gebieden worden op een kaart aangegeven die als bijlage zal worden gevoegd bij de Mijnbouwregeling. Voor deze gebieden geldt een verbod om aldaar te verkennen, op te sporen, te winnen of op te slaan. Van dat verbod kan afhankelijk van het gebied de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met hetzij de Minister van Verkeer en Waterstaat hetzij de Minister van Defensie ontheffing verlenen.

Dit artikel is ook van toepassing op de zogenoemde subsea installaties. Overigens wordt opgemerkt dat met «op het continentaal plat» wordt bedoeld: op of in de zeebodem onder het continentaal plat.

Artikel 169

Teneinde te voorkomen dat pijpleidingen die voor 1 januari 2003 zijn aangelegd als onrechtmatig zouden worden aangemerkt, is deze bepaling opgenomen. Ook artikel 97 inzake het voor de eerste maal in gebruik nemen van een pijpleiding blijft buiten toepassing. Het spreekt voor zich dat deze pijpleidingen wel onder de overige bepalingen van dit hoofdstuk vallen. Er is dus sprake van eerbiedigende werking.

Artikel 170

Deze bepaling strekt er mede toe dat inspectieplannen en rampenbestrijdingsplannen van voor de inwerkingtreding van het Besluit gelden als onderzoeksprogramma's respectievelijk rampenbestrijdingsplannen op grond van dit Besluit.

Artikel 172

Ingevolge deze bepaling kan gedurende een periode van twaalf maanden het opslaan van stoffen worden voortgezet zonder dat de betrokkene in het bezit behoeft te zijn van een geldig opslagplan. Indien hij de bedoelde activiteit wenst voort te zetten, zal hij in die periode een opslagplan bij de Minister van Economische Zaken moeten indienen.

Artikel 173

Aangezien aan het meetplan, bedoeld in het Besluit, meer eisen worden gesteld dan aan het vergelijkbare meetregister op grond van artikel 134 van het Mijnreglement 1964 zal de betrokkene een meetplan bij de Minister van Economische Zaken moeten indienen die overeenstemt met de zwaardere eisen wil hij zijn activiteiten kunnen voortzetten.

Artikel 174

Het eerste lid strekt ertoe dat een eertijds verleende ontheffing van de verplichting een mijnbouwinstallatie te voorzien van een helikopterdek van kracht blijft onder het Besluit.

In gevolge het tweede lid blijft de afgegeven verklaring over de staat van het helikopterdek van kracht tot het tijdstip waarop deze expireert. De totale tijdsduur van zo'n verklaring bedraagt veertien maanden.

Het derde lid heeft betrekking op het voeren van geluidstekens en herkenningbakens en is vergelijkbaar met de strekking van het eerste lid.

Artikel 177

In dit artikel is bepaald, dat voor de vrijgave van informatie die bij verkenningsonderzoek, opsporen en winnen door mijnbouwmaatschappijen is verkregen en aan de overheid is verstrekt een termijn van tien jaar wordt gehandhaafd voor gegevens die voor het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit aan de overheid zijn overgedragen. Op deze wijze wordt de termijn van geheimhouding zoals die gold volgens de «oude mijnbouwregelgeving» geëerbiedigd. In hoofdstuk 7 is de termijn voor vrijgave van deze categorie informatie teruggebracht tot in beginsel vijf jaar (zie tevens de toelichting op hoofdstuk 7). Achtergrond van deze eerbiediging is dat maatschappijen voor eigen risico verkenningsonderzoek doen en het van de resultaten van het verkenningsonderzoek laten afhangen of zij een aanvraag voor opsporingsonderzoek indienen. Ook komt het voor dat een onderneming, niet zijnde een mijnbouwmaatschappij, onderzoek verricht en voor de uitkomsten van dat onderzoek kopers probeert te vinden. In deze gevallen leidt de afweging van het

commerciële belang tegenover het publieke belang tot een langere periode voor vrijgave.

Artikel 179

Het eerste jaar na inwerkingtreding van de Mijnbouwwet zijn de mijnbouwondernemers nog geen bijdrage aan het Waarborgfonds verschuldigd (artikel 135, eerste lid, van deze wet), terwijl burgers er in dat jaar al wel een beroep op kunnen doen. Deze overgangsbepaling bewerkstelligt dat de staat in dat jaar de financiële middelen ter beschikking stelt die het fonds nodig heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen. Deze gelden worden verrekend in de bijdrage van de mijnbouwondernemers in het eerste jaar waarin zij de bijdrage zijn verschuldigd en in dat jaar door het fonds gerestitueerd aan de staat.

Artikel 180

Het Lozingenbesluit bodembescherming wordt in artikel 194, eerste lid, van toepassing verklaard op lozingen in de bodem binnen mijnbouwwerken, met uitzondering van de maximale termijn van vier jaren waarvoor een lozingsonthefving kan worden verleend (artikelen 25, tweede lid, en 25a, eerste lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming). Deze bepaling stelt buiten twijfel dat op ontheffingen, verleend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van dit Besluit, de termijnen waarvoor die ontheffingen zijn verleend, blijven gelden.

Artikel 181

Met ingang van de datum van de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet worden de mijnbouwafrachten geheven en ingevorderd met toepassing van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Invorderingswet 1990 en de Kostenwet invordering rijksbelastingen en de op die wetten berustende bepalingen (zie artikel 72 van de Mijnbouwwet). Dit geldt ook voor afdrachten die zijn verschuldigd op grond van concessies die zijn verleend vóór 1965, en die na inwerkingtreding van de wet worden gecontinueerd (zie artikel 146, eerste lid, van de Mijnbouwwet). Voorts wordt in artikel 155 van de Mijnbouwwet bepaald dat op alle afdrachten waarvan de verschuldigdheid vóór de datum van inwerkingtreding van de Mijnbouwwet is ontstaan, het «oude recht» van toepassing blijft, met dien verstande dat de heffing en invordering van deze afdrachten geschiedt met toepassing van de belastingwetgeving. Gebleken is dat onverkorte toepassing van de belastingwetgeving er toe zou leiden dat ook de in de artikelen 11, derde en vierde lid, en 20, derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen gestelde termijnen van drie respectievelijk vijf jaar waarbinnen de aanslag moet worden vastgesteld, van toepassing worden op de afdrachten over deze «oude jaren». Dit kan leiden tot inkomstenderving voor de staat, aangezien in een aantal gevallen nog afdrachten moeten worden geheven over jaren die verder teruggaan dan drie, respectievelijk vijf jaren voor de inwerkingtreding van de Mijnbouwwet. Met het oog hierop is in dit artikel buiten twijfel gesteld dat bovengenoemde termijnen niet van toepassing zijn op zulke afdrachten. Voor de mijnbouwondernemingen is geen sprake van een verslechtering van hun positie, omdat de bestaande situatie, waarin geen bindende termijnen zijn gesteld aan de vaststelling van de afdrachten, wordt gecontinueerd. Tevens is bepaald dat de mijnbouwonderneming – overeenkomstig het huidige recht – geen heffingsrente verschuldigd is over afdrachten over «oude jaren», respectievelijk geen rentevergoeding krijgt als de vooruitbetalingen de definitief vastgestelde afdrachten over deze jaren blijken te overtreffen.

Hoofdstuk 12. Wijziging van enige algemene maatregelen van bestuur

Artikel 182

Onder het «oude» systeem moest een dodelijk ongeval op een mijnbouwwerk, behalve aan de Officier van Justitie te Amsterdam, worden gemeld aan de inspecteur-generaal der mijnen. Het systeem onder de Mijnbouwwet is dat een dodelijk ongeval, behalve aan de Officier van Justitie te Amsterdam, moet worden gemeld aan de op grond van artikel 9 in samenhang met artikel 24 van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 aangewezen toezichthoudende ambtenaar. Met betrekking tot mijnbouwwerken zullen op grond van artikel 24, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 de ambtenaren van het Staatstoezicht op de mijnen als zodanig worden aangewezen. Materieel is dus geen sprake van een wijziging.

Artikelen 183 tot en met 191, onderdeel A, en 193

Deze artikelen bevatten wijzingen van redactionele aard.

Artikel 191, onderdelen B en C (Bijlage, onderdeel C en daarvan categorie 8, alsmede Bijlage, onderdeel D en daarvan de categorieën 8.1 en 8.2)

Op grond van artikel 94 van het Mijnbouwbesluit is een vergunning nodig voor de aanleg van een pijpleiding in de territoriale zee of het continentaal plat tussen twee of meer mijnbouwwerken, alsmede voor door de Minister van Economische Zaken aangewezen pijpleidingen tussen een mijnbouwwerk en een ander werk. Dit besluit komt in de plaats van het thans in het Besluit milieu-effectrapport 1994 genoemde besluit tot vaststelling van het tracé of plan door of namens de Minister van Economische Zaken. Het ligt dus in de rede voor zulke pijpleidingen in plaats van dit tracébesluit de in artikel 94 bedoelde vergunning aan te wijzen als het m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluit. Voor overige pijpleidingen is op zee de vergunning op grond van artikel 2 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en op het land het ruimtelijk plan dat als eerste in de aanleg voorziet het m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluit.

Artikel 191, onderdelen B en C (Bijlage, onderdeel C en daarvan categorie 17, alsmede Bijlage, onderdeel D en daarvan de categorieën 17 en 25.3)

Onder de Mijnbouwwet is voor het opsporen of winnen van aardolie en aardgas altijd hetzij een mijnbouwmilieuvergunning (artikel 40 van de Mijnbouwwet), hetzij een milieuvergunning (artikel 8.1, artikel 8.4 van de Wet milieubeheer) vereist. Het ligt voor de hand om deze besluiten aan te merken als de m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, aangezien deze besluiten specifiek betrekking hebben op de milieugevolgen van deze activiteiten. De mijnbouwmilieuvergunning (artikel 40 van de Mijnbouwwet) treedt in plaats van de toenmalige goedkeuring door de Minister van Economische Zaken van het locatiebesluit en geldt voor elke proefboring (een locatiebesluit is onder de «oude» wetgeving alleen vereist voor een proefboring in «gevoelig gebied» als bedoeld in onderdeel A van de Bijlage van het Besluit milieueffectrapportage 1994).

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het besluit tot instemming met een winningsplan (artikel 34, derde lid, van de wet) niet m.e.r.-plichtig is. Dit besluit komt alleen tot stand met toepassing van de paragrafen 3.5.2. tot en met 3.5.5. van de Awb. Het is dus geen «ander besluit» waarop afdeling 3.5 van die wet en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer van toepassing is.

Bij diepboringen die niet worden verricht in het kader van mijnbouw-

activiteiten is denkbaar dat voor dit soort boringen geen (mijnbouw-) milieuvergunning nodig is.

Daarom is in categorie 17.2 van onderdeel D zekerheidshalve het ruimtelijk plan dat als eerste in de desbetreffende diepboring voorziet als vangnet opgenomen.

Artikel 192

Deze aanpassing continueert de uitsluiting van mijnbouwwerken van de werking van het Besluit risico's zware ongevallen 1999. Overigens worden thans door de mijnbouwondernemingen op vrijwillige basis veiligheidsrapporten opgesteld. Bij de eerstkomende wijziging van het Besluit risico's zware ongevallen zal worden bezien of deze uitsluiting kan worden voortgezet in verband met veiligheidsrisico's die verband houden met mijnbouwactiviteiten.

Artikelen 194 en 196

Het op de Wet bodembescherming gebaseerde Lozingenbesluit bodembescherming is slechts van toepassing op lozingen in de bodem binnen mijnbouwwerken als dit in het Mijnbouwbesluit is bepaald (artikel 99 van de Wet bodembescherming, zoals gewijzigd bij artikel 180 van de Mijnbouwwet). Met het oog hierop wordt in artikel 196 het Lozingenbesluit bodembescherming van toepassing verklaard op zulke lozingen, met uitzondering van twee onderdelen. De uitzondering voor lozingen ten behoeve van de realisering van een boorgat continueert het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van het Besluit (artikel 2, eerste lid, onder j, van het Lozingenbesluit bodembescherming). De tweede uitzondering betreft de maximale termijn van vier jaar waarvoor een ontheffing voor het lozen van «overige vloeistoffen» op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming kan worden verleend. Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

Allereerst is winning van delfstoffen (zout, aardolie en aardgas) een langjarig proces (decennia). Het terugvoeren in de diepe ondergrond (injectie) van bij de winning vrijkomende vloeistoffen is onlosmakelijk verbonden aan het winningproces. Het beperken van de geldigheidsstermijn van de op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming benodigde ontheffing doet geen recht aan het langjarige karakter van het proces, is nadelig voor de kosteneffectiviteit van benodigde investeringen en leidt tot extra procedures en administratieve lasten.

Daarnaast wordt de ontheffing op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming gekoppeld aan de milieuvergunning voor de inrichting waarbinnen de lozing plaatsvindt.

Op grond van artikel 8.22 van de Wet milieubeheer is periodieke actualisatie een vereiste. Die zal zich ook uitstrekken tot de lozingen in de diepe ondergrond die binnen die inrichting plaatsvinden. Hierdoor is het mogelijk om, indien nodig, de ontheffing aan te passen. Ook kunnen de vierjaarlijks, in het kader van het op 2 juni 1995 tussen NOGEPA en de Ministers van Economische Zaken (EZ), Verkeer en Waterstaat (V&W) en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), afgesloten milieuconvenant, op te stellen bedrijfsmilieuplannen (BMP), aanleiding geven tot actualisatie. Jaarlijks wordt de voortgang van de realisatie van de in het BMP beschreven maatregelen aan de bij het convenant betrokken overheden gerapporteerd.

De beperking van de termijn van een ontheffing of toestemming op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming is mede ingegeven door de verplichting op grond van artikel 11 van de richtlijn nr. 80/68/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen van 17 december 1979 (PbEG L 20) (hierna: de Grondwaterrichtlijn) een ontheffing voor de lozing van bepaalde stoffen in het grondwater elke vier jaar aan een onderzoek

te onderwerpen. Een strikte beperking een ontheffing of toestemming voor een periode van ten hoogste vier jaren te verlenen is in het licht van de Grondwaterrichtlijn echter niet noodzakelijk. De richtlijn verplicht er slechts toe de ontheffing of toestemming om de vier jaar opnieuw tegen het licht te houden. Hieraan kan ook worden voldaan door toepassing van artikel 8.22 van de Wet milieubeheer, welke bepaling het bevoegd gezag ertoe verplicht regelmatig te bezien of de beperkingen waaronder een milieuvergunning is verleend en die voorschriften die daaraan verbonden zijn uit oogpunt van bescherming van het milieu nog toereikend zijn. Deze verplichting geldt ook voor alle lozingen in de bodem. Binnen mijnbouwwerken kunnen lozingen in de bodem plaatsvinden, waaronder lozingen waarop de Grondwaterrichtlijn van toepassing kan zijn. Rekening houdend met artikel 11 van deze richtlijn zullen ontheffingen of toestemmingen voor lozingen die onder de werking van de richtlijn vallen elke vier jaar opnieuw worden beoordeeld.

In artikel 194 wordt geregeld wie bevoegd gezag is ter zake van de verlening van de lozingsontheffing. Het komt er, kort gezegd, op neer dat het bevoegd gezag ter zake van de (mijnbouw)milieuvergunning bevoegd gezag is ter zake van de ontheffing. Bevoegd gezag ter zake van de milieuvergunning voor mijnbouwwerken die inrichtingen krachtens de Wet milieubeheer zijn, is de Minister van Economische Zaken, met uitzondering van ondergrondse inrichtingen voor de opslag van afvalstoffen van buiten de inrichting, dan wel van gevaarlijke afvalstoffen (artikel 8.2, derde lid, van de Wet milieubeheer, zoals gewijzigd bij artikel 183 van de Mijnbouwwet); ter zake van de mijnbouwmilieuvergunning is de Minister van Economische Zaken altijd het bevoegd gezag (artikel 40, tweede lid, van de Mijnbouwwet). Anders dan onder het «oude» recht (artikelen 25, derde lid, en 25a, tweede lid, van het Lozingenbesluit bodembescherming), is geen medeparaaf van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer meer vereist voor de verlening van de ontheffing, doch een eis tot overleg. Wel is de directeur-generaal Milieubeheer van VROM aangewezen om advies uit te brengen over lozingen in de bodem binnen mijnbouwwerken. Het spreekt vanzelf dat de Minister van Economische Zaken met het advies terdege rekening moet houden en dat hij er slechts goed gemotiveerd van zal kunnen afwijken.

Artikel 195

Het (mede op) de artikelen 6, 8 en 10 van de Wet bodembescherming berustende Besluit opslaan in ondergrondse tanks 1998 (hierna: BOOT 1998) is niet van rechtswege van toepassing op mijnbouwwerken (artikel 99, tweede lid, van de Wet bodembescherming, zoals gewijzigd bij artikel 180 van de Mijnbouwwet). Met het oog op de milieugevolgen van opslag in ondergrondse tanks, is het wel wenselijk dat het BOOT 1998 op zulke werken van toepassing is. Het BOOT 1998 bevat onder meer voorschriften met betrekking tot technische eisen waaraan ondergrondse tanks moeten voldoen, periodiek keuringen, certificering door een deskundig keuringsinstituut en het op verantwoorde wijze onklaar maken en verwijderen van tanks. Gelet hierop is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het BOOT 1998 in het Mijnbouwbesluit van toepassing te verklaren op mijnbouwwerken (artikel 99, tweede lid, tweede volzin, van de Wet bodembescherming, zoals gewijzigd bij artikel 180 van de Mijnbouwwet).

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
J. G. Wijn